12 APOSTOLI AI CREDINȚEI ORTODOXE

Lumini și umbre în ROMÂNIA secolului XX

VOLUMUL 1

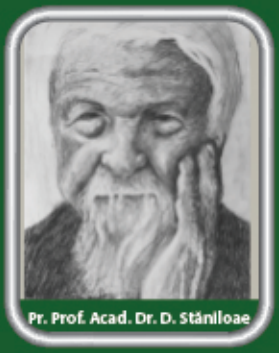
Pr. Prof. Acad. Dr. D. Stăniloae

I.P.S. Bartolomeu Anania

Mărt. Valeriu Gafencu

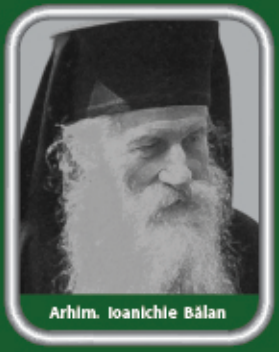
Arhim. Ioanichie Bălan

Ieroschim. Paisie Olaru

Arhim. Cleopa Ilie

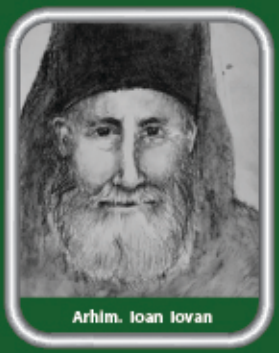
Arhim. Ioan Iovan

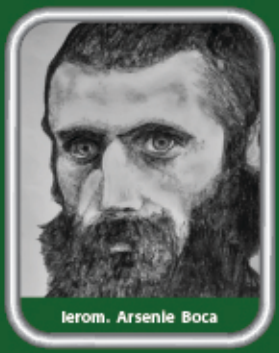
Ierom. Arsenie Boca

Arhim. Teofil Părăian

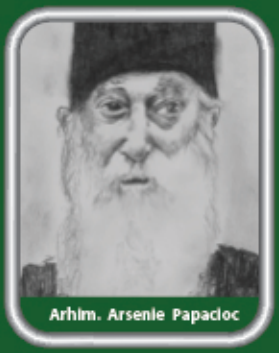
Arhim. Arsenie Papacioc

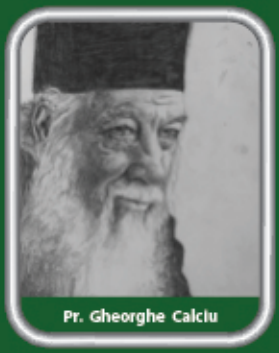
Pr. Gheorghe Calciu

Arhim. Iustin Pârvu

Asociația SOS “Sprijin-Ocrotire-Speranță”
www.sos.pro-romanesc.ro

În colaborare cu
Părintele Grigore MARCHIȘ

12 APOSTOLI AI CREDINȚEI ORTODOXE

Lumini și umbre în ROMÂNIA secolului XX

volumul 1

TURDA, 2020

PREFAȚĂ

„Cu cât sunt mai rari părinții bătrâni, marii noștri părinți duhovnicești, cu atât sunt mai înțelepți, mai iubiți, mai căutați. Iar cuvintele lor, calde si simple, adesea udate cu boabe de lacrimi sunt din ce în ce mai puține și au valoarea unor veritabile sentințe. Ele sunt porunci pentru ucenici, medicament pentru cei bolnavi la suflet și viață pentru cei ce iubesc pe Dumnezeu. Desprinse aproape total de cele pământești, cuvintele duhovnicilor sunt pline de har si au ceva din lumea veșniciei, din lumea sfinților și a îngerilor. De aceea, întotdeauna sfaturile bătrânilor și părinților lecuiesc, calmează și liniștesc inima, hrănesc sufletul, limpezesc cărările vieții și dau bucurie și speranță. ” mărturisește Pr. Ioaniche.

„Nimeni să nu-și închipuie că ar putea descrie viața unui om duhovnicesc, oricât de mult l-ar fi ascultat, l-ar fi văzut sau ar fi trăit împreună cu el”, *spune Pr. Iosif Vatopedinul în cartea închinată starețului său, Cuviosul Iosif Isihastul. Mai mult decât atât, numai un om duhovnicesc poate înțelege un om duhovnicesc. Așadar, ar fi fost nevoie de un sfânt pentra a scrie despre părintele Ioaniche Bălan. Noi, având puterile slabe și fiind departe de virtuțile și darurile părintelui, am încercat să-i prezentăm viața în această carte, însă, în mare parte ea rămâne o taină. ”*

Așa se încheie cartea „*Mi-e dor de cer*” care prezintă viața părintelui nostru Ioaniche Bălan. Îndrăznim să alăturăm aceste cugetări și acestei cărți, cu atat mai mult cu cât ne-am străduit să sintetizăm câteva crâmpeie din viețile, nevoințele și învățăturile atâtor marii părinți duhovnici ai României secolului XX.

Nădăjduim că fiecare cititor va găsi repere și valori morale, creștine și naționale pe care să și le asume sau îmbunătățească, înțelegând că ancorarea în Dumnezeu a fost și este singura soluție viabilă pentru salvarea noastră, ca persoane și ca Neam Românesc, din nebunia grăbită a lumii noastre postmoderne, contemporane.

Presărate cu Lumina Duhului Sfânt dar și cu umbrele temnițelor atee, comuniste, sufletele cuvioșilor noștri părinți sunt călite în focul jertfei și pregătite să fie faruri călăuzitoare spre mântuirea celor care doresc să urmeze Calea cea bună.

Binecuvântați Sfințiți Părinți ai Neamului nostru Românesc și ne iertați pe noi păcătoșii și ne miluiți cu rugăciunile voastre! Amin.

Nicoleta Rusu, Asociația SOS „Sprijin-Ocrotire-Speranță”

CAP 1 - DESPRE ISTORIA SECOLULUI XX

Imperiile vremelnice: otoman, habsburgic, austro-ungar sau sovietic s-au destrămat și toate încercările lor au fost sortite eșecului. Ne exprimăm încrederea că Dumnezeu ne va lumina minţile, ca să scoatem învăţămintele necesare din cercetarea trecutului prea dureros al propriului nostru neam, că vom înţelege cuvintele patriarhului Teoctist, de la 1 Decembrie 1992: „*Istoria ne dovedeşte cu prisosinţă că secretul dăinuirii noastre ca neam, în istorie, a constat în păstrarea unităţii de cuget şi de simţire a românilor de pretutindeni, prin şi în jurul mamei noastre comune: „Biserica ortodoxă a neamului nostru. A neamului nostru românesc, şi nicidecum a altor neamuri!* ”

Primele așezăminte de tip școlar au apărut pe lângă mănăstirile ortodoxe (școlile de chilie) în secolul al XV-lea și aveau ca scop învățarea scrisului în limba slavonă, necesar întocmirii documentelor și corespondenței oficiale. Prima şcoală românească unde tinerii învățau să devină notari, profesori şi preoți a fost înfiinţată în 1495 la Șcheii Brasovului chiar la Biserica Voievodală „Sfântul Nicolae”. Începuturile şcolii ar putea fi undeva prin secolele XI-XII. Primele infirmierii medicale (xenodochiu) pentru călugări sau pentru bătrâni, drumeţi sau copii părăsiţi datează din sec. XI şi erau îngrijite de călugări. Mai apoi apar bolnițele mănăstirești pentru îngrijirea bolnavilor călugări sau mireni. Astfel, aceste instituții școlare și medicale în continuă dezvoltare rămân sub coordonarea bisericii până la Unirea din 1859 și reformele lui Al. I. Cuza.

Sursa – capitolul ce urmează prezintă cele mai importante evenimente istorice ale ultimelor 3 secole, privite din perspectivă istorică și religioasă, incluzând fragmente din ro.wikipedia.org şi din cartea Pr.Prof.Univ.Dr. Vasile V. Muntean, Istoria Bisericii Românești (vol 2: din 1716 până azi)-curs sintetic, Ed. Marineasa, Timișoara, 2010

a) BUCOVINA

Provincia Bucovinei se afla din 1775 sub guvernare habsburgică. Până la revoluţia de la 1848 interesele naţionale ale românilor au fost aproape în exclusivitate reprezentate de oamenii Bisericii. De atunci s-au angajat tot mai mult şi politicienii, însă influența Bisericii române şi importanța proprietăţilor Bisericii pentru monarhia dunăreană au rămas neatinse.

Starea de dezvoltare culturală a românilor a rămas precară. În Bucovina au existat la mijlocul secolului al XIX-lea doar 34 de scoli normale pentru români. În 1865 numărul lor s-a ridicat însă la 104 unde învățau mai puțin de 10% din elevii români.

Să nu trecem cu vederea faptul că deja în 20 mai 1848 Adunarea populară naţională – alcătuită din exponenţi ai clerului, boierilor, ţăranilor români şi dascălilor germani – a prezentat 12 solicitări: despărţirea Bucovinei de Galiţia, administrare autonomă, separarea Bisericii Ortodoxe române de Carlovit, fondarea de școli românești, egalitatea tuturor religiilor din Bucovina, desfiinţarea iobăgiei etc. Aceste cereri – în majoritate – au constituit pentru multă vreme programul politic al românilor bucovineni.

Unirea Bucovinei cu patria-mamă (nov. 1918), a fost decisă prin Congresul General al Bucovinei tocmai în palatul mitropolitan, Mitropolia „*Bucovinei şi Dalmației*" a devenit, normal, numai „*Mitropolie a Bucovinei*".

b) BASARABIA

În urma păcii de la Bucureşti din 1812, Poarta otomană a cedat Basarabia – care număra aproximativ 500.000 de locuitori, majoritatea români (86% conform unui recensământ din 1816) – Rusiei. Ulterior, Basarabia a fost transformată în gubernie ţaristă şi supusă unui brutal proces de rusificare, accentuat în anii 1878-1905, când nenumăraţi români basarabeni şi-au găsit adăpost în Vechiul Regat al României. În 1856, după Războiul Crimeii, judeţele Cahul, Ismail şi Bolgrad s-au restituit Moldovei, dar în 1878 au fost reanexate Imperiului rus.

Prin activitatea sa, Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni (1813-1821) a pus temelia culturii româneşti în Basarabia şi, mai mult decât atât, în momentele dificile, s-a aşezat în fruntea boierilor care militau pentru respectarea autonomiei Basarabiei în cadrul Imperiului ţarist.

Începută prin anii 1860, politica de deznaţionalizare a românilor basarabeni s-a manifestat intens deodată cu accederea la arhiepiscopat a lui Pavel Lebedev (1871-82). În acest răstimp, el a lucrat cu zel la înlăturarea limbii române din cult. A impus, apoi, ca toate înregistrările de acte să se facă în ruseşte. A închis peste 300 de lăcaşuri sfinte, expulzând din Basarabia o seamă de preoţi români. Mai mult, a dat ordin să se adune cărţile de ritual romaneşti şi să se ardă.

În 1905 Basarabia a fost răscolită de puternice convulsii sociale, care au dobândit şi o coloratură naţională. În 27 martie 1918, Sfatul Ţării a proclamat – cu o majoritate covârşitoare de voturi – unirea Basarabiei cu patria-mamă.

Mişcarea de redeşteptare naţională, susţinută de clericii Constantin Popovici (profesor), Alexei Mateevici (poet), Gurie Grosu (arhimandrit şi viitor mitropolit al Basarabiei) *et alii*, ca şi de mulţi intelectuali mireni (precum Vasile Stroescu, Ion Inculet, Ion Pelivan, Pantelimon Halippa), a condus în cele din urmă – având şi conjunctura politică internaţională favorabilă – la revenirea acestui spaţiu românesc

înstrăinat, la sânul patriei. De notat că renumita poezie a lui **A. Mateevici** *Limba noastră*, actualmente constituie imnul de stat al Republicii Moldova.

c) MOLDOVA ŞI ŢARA ROMÂNEASCĂ

În Țările Române, puterea suzerană, Imperiul Otoman, impusese la începutul secolului al XVIII-lea (1711 în Moldova și 1716 în Țara Românească) înlocuirea domniilor pământene (erau aleși domnitori români) cu cele ale fanarioților (până la 1821 erau aleși greci din Fanar sau români grecizaţi). Unii erau conducători luminaţi, dar mulți dintre ei s-au dovedit simpli jecmănitori. În acest context, relaţiile între conducerea laică a Ţărilor române şi Patriarhia ecumenică vor fi mai strânse ca oricând şi elenizarea, sub anumite raporturi, a Bisericii muntene, e lesne de înţeles. În secolul fanariot, tronul mitropolitan al Ţării Româneşti a fost deţinut de 12 titulari, din care jumătate erau greci; în Moldova, însă, a putut ajunge pe scaunul Mitropoliei numai un grec! În schimb, Oltenia a stat sub stăpânire austriacă în intervalul 1718-1739.

Clerul de toate gradele a participat la marea Răscoală a lui Tudor Vladimirescu (1821), ca şi alte mănăstiri, Cozia a jucat un rol însemnat. La Revoluția de la 1848, mai cu seamă în Tara Românească numeroşi preoţi şi monahi, s-au alăturat – cu curaj şi dăruire de sine – păturilor de jos şi au luptat, sub cârmuirea unei intelectualităţi luminate.

Revoluția de la 1821 condusă de Tudor Vladimirescu a fost unul dintre evenimentele care au marcat începutul procesului de renaștere națională a României. Revoluția a avut cauze naționale, economice și sociale și, deși a fost în cele din urmă înfrântă, a adus în atenția cancelariilor marilor puteri europene situația din Principatele Dunărene și a determinat Imperiul Otoman să pună capăt domniilor fanariote.

Revoluția română de la 1821 nu a fost o izbucnire spontană, generată de anumiți factori conjuncturali, ci a fost expresia nemulțumirilor acumulate la nivelul tuturor structurilor și claselor sociale de-a lungul secolelor al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, generate de grava criză economică și politică în care se aflau Țările Române. Toate clasele și păturile sociale românești – cu excepția unei minorități boierești – erau interesate de schimbarea, în primul rând, a regimului fanariot, care nu era decât o formă deghizată de implicare a otomanilor în treburile interne ale Munteniei și Moldovei.

Unirea Principatelor Române s-a bazat pe puternica apropiere culturală și economică între cele două țări, a cunoscut o etapă decisivă, care s-a dovedit a fi ireversibilă, prin alegerea colonelului moldovean Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al ambelor principate, la 5 ianuarie 1859 în Moldova și la 24 ianuarie 1859 în Țara Românească.

Poarta otomană a acceptat oficial, odată cu Austria, în a 3-a ședință a Conferinței de la Paris (25 august/7 septembrie), dubla alegere și unirea, formându-se Principatul României.

Fermitatea lui Alexandru I. Cuza, reacția energică a Camerelor și a guvernelor, poziția intransigentă a lui C. Negri și atitudinea favorabilă a majorității Marilor Puteri garante și-au făcut în cele din urmă efectul. Cuza inițiază importante reforme interne: secularizarea averilor mănăstirești (1863), reforma agrară (1864), reforma învățământului (1864), reforma justiției (1864) ș.a., care au fixat un cadru modern de dezvoltare al țării.
După înlăturarea sa de la putere în 1866, unirea a fost consolidată de succesorul său, principele Carol de Hohenzollern-Sigmaringen, iar constituția adoptată în acel an a denumit noul stat România.

Până la secularizarea averilor mănăstireşti din 1863, legăturile noastre cu Sfântul Munte Athos au fost foarte strânse, neîntrerupte. Din al XIV-lea veac şi până în momentul secularizării peste 100 de mănăstiri şi schituri romaneşti au fost închinate Sf. Munte, la care se adaugă ofrandele în bani, veşminte, icoane etc., încât drept a remarcat la vremea sa Porfirie Uspensky, anume ca românii – dintre toate neamurile – au dăruit cel mai mult Athosului.

Naţionalizarea averilor mănăstireşti a fost o măsură revoluţionară a domnitorului Al. I. Cuza. Cum se ştie, de-a lungul secolelor, îndeosebi „*din mila*" domnitorilor şi a boierilor, proprietăţile mănăstirilor s-au mărit mereu prin danii. Un număr important de aşezăminte – 29 din 122 mănăstiri moldovene şi 35 din cele 69 ale Ungrovlahiei – au fost afierosite (închinate) Locurilor Sfinte, încât se petrecea o însemnată scurgere de venituri în exteriorul ţării. La început, s-a luat în calcul doar secularizarea averilor manăstirilor închinate, însă, prin legea din decembrie 1863 s-au etatizat toate averile mănăstireşti şi, aşa, 1/4 din teritoriul ţării a revenit statului care în curând va purcede la împroprietărirea ţăranilor (prin reforma agrara din 1864).

Prin Legea comunală din acelaşi an 1864 actele de stare civilă trec în sarcina primăriilor, iar prin Codul civil divorţurile au fost transferate pe seama tribunalelor nebisericești. Către finele anului s-au emis alte legi. În noiembrie s-a aprobat Legea călugăriei (ce hotăra să fie călugăriţi doar cei cu studii teologice, iar din restul enoriaşilor să fie primiţi în mănăstire bărbaţii de la 60 de ani și femeile de la 50). Decretul organic pentru înfiinţarea unei autorităţi sinodale centrale, din dec. 1864, proclama – unilateral – autocefalia Bisericii Ortodoxe romaneşti şi crearea unui „*Sinod general*".

Războiul de Independență al României este numele folosit în istoriografia română pentru participarea Principatului României la Războiul Ruso-Turc din anii 1877–1878.

În urma acestui război, țara și-a obținut independența față de Imperiul Otoman, alături de Serbia și Muntenegru. Pe 4/16 aprilie 1877, România și Imperiul Rus au semnat la București un tratat care permitea trupelor ruse să traverseze teritoriul țării în drumul spre Balcani, cu condiția respectării integrității teritoriale a României. Dragostea de ţară şi-au manifestat-o monahii şi monahiile în acest război, înscriindu-se voluntari (peste 200) în serviciile sanitare ale oastei române, gest repetat şi în răstimpul Primului Război Mondial.

România a fost recunoscută ca stat independent în urma Războiului de Independență din 1877-1878. În anul 1878 domnitorul (principele) Carol I de Hohenzollern a primit titlul de „*alteță regală*". În anul 1881 a fost modificată Constituția din 1866, pentru a specifica, printre altele, faptul că din acel moment șeful statului va fi numit rege, iar România, regat sau monarhie constituțională (Regatul României).

Prin **tratatele de pace din 1878 de la San-Stefano și Berlin**, România a obținut a patra sa provincie, Dobrogea de Nord, cu județele Tulcea și Constanța. În 1913, regele Carol I a implicat România în al II-lea război balcanic, care se va termina prin înfrângerea Bulgariei. **Tratatul de la București din 1913** consfințește statutul Regatului României ca putere regional-balcanică și, totodată, aduce României o nouă provincie, Dobrogea de Sud, cunoscută sub numele de Cadrilater, cu județele Durostor și Caliacra. În 1914 regele Carol I moare și rege al României devine principele moștenitor, Ferdinand I (1914-1927).

În 25 aprilie 1885 s-a recunoscut autocefalia Bisericii Pământene. Astfel **Biserica Ortodoxă Română** urma să se administreze și să se conducă singură, fiind recunoscută de celelalte Biserici ortodoxe. Încă în 1893 senatorii şi deputaţii au votat Legea clerului mirean şi a seminariilor, o nouă mărturie a imixtiunii statului în treburile Bisericii. În 1909 se promulga o nouă lege cu care ocazie se înfiinţează Consistoriul superior bisericesc.

Mai ales din a doua jumătate a sec. XIX mai toate aşezările manăstireşti din stânga Prutului promovau asistenta socială, ca de altfel şi unele mănăstiri moldoveneşti şi muntene, cele care posedau bolniţe, spitale, xenodohii, orfelinate.

d) ARDEAL

Transilvania intrase sub dominaţia habsburgică a Vienei deja în 1691; Banatul istoric este cuprins în Imperiul habsburgic la 1716, rămânând în această situaţie (din 1867, sub regim dualist austro-ungar), ca şi Ardealul însuşi – până la Unirea cea Mare din 1918.

Unirea cu Roma papală (Uniația prin care s-a constituit confesiunea religioasă greco-catolică) – pentru Curtea vieneză – a vrut să

însemneze desfiinţarea Bisericii ortodoxe ardelene. În ce priveşte pe ortodocşii transilvăneni, neînduplecarea lor (îndeosebi la nivelul satelor), altfel zis ataşamentul lor faţă de legea străbună, va dejuca *în extremis* orice tentativă de a face unirea deplină. Însăşi istoria uniţilor în primele trei decade ale veacului XVIII nu a fost paşnică. În absenţa unui lider influent, noua instituţie „*s-a înnămolit*" – cum remarca Keith Hitchins – şi nu a reuşit să câştige recunoaşterea ca entitate independentă în Transilvania, unde dieta era dominată de protestanţi.

Dieta Transilvaniei a fost organul constituțional și politic al Principatului Transilvania, creat în secolul al XVI-lea și format din reprezentanții stărilor celor trei stări privilegiate (nobilii, sașii și secuii) și al confesiunilor religioase recepte (romano-catolică, evanghelic-lutherană, calvină și, mai târziu, cea unitariană). Acestea erau confesiuni religioase ale religiei creștine. Românii, majoritari în Transilvania, (erau iobagi, legați de glie și de nobili) nu erau reprezentați în conducerea Dietei iar confesiunea religioasă ortodoxă a românilor nu era recunoscută. Pentru clarificare menționăm că cele 3 mari religii monoteise sunt: iudaismul (evrei), creştinismul (creștini) şi islamismul (musulmani). Religie politeistă este budismul.

Dieta adopta și decizii de ordin juridic, militar și economic, având totodată prerogativa alegerii unui principe în fruntea statului. Hotărârile juridice ale dietei au introdus discriminarea creștinilor ortodocși prin lege. În regulamentul de aplicare a articolului 28 al dietei din 1552 se specifică: "*românul nu poate denunța pe ungur sau pe sas, dar ungurul or sasul poate denunța pe român*"

O maturizare a mişcării uniate se observa pe vremea episcopului Inochentie Micu (1729-68) care, deşi nu era un propagator sincer al unirii, avea ca obiectiv esenţial ridicarea și recunoașterea românilor din Ardeal la un statut de egalitate cu cele trei „*naţiuni*" privilegiate (națiunea maghiară, săsească și secuiască, iar confesiunile religioase erau: calvină a ungurilor, confesiunea unitariană cam tot a ungurilor, sașii erau luterani, și romano-catolicismul maghiar era slab – câțiva maghiari, secui mai ales, rămăseseră romano-catolici. Românii erau cu toții ortodocşi, adică de rit bizantin, și nu erau recunoscuți nici ca națiune, nici ca și confesiune*).*

La o adunare întrunita la Blaj în iulie 1744, la care au participat şi ortodocşi, episcopul unit a ameninţat cu dezunirea dacă dezideratele neamului său român nu erau împlinite. Eforturile i-au rămas zadarnice și a fost îndepărtat, murind în exil în 1768.

Ajutor pentru ortodocşii ardeleni venea şi din Tara Românească şi Moldova unde se depuneau eforturi spre a-i înzestra cu clerici şi cărţi bisericeşti. Cu adevărat, ierarhii din ambele Principate sfinţeau un număr mare de preoți pentru Transilvania.

Unul dintre centrele însemnate de difuzare a cărţilor de cult (întâi de toate) a fost la Râmnicul oltean, de unde generaţii succesive de episcopi îndreptau înspre nord cantităţi importante de tipărituri, atât din imprimeriile lor proprii, cât şi din altele. Astfel, cărţi de cult şi de învăţătura erau trecute în saci, peste Carpaţi, de către teologi şi clerici mai tineri care izbuteau să ocolească controlul vamal; ei au înfiinţat depozite în numeroase sate şi oraşe din zona Sibiului până în Maramureş şi de la Braşov până în Banat. Ei erau sprijiniți și de mitropolia carlovițeană.

Pentru că rezistenţa la unirea cu Roma era de nezdruncinat, au urmat multe frământări ale ortodocșilor în mai multe zone determinate în special de acţiunile misionare ale monahului sârb Visarion Sarai, lupta neînfricată a ţăranului Miclăuș Oprea din Sălişte, a preotului Moise Măcinic din Sibiel, a lui Ioan din Galeş și alții care şi-au sfârşit viaţa în temniţa Kufstein din Tirolul austriac. A urmat o răscoală condusă timp de 2 ani de Sofronie de la schitul Cioara (azi Sălištea, jud. Alba).

În februarie 1761 s-a ţinut „*sinodu*l" de la Alba-Iulia, care a cerut încetarea prigoanelor antiortodoxe, eliberarea celor încarceraţi pentru credinţă, în fine refacerea şi restructurarea Bisericii ortodoxe române din Transilvania

„*Pacificarea*" revoltelor s-a făcut „*manu militari*". În primăvara lui 1761, Împărăteasa Maria Tereza a trimis în Ardeal pe generalul catolic Nicolaus Adolf von Buccow, pentru a consolida uniaţia şi a reprima orice atitudine contrară. Cu ajutorul tunurilor şi al incendierii, au fost nimicite sute de sfinte aşezăminte (mănăstiri şi schituri), focare ale rezistenţei ortodoxe, pentru care cauză istoricul Silviu Dragomir l-a supranumit pe Buccow „*adevăratul întemeietor al Bisericii unite cu Roma din Ardeal*". Altele au fost preluate de uniţi sau transformate în biserici parohiale.

Deodată cu restabilirea ordinii, s-a recenzat populaţia. În pofida subiectivităţii, ortodocşii au ieşit majoritari: 128.635 familii, 1365 preoţi şi 1362 biserici, în timp ce greco-catolicii numărau 25.223 familii, însa cu 2250 preoţi şi 515 lăcaşuri de cult (acestea au aparţinut ortodocşilor).

Datorită insistentelor românilor ortodocşi fie la Viena, fie pe lângă ţarina rusă Elisabeta, din anul 1761 Ardealul ortodox va avea un episcop sârb care trebuia să nu constrângă extinderea uniaţiei. Iniţial şi constituirea unor miliţii de graniţă urmăreau acelaşi scop: întărirea şi extinderea unirii cu Roma.

Pentru protejarea dreptei credinţe ortodoxe, în 1763 grănicerii năsăudeni s-au răzvrătit în frunte cu venerabilul de 104 ani – viitor mucenic – Tănase Todoran din Bichigiu, neacceptând uniația. Răzvrătirea a fost înăbuşita, iar capii ei uciși în mod barbar. Prin granicerizare – notează Pr. prof. Mircea Păcurariu –

au devenit Greco-catolice forțat toate satele din zona Năsăudului, câteva din Tara Făgăraşului s.a.m.d.

În urma **Patentei de toleranţă a împăratului Iosif al II-ea**, cel ce a recunoscut faptul că românii sunt „*cei mai vechi şi mai numeroşi locuitori ai Transilvaniei*”, asistăm la acea „*Disunion*” sau dezunire, adică la părăsirea în masă a greco-catolicismului, conform relatării prelatului unit Grigorie Maior din aprilie 1782. Edictele iozefine de toleranță religioasă au fost reglementările prin care Iosif al II-lea a recunoscut cultelor protestante, creștin-ortodoxe și mozaice dreptul de a funcționa nestingherit în țările dominate de Habsburgi (Imperiul Austro-Ungar de mai târziu). Patenta imperială din 13 octombrie 1781 a acordat libertate religioasă protestanților și ortodocșilor, iar cea din 1782 mozaicilor.

În 1784 episcopul ortodox Ghedeon Nikitic (1784-88) va juca rolul de mediator între răsculaţii lui Horea şi autorităţile imperiale.

Răscoala din 1784, numită și „***Răscoala lui Horea, Cloșca și Crișan***”, a fost o importantă acțiune de revoltă a țărănimii iobage (legată și dependentă de glie şi de boier) din Transilvania împotriva constrângerilor feudale la care era supusă. La ea au participat iobagi români, maghiari, sași de pe domeniile nobililor și statului, mineri din Munții Apuseni și ocnele din Maramureș, meșteșugari, preoți etc. Răscoala a pus în discuție statutul de tolerați în Transilvania imperială al românilor, ceea ce i-a conferit și un caracter național. Cereau abolirea iobăgiei (4 zile de lucru, multe dări şi zeciuiala..) şi înlăturarea monopolului boierimii pentru pământ şi meșteșuguri.

Conform ordinului împăratului, ca “*toți românii care vor fi neîndoios cunoscuți că au comis maltratări în timpul răscoalei, să fie mutați cu vitele și ustensilele lor*”, sute de moți au fost strămutați în Banat și Bucovina.

Moților li se acordă libertatea păşunatului, scutirea de cărăușie, desființarea servituții personale și a legării de glie (august 1785), căsătorii fără consimțământul nobilului și dreptul la învățătură.

Urmează decenii de „luptă” ale conducătorilor bisericești pe de o parte şi ale românilor transilvăneni pe de altă parte pentru supraviețuirea neamului nostru românesc și a credinței strămoșești ortodoxe.

Şi în ceea ce priveşte situaţia din Banat, se constată – ca şi în alte provincii româneşti – o strădanie susţinută pentru câştigarea unor fireşti libertăţi sau drepturi naţionale şi bisericeşti.

În anul 1848 Andrei Şaguna este numit episcop al Bisericii ortodoxe române din Ardeal (fiind hirotonit la Carlovit). Şaguna s-a străduit dintru început pentru trezirea poporului său din „*somnul cel adânc*” la conştiinţa de sine. A avut un rol deosebit în anii paşoptişti (1848-1849) şi în cei următori, înaintând fie personal, fie în grup, memorii autorităţilor vieneze sau pestane, în vederea soluţionării dezideratelor

naţionale şi bisericeşti. După demersuri insistente, în dec. 1864 împăratul de la Viena (Francisc-Iosif) îl recunoaşte ca arhiepiscop şi mitropolit al Transilvaniei.

În ce priveşte Statutul organic, sancţionat de stăpânire în 1869, acesta avea la temelie principiul sinodalităţii, al participării laicilor (credincioților) (2/3) la viaţa Bisericii. În concepţia șaguniana, Biserica şi şcolile ei erau principalele bastioane ale naţionalităţii, de aici interesul mitropolitului Andrei pentru dezvoltarea învăţământului confesional, inclusiv teologic-pedagogic. Înainte de obştescul sfârşit, doar în Arhiepiscopia Sibiului funcţionau peste 800 de şcoli primare confesionale, dintre care mai mult de jumătate întemeiate de Şaguna.

Concomitent, mitropolitul Şaguna a fost şi un luptător pentru revendicările politice ale neamului romanesc din Ardeal, colaborând cu episcopii uniţi din 1848 până în 1867 când s-a înființat Imperiul Austro-ungar. Din 1867 se emit **politici de maghiarizare** (etnică și cultural) forţată a românilor prin legislaţie. Aproximativ 1,5 milioane de romani din Crișana de Vest (Partium) şi din Transilvania au căzut victime ale maghiarizării forţate în mai puţin de 150 de ani. Măsurile agresive prin care se efectua maghiarizarea forţată erau diverse, însă cele mai eficiente mijloace au fost legile şcolare emise de parlamentul Ungariei: Legea Trefort sau Legea Apponyi din 1907 urmăresc înmulțirea orele de deprindere a limbii maghiare, acceptarea apartenenţei la cultura maghiară şi ţintesc desfiinţarea şcolilor confesionale. Cu alte cuvinte, pentru cine nu se lasă maghiarizat "*de bunăvoie*", variantele rămâneau foarte puţine: lupta, moartea sau evadarea în celelalte provincii romaneşti.

Revoluția Română de la 1848 s-a desfășurat în condițiile în care părți din teritoriul național se aflau în stăpânirea imperiilor vecine (Transilvania, Bucovina, Basarabia), în timp ce Moldova și Țara Românească erau constrânse să accepte protectoratul Rusiei țariste și suzeranitatea Imperiului Otoman. Urmare a înțelegerii ruso-turce, rușii vor invada Moldova iar turcii vor pătrunde în Țara Românească. Guvernul revoluționar este desființat. Cererile erau de natură politică, civilă, funciara şi se încheiau cu o dorinţă arzătoare – unirea Moldovei cu Țara Românească.

Adunarea românilor transilvăneni a avut loc la Blaj pe 15 mai 1848, fiind cunoscută istoriografic, ca **Adunarea de la Blaj**, împotriva creării unui stat național maghiar Se formează în Munții Apuseni o armată de voluntari români condusă de avocatul Avram Iancu. Aceștia reușesc două victorii importante împotriva armatelor revoluționare maghiare, la Abrud și Mărișel. Armatele revoluționare ungurești au fost cu totul zdrobite de ruși, iar Ungaria și Transilvania (Ardealul) vor fi predate de ruși austriecilor potrivit prevederilor Sfintei Alianțe.

e) ROMÂNIA MARE ȘI UNITĂ

PRIMUL RĂZBOI MONDIAL - La izbucnirea Primului Război Mondial, pe plan intern, România era o țară cu regim democratic dar departe de standardele occidentale cu economie arhaică și agricultură de subzistență (mari proprietari de teren ce dominau mulțimea de țărani).

Între 1914-1916 România rămâne neutră. În 1916, ambele alianțe (Antanta și Puterile Centrale) cer intrarea României în război, noi alegând Antanta (Franța, Imperiul Britanic și Imperiul Rus) aflată într-o situație nefavorabilă, cu scopul recuperării Transilvaniei. După victorii, înfrângeri și refugierea guvernului în Moldova în 1916, urmează victoriile de la Mărăști, Mărărșești și Oituz asupra Puterilor Centrale

Intrarea României în război, la 14/27 august 1916, a determinat autorităţile ungare să pornească o puternică acţiune de reprimare a oricăror manifestări cu caracter românesc din Transilvania. Atenţia lor s-a îndreptat mai ales asupra intelectualilor români, între care se numărau şi preotii-parohi şi învăţătorii şcolilor poporale ale Bisericii. Aproape 150 de preoţi, fie ortodocşi, fie uniţi, au fost aruncaţi în închisorile din Cluj, Târgu Mureş, Odorhei, Oradea, Timişoara, Caransebeş, Seghedin etc. Unii dintre ei au fost condamnaţi la moarte sau la ani grei de închisoare, acuzaţi de «*trădare de patrie*» sau «*spionaj în favoarea României*». Toţi au executat o parte din pedeapsa – mai ales în închisoarea de la Cluj – până spre sfârşitul anului 1918. Alţi peste 200 de preoţi şi vreo 15 preotese (unele cu copii mici) au fost Deportaţi în Ungaria sau Serbia.

Relaţiile diplomatice ale României cu Rusia sovietică au fost rupte în ianuarie 1918, din iniţiativă guvernului sovietic. Ministrul plenipotenţiar român la Petrograd, Constantin Diamandi a fost arestat şi închis în fortăreaţa Petru şi Pavel, vapoarele româneşti aflate în portul Odesa sechestrate, guvernul sovietic declarând război României şi, odată cu aceasta, sechestrând şi tezaurul românesc depus, pe baza unui protocol, spre păstrare la Moscova pe timpul ocupaţiei germane în România din perioada primului război mondial. Guvernul sovietic a condiţionat înapoierea tezaurului României de predarea Basarabiei şi încorporarea ei la Ucraina. Guvernul român şi Regina Maria, deşi iubea mult bijuteriile care îi erau sechestrate, au respins propunerea guvernului bolşevic.

Tezaurul României a cuprins valuta străină, lingouri de aur, diferite valori precum şi tezaurul Casei Regale cu bijuteriile Reginei Maria în valoare totală de 9416417177 lei aur. Odată cu tezaurul naţional au fost predate spre păstrare guvernului ţarist obiectele de tezaur din muzeul Mitropoliei Ungro-Vlahiei. La sfârşitul lunii mai 1935, împreuna cu rămăşiţele pământeşti ale domnitorului Dimitrie Cantemir, guvernul sovietic a înapoiat totuși României 1435 de lăzi conţinând titluri de

proprietate şi alte documente din arhivele romaneşti. În iunie 1956 guvernul URSS a mai expediat în România o parte din tezaurul românesc. Din tezaurul mitropolitan nu s-a înapoiat nimic.

La sfârșitul Primului Război Mondial, Imperiul Austro-Ungar a fost desființat; astfel a fost posibilă formarea României Mari prin Unirea Banatului, Bucovinei și Transilvaniei cu România

MAREA UNIRE din 1918 (rezumat extras din broșura *Răzvan Mihai Neagu, Înfăptuirea unui ideal - România Mare, Turda, 2018*) a fost procesul istoric în urma căruia toate provinciile istorice locuite de români s-au unit în anul 1918 în cuprinsul aceluiași stat național, România. Etape preliminare au fost Unirea Principatelor Române din 1859 și dobândirea independenței în urma războiului din 1877-1878, pe fondul renașterii naționale a românilor pe parcursul secolului al XIX-lea.

În Ianuarie 1918, președintele american Thomas Woodrow a citit documentul fundamental pentru reorganizarea Europei pe baza principiului autodeterminării popoarelor.

Tot la începutul anului Rusia țaristă iese din război în urma tratatului de pace de la Brest-Litovsk cu Puterile Centrale, România fiind lăsată singură în fața dușmanilor.

Congresul Naţionalităţilor asuprite din dubla monarhie austro-ungară, desfăşurat la Roma între 8-10 aprilie 1918 a adoptat o rezoluţie ce preconiza dreptul fiecărei naţiuni de a se constitui într-un stat naţional sau de a se uni cu statul său naţional, dacă acesta exista, pe baza principiului autodeterminării popoarelor.

Debutul anului 1918 a găsit ţara noastră într-o situaţie deosebit de dificilă. O mare parte a teritoriului era ocupată de forţele inamice, iar regele Ferdinand şi regina Maria, alături de membrii guvernului şi cei ai parlamentului se aflau în exil la Iaşi. Deşi, a fost victorioasă în faţa Germaniei în vara anului 1917, la Mărăști, Mărășești și Oituz, Armata română nu a mai putut ţine piept armatelor inamice din cauza dezechilibrului creat pe frontul de est prin ieşirea Rusiei din război. Era evident pentru toată lumea că singura soluţie viabilă, cel puţin pe moment, era încheierea unei păci cu Puterile Centrale. Regele Ferdinand fiind nevoit să-l înlocuiască din funcţia de prim ministru al guvernului pe generalul Alexandru Averescu cu preşedintele Partidului Conservator, Alexandru Marghiloman, un filogerman recunoscut.

Această schimbare s-a produs în luna martie a anului 1918, fiind dictată de speranţa obţinerii unor condiţii de pace mai favorabile. Prin pacea de la Buftea el acordă multe favoruri Germaniei şi Austro-Ungariei, fapt ce duce la demiterea lui și înlcuirea cu generalul Constantin Coandă de către regele Ferdinand I.

Acesta orodonă Armatei Române reintrarea în război doar înainte cu o zi de semnarea armistițiului între Germania și Antanta.

BASARABIA (dintre Prut și Nistru) fusese anexată Imperiului Țarist în 1812. Intrarea în război a României în 1916 a fost o alegere grea. Primul ministru I.C.Brătianu a ales redobândirea Bucovinei și Transilvaniei prin alianța cu Tripla Înţelegere (Franţa, Marea Britanie, Rusia). Refuzând alianța cu Tripla Alianţă (Germania, Austro-Ungaria, Italia) însemna pierderea Basarabiei.

Totuși, contextul internaţional din anul 1917, marcat de cele două revoluţii din Rusia (cea din februarie 1917 şi cea bolşevică din octombrie/noiembrie 1917) a făcut posibilă unirea Basarabiei cu România. Ca urmare a mai multor congrese ale diferitelor profesii s-a constituit Sfatul Țării condus de Prof Ion Inculeț și a unui guvern propriu, care, beneficiind de ajutorul militar trimis de guvernul român, proclamă la 24 ianuarie 1918 independența Republicii Democratice Românești și la 27 ianuarie 1918, Sfatul Ţării a decis prin votul majorităţii deputaţilor unirea cu România.

BUCOVINA (nordul Moldovei medievale) fusese ocupată în anul 1774 de către Imperiul Habsburgic și organizată ca un ducat.

În 27 octombrie 1918 la Cernăuți a avut loc o mare adunare naţională românească care cerea unirea Bucovinei cu celelalte provincii româneşti din Austro-Ungaria. Reprezentanții populației ucrainiene s-au opus dar cu ajutorul militar al Armatei Române, la 12 noiembrie 1918, Consiliul Național Român din Bucovina, condus de Iancu Flondor, proclamă autonomia fostului ducat. Iar la 28 noiembrie 1918, în Sala Sinodală a Palatului Mitropolitan din Cernăuți se votează unirea cu România ,,*unirea necondiţionată şi pe vecie a Bucovinei, în vechile ei hotare, până la Ceremuş, Colacin şi Nistru, cu Regatul României*". Moțiunea de unire a fost aprobată de reprezentantul polonezilor și al germanilor și respinsă de al ucrainienilor.

TRANSILVANIA - Mişcarea Naţională a românilor din Transilvania a fost condusă de Partidul Naţional al Românilor din Ungaria și Transilvania şi puternic sprijinită de cele două biserici româneşti (Biserica Ortodoxă şi Biserica Greco-Catolică). Caracterul popular al acestei mişcări a fost foarte accentuat bucurându-se de adeziunea unanimă a populaţiei.

România a intrat în Primul Război Mondial pentru Transilvania. La 12 octombrie 1918, Comitetul Executiv al Partidului Naţional Român a adoptat hotărârea de autodeterminare prin Declaraţia de la Oradea, o declarație de independență. 6 zile mai târziu, declarația a fost citită de Alexandru Vaida-Voievod în Parlamentul de la Budapesta.

La sfârșitul lui octombrie la Budapesta s-a constituit Consiliul Naţional Român Central cu 12 membrii din 2 partide, iar în noiembrie se mută la Arad. După acest model s-au constituit consilii naționale locale și gărzi naționale cu scopul de a prelua controlul politic și administrativ în toată provincia. După unele tratative cu guvernul ungar se obține doar o autonomie de tip cantonal, desigur, neacceptată de români.

În cadrul CNRC, la 18 noiembrie 1918, Vasile Goldiș elaborează manifestul către Popoarele Lumii, difuzat în toată Europa în mai multe limbi. După 2 zile, Marele Sfat Național convoacă Marea Adunare Națională la 1 decembrie 1918, la Alba-Iulia. Atunci au participat 100.000 de oameni şi 1228 de delegaţi aleşi, purtători ai documentelor de împuternicire ale comunităților administrative, culturale, educaționale, militare sau profesionale pe care le reprezentau.

Istorica zi de **1 decembrie 1918 de la Alba Iulia** a început la ora 7 dimineaţa, când episcopii Miron Cristea şi Iuliu Hossu au oficiat serviciul divin la bisericile protopopeşti ortodoxă şi respectiv greco-catolică. La ora 10 a debutat şedinţa oficială în Cazina militară (devenită de atunci Sala Unirii) deschisă de Ștefan Cicio-Pop. A fost ales ca preşedinte al Marii Adunări Naţionale, Gheorghe Pop de Băseşti, 2 copreședinți episcopi și 2 vicepreședinți.

Rezoluţia Unirii a fost citită de Vasile Goldiş, punctul I precizează că: Adunarea Naţională a tuturor românilor din Transilvania, Banat şi Ţara Ungurească, adunaţi prin reprezentanţii lor decretează unirea acelor români şi a tuturor teritoriilor locuite de dânşii cu România. Guvernarea provizorie se va face prin 2 instituții. La 12 decembrie 1918 o delegație de 4 persoane (patriarhul Miron Cristea, episcopul Greco-catolic Iuliu Hossu) au înmânat regelui Ferdinand I Actul Unirii scris pe pergament.

Unirea a fost recunoscută de marea majoritate a minorităților din Ardeal, cu excepția comunității maghiare care-și putea păstra totuși individualitatea de limbă și cultură.

Mulți reprezentanți ai românilor s-au străduit încă din 1914 să facă cunoscută cauza unităţii naționale peste hotare. Strădania multor români din diaspora și conjunctura politică favorabilă, pe de o parte și efortul Armatei Regale Române din tot războiul (culminând cu învingerea armatelor Ungariei sovietice a lui Kun Béla din august 1919 și eliberarea Budapestei), pe de altă parte au făcut posibilă reîntregirea.

Marea Unire ar fi fost imposibilă fără jertfa de sânge a Armatei Regale Române. Bilanţul Primului Război Mondial pentru aceasta este unul impresionant. Cifrele sunt grăitoare în acest sens. Au fost mobilizaţi în total 750.000 de oameni, din care 335.706 au murit sau au dispărut, 120.000 au fost răniţi, în timp ce 80.000 au căzut în prizonierat.

Recunoașterea internațională era necesară și s-a realizat prin Tratatul de pace de la Saint Germain cu Austria, Tratatul de pace de la Trianon cu Ungaria, Tratatului de la Paris cu Marea Britanie, Franţa, Italia şi Japonia.

Printre personalitățile care au avut contribuții importante la participarea României la război și la realizarea Marii Uniri a fost regele Ferdinand, care a procedat la împroprietărirea țăranilor români și la introducerea votului universal. Regele a refuzat să promulge Pacea de la Buftea, ceea ce a făcut posibilă participarea României pe picior de egalitate cu statele victorioase la tratativele de pace de după Primul Război Mondial. Regina Maria a animat munca de ajutorare a răniților, fiind nelipsită din focarele de epidemie și din tranșee. După război a călătorit la Paris, unde a intervenit pe lângă personalitățile politice occidentale pentru recunoașterea unirii. Chiar și în momentele în care nu a fost la guvernare, liderul liberal Ionel Brătianu a influențat decisiv desfășurările politice.

În ciuda constituirii ei într-un scop esențial al politicii externe în următoarele două decenii, recunoașterea din partea Uniunii Sovietice nu a venit niciodată, iar de la ea avea să vină în iunie 1940 ultimatumul declarat, în convenţie cu Germania nazistă, care a pus în acțiune dezmembrarea României Mari în profitul Uniunii Sovietice, Ungariei, precum și Bulgariei.

Noua întindere a statului român și noua structură socio-economică au produs schimbări fundamentale ale sistemului politic. Din cele două partide mari ale Vechiului Regat a supraviețuit doar Partidul Național Liberal, căruia în perioada interbelică i s-a opus Partidul Național Țărănesc, condus de Iuliu Maniu. Viața culturală a cunoscut o perioadă de efervescență fără precedent, manifestată în artă și știință.

Ideea unirii Republicii Moldova cu România, deși neasumată de niciunul dintre cele două state, a rămas prezentă în discursul public din România și Republica Moldova.

La Conferinţa panortodoxă de la Constantinopol (Istanbul), din mai-iunie 1923, s-a hotărât **introducerea calendarului iulian** îndreptat renunțând la cel Gregorian fapt ce determină separarea unor ortodocşi rămași pe stil vechi

În 10 mai 1927, la insistenţele monarhului României (Ferdinand), guvernul român a încheiat cu Roma un **concordat** care îi garanta Bisericii catolice o situaţie privilegiată, de „stat în stat”, conducerea țării oferindu-i în acelaşi timp un aşa-numit „patrimoniu sacru”, gigantic. Cu această bază economică asigurată, mai ales catolicismul de limba maghiară a putut desfăşura şi un constant prozelitism şi şovinism (concordatul va fi anulat în iulie 1948).

Peste un an, în 1928, apare Legea generală a cultelor (revocată la fel în 1948) care iarăşi punea în inferioritate Biserica ortodoxă românească. Ea mai era afectată oarecum şi de propaganda sectară, susţinută financiar (în cazul multor culte neoprotestante) de către America. Din Ardeal, ideile acestor curente religioase au ajuns şi în vechea Românie.

Până în 1938, forma de guvernământ română a fost acea de monarhie constituțională parlamentară. Tulburările politice și economice din perioada următoare Primului Război Mondial favorizau dezordinea politică, precum și grupările extremiste ale legionarilor și comuniștilor.

Carol al II-lea al României (1893-1953) a fost regele României între 8 iunie 1930 și 6 septembrie 1940. Carol a fost primul născut al regelui Ferdinand I al României și al soției sale, regina Maria, dobândind prin naștere titlul de Principe de Hohenzollern-Sigmaringen și Principe al României. Mihai I (fiul Regelui Carol II și a principesei Elena a Greciei) a moștenit tronul la moartea regelui Ferdinand, în 1927.

În contextul politic creat de moartea regelui Ferdinand și cea a lui Ion I.C Brătianu, cât și de lipsa de fermitate a regenței conduse de principele Nicolae (fratele lui Carol), Carol s-a întors, în 1930, în România, detronându-și propriul fiu. După 10 ani de domnie tumultoasă Carol a fost obligat să abdice în 1940 de către generalul Ion Antonescu.

Dictatura regală a lui Carol al II-lea a fost instaurată ca o reacție în fața acestor tulburări, la 11 februarie 1938, prin instalarea unui guvern condus de patriarhul Miron Cristea. Constituția a fost abrogată și înlocuită cu una nouă intrată în vigoare la 27 februarie, prin care toate puterile erau concentrate în mâna regelui, iar parlamentul avea doar rolul de instituție auxiliară legislativă.

Toate partidele s-au comasat, excluzând cei doi extremişti, fiind arestați și o serie de lideri legionari, dintre care, mai apoi, 13 au fost executați din ordinul regelui la 30 noiembrie 1938 (printre care și șeful legionarilor, Corneliu Zelea Codreanu).

Acest regim politic, dictatorial, antifascist și anticomunist, naționalist și creștin, este denumit carlist și România pierde peste o treime din teritoriu și peste un sfert din populație, urmând abdicarea regelui la 6 septembrie 1940.

AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL - În iunie 1940, ca urmare a ultimatumului dat de Uniunea Sovietică, România a fost nevoită să evacueze și să cedeze, fără luptă, Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța (împărțire hotărâtă în secret prin pactul Ribbentrop-Molotov din 1939 între cele 2 puteri totalitare URSS şi Germania). Ocupația sovietică a desfășurat o campanie de distrugere a ființei naționale românești prin deportări în masă și prin interzicerea valorilor românești.

Ca o consecinţă a Diktatului de la Viena, puterile Axei au forțat cedarea către Ungaria horthystă a Nordului Transilvaniei, cu peste 2,5 milioane de locuitori, cei mai mulţi fiind românii. Diktatul de la Viena din 30 august 1940, care a fost ultimul act din drama destrămării României Mari, a dus la moartea a 951 de români, la arestarea altor cca. 20.000, la 13.500 de expulzări și la refugierea a 218.000 de români în Vechiul Regat. Lor li se adaugă cei 250.000 de români care nu s-au mai putut întoarce la casele lor, pierzând tot ce au avut. Au fost desființate 2.000 școli românești, 13 biserici distruse din temelii, 230 preoți ortodocși expulzați și parohiile lor desființate. Episcopul Nicolae Colan, rămas la Cluj să deservească 436 parohii și 339.448 credincioși, a reușit să depășească cu demnitate și echilibru aceste prigoane și încercări de colonizare și persecuție etnică până în 1944.

Pe 7 septembrie 1940, prin Tratatul de la Craiova, „*Cadrilaterul*" (partea sudică a Dobrogei) a fost cedată Bulgariei.

În septembrie 1940, Ion Antonescu a fost numit prin Decret Regal de Carol al II-lea, prim-ministru (chiar înainte de abdicare) și însărcinat cu formarea unui guvern de uniune - Garda de Fier. Regele Mihai I a domnit ca Rege al României între iun 1927 - iun 1930 și sept 1940-dec 1947.

Prin decretul semnat de către regele Mihai I, România a fost declarată „*Stat Național Legionar*" (țărăniștii și liberalii refuzaseră colaborarea). Urmează prigoană, execuții, confiscări și răzbunare pe partizanii carliști care complotaseră împotriva legionarilor. În 1941, înăbușind Rebeliunea Legionară, mareșalul Ion Antonescu exclude Garda de Fier de la conducere și 8000 legionari sunt internați în lagăre (cca 700 conducători se refugiază).

România se aliază cu Germania și în 1941 trupele române și germane trec Prutul și eliberează nordul Bucovinei şi Basarabia. Deși sfătuiţi să se retragă (Iuliu Maniu declară că mai departe nu este războiul nostru), trupele germano-române înaintează spre Odesa unde pierd bătălia și peste 92.000 soldați, mai târziu ocupând Odesa evacuată.

La cererea lui Hitler, Antonescu acceptă să participe în continuare la ofensiva germană în URSS până în 1944, bazându-se pe Führer că rezolvă problema recuperării Transilvaniei de la Ungaria aliată.

În 1941-42 unitățile române, operând sub comandament general german, au pierderi de 182.441 militari în URSS (16.566 morți, 67.182 răniți, 98.692 dispăruți). Alte pierderi ale armatei între 1943-44 duc la reducerea considerabilă a capacității combative.

Holocaustul din România s-a înfăptuit prin moartea a 4400 evrei în trenurile morții din Moldova. Și, separat, prin participarea trupelor române sub comandament german, în URSS, la masacrele de la Odesa, de la Dalnic și din lagărul de concentrare Bogdanovca..

În anii regimului lui Antonescu, România a alimentat economia de război a Germaniei cu petrol, cereale, precum și produse industriale.

Deși România și Ungaria erau aliate ale Germaniei, regimul Antonescu și-a continuat ostilitatea diplomatică față de Ungaria din cauza problemei Transilvaniei.

În 1944, România este în colaps economic, generalul Antonescu este demis şi arestat de Regele Mihai (nu se implicase în politică până atunci), care anunță public revenirea la un regim democratic și decide continuarea războiului alături de Naţiunile Unite, luptând acum împotriva Germaniei. Acestea, însă, nu au împiedicat o ocupație sovietică, rapidă, nici capturarea de către URSS a circa 130.000 de militari români, duși, ulterior, în prizonierat în Uniunea Sovietică, unde mulți au pierit în lagăre de muncă forțată.

La 25 octombrie, sunt eliberate ultimele localități românești: Carei și Satu-Mare. România participă la eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, mobilizând pentru aceasta cca. 567.000 de soldați. Cele 260 de zile de participare la războiul antihitlerist se încheie la 12 mai 1945, lăsând loc întăririi influenței sovietice în România.

După cel de-al Doilea Război Mondial și ocuparea României de către trupele sovietice, ultimul rege al țării, Mihai I, a fost silit să abdice în data de 30 decembrie 1947.

COMUNISMUL - În primii ani de dominație comunistă resursele României au fost exploatate de sovietici prin intermediul companiilor mixte româno-sovietice SovRom, înființate după încheierea conflagrației mondiale pentru a gestiona plata uriașei datorii de război către URSS, stabilită prin Tratatul de Pace de la Paris la suma deloc neglijabilă de 300.000.000 dolari.

Cum scrie Pr. prof. M. Păcurariu, iarăşi în „*infernul sovietic (1944-89)*” vor intra Basarabia, Bucovina de nord şi ţinutul Herţei, unde va începe o puternică acţiune de rusificare, un adevărat genocid etnic, spiritual şi cultural. Erau dărâmate şi închise bisericile romaneşti din Basarabia și preoţii şi credincioşii români erau deportaţi cu sutele de mii în Siberia, în Kazakhstan sau trimişi la muncă dincolo de Cercul Polar. Spre pildă, dacă în 1817 în Basarabia românii formau 86 % din populaţie, în 1989 au ajuns să fie numai 64,5 %. Din cele peste 1000 de biserici basarabene ce fiinţau în 1944, la 1958 au rămas deschise mai puţin de 200; conducătorii eparhiei de-acum vor fi ruşi sau ucraineni. Situaţia românilor bucovineni şi sud-basarabeni e mult mai gravă decât a celor zişi „moldoveni” (din Republica Moldova), deoarece ierarhia din Cernăuţi ca şi clericii şi enoriaşii ucraineni din diverse aşezări se străduiesc să acapareze vechile aşezăminte eclesiale româneşti, altfel spus să le ucrainizeze.

Comunismul în România a evoluat de la o idee revoluționară la teroare și reprezintă o lecție pentru generațiile viitoare. Istoria României comuniste cuprinde 3 perioade :

1) 1948-1964 epocă de stalinizare şi consolidare a puterii comuniste
2) 1964-1975 perioadă de destindere pe plan intern şi extern
3) 1975-1989 regimul personal al lui Nicolae Ceauşescu

Conform analizei oficiale a crimelor comise de regimul comunist în România *„Raportul Tismăneanu*" identifică următoarele mai importante:

- Abandonarea intereselor naționale prin servilism în relațiile cu URSS după 1945, sovietizarea forțată și distrugerea partidelor politice (prin arestarea liderilor și a militanților) și a social-democrației
- Politica de exterminism social (lichidarea fizică, prin asasinat, deportare, întemnițare, muncă forțată, a unor categorii sociale - burghezie, moșierime, țărani, intelectuali, studenți) ghidată de preceptul luptei de clasă a făcut între 500 000 și 2.000.000 de victime;
- Persecuția minorităților etnice, religioase, culturale sau de orientare sexuală,
- Exterminarea programată a deținuților politici și a grupurilor de partizani care reprezentau rezistența anticomunistă armată în munți (1945-1962);
- Arestarea, uciderea, detenția politică sau deportarea țăranilor oponenți colectivizării, lichidarea violentă a revoltelor țărănești (1949-1962);
- Deportările cu scop de exterminare, represiunile etnice, gonirea și „*vânzarea*" evreilor și germanilor;
- Represiunea împotriva culturii, cenzura extremă, arestarea şi umilirea intelectualilor neînregimentați ori protestatari (1945-1989);
- Reprimarea mișcărilor și acțiunilor studențești din 1956;
- Reprimarea mișcărilor muncitorești din Valea Jiului (1977), Brașov (1987) și a celorlalte greve din anii 1980;
- Distrugerea patrimoniului istoric și cultural prin dărâmările din anii 1980 (un sfert din centrul istoric al Bucureștiului) și în cele mai multe din orașele mari ale României;
- Crearea de lagăre pentru copiii fără părinți sau cu handicap (ex: Cighid);
- Înfometarea populației, oprirea căldurii, starea de mizerie la care regimul a condamnat un întreg popor, instaurarea supravegherii, fricii, torturii și bătăii ca instrumente de menținere a puterii comuniste;
- Masacrarea cetățenilor, din ordinul lui Nicolae Ceaușescu, cu aprobarea conducerii Comitetului Politic Executiv al CC al PCR, în timpul Revoluției din 1989.

După instaurarea regimului comunist în România ciuntită, în 6 martie 1945, după desfiinţarea monarhiei din decembrie 1947, în special începând cu anul 1948 Biserica Ortodoxă împreună cu poporul creștin a cunoscut o nouă fază, prin restrângerea drastică a activităţii ei:

asociaţiile clericale şi mireneşti („Oastea Domnului") s-au desfiinţat, precum şi învăţământul religios din şcoli, câteva facultăţi teologice închise, foarte multe publicații oprite de la tipar. Apoi 20 de ierarhi au fost „*puşi în retragere*" de către Ministerul cultelor, apoi pensionaţi forţat.

După decesul patriarhului Nicodim Munteanu, ajunge în fruntea Bisericii noastre, în 1948, Justinian Marina. „Judecând omeneşte – notează Î.P.S. Nicolae Corneanu – Marina era o formulă pentru acea vreme".

În august 1948 a fost promulgată Legea pentru regimul general al cultelor, care prevedea despărţirea Bisericii de stat care, totuşi, asigura libertatea de conştiinţă, egalitatea între toate cultele ca şi autonomia lor.
La 1 octombrie 1948, 36 clerici uniţi în frunte cu Traian Belascu, delegaţi de 430 colegi ai lor, într-o consfătuire de la Cluj au hotărât revenirea la Ortodoxie. În acelaşi an, în 21 octombrie, la Alba-Iulia Marea Adunare Bisericească a confirmat reîntregirea BOR; în 1990 cultul uniat (greco-catolic) s-a reînfiinţat.

Vor fi arestaţi şi închişi sau deportați mulți călugări, preoţi, ca şi profesori, avocaţi, medici și studenți și alți intelectuali. Motivele invocate pentru condamnări erau specifice dictaturii: instigare şi activitate subversivă, crima de uneltire contra ordinei sociale…

În România au existat 44 de penitenciare principale şi 72 de lagăre de muncă forţată destinate deţinuţilor politici în care au pătimit peste 3 milioane de români dintre care 800.000 de oameni au murit.

După ultimele cercetări, cu rezultate departe de a fi definitive, între 4000 şi 6000 de clerici ortodocşi (uniţi 235, catolici 172, protestanţi 67, mozaici 13 etc.) au fost tracasaţi, schingiuiţi sau condamnaţi din 1946 până în 1965, în unele cazuri şi după acel an; peste 250 au fost exterminați

Prin decretul de stat 410 din 1959 au fost excluşi din mănăstiri toţi călugării sub 55 de ani şi călugăriţele sub 50 ani şi din 224 mănăstiri au mai rămas 132 iar din 10.000 vieţuitori în mănăstiri au mai rămas 2000. Autoritatea comunistă considera mănăstirea ca fiind locul ideal de refugiu pentru „*elementele duşmănoase*" regimului, democraţiei de tip nou.

E adevărat că în „epoca de aur" s-au restaurat cu subvenţii de la stat mai multe monumente istorice, dar este de reţinut faptul că numai pe teritoriul Bucureştilor au fost demolate patru ansambluri monahale şi 28 de biserici.

Toate aceste măsuri, precizează **J.** Meyendorff au fost urmate de restricţii importante aduse activităţii Bisericii care, evident, au urmat exemplul măsurilor anti-religioase luate în U.R.S.S. în aceeaşi perioadă. Armonia ce pare să domnească în relaţiile dintre Biserică şi Stat, în ciuda incontestabilului servilism la care sunt obligaţi episcopii, nu asigura totuşi

Bisericii o situaţie prea stabilă. Viitorul Bisericii, în România ca şi în celelalte ţări ale Europei răsăritene, atârna deci de rezultatele propagandei antireligioase în rândurile tineretului. Mijloacele de care dispune Biserica sunt foarte reduse şi constau exclusiv în mărturia personală pe care creştinii o pot aduce împotriva apariției unui nou univers materialist ateist pe cale să se instaureze.

Punerea în libertate a deţinuţilor politici anticomunişti în 1963-1964 a fost un act politic important, consecinţă a ieşirii treptate, prudente şi dificile de sub tutela URSS şi a apropierii, moderate, de Occident. Prin Decretul de grațiere nr. 310/1964 cca 3467 de deținuți politici sunt grațiați de restul pedepsei pe care o mai aveau de executat.

Reputatul istoric Dennis Deletant propune alte cifre: „*Numărul persoanelor condamnate la închisoare pentru infracţiuni «împotriva securității statului» era în ianuarie 1960 de 17.613*“. Majoritatea lor au fost eliberaţi prin mai multe decrete începând cu 1962.

După căderea comunismului prin Revoluția din 1989, în pofida unor dificultăţi financiare, asistăm la o revigorare a spiritualităţii ortodoxe, la reintroducerea orei de religie în şcolile elementare, în gimnazii şi licee, la înmulţirea seminariilor și facultăților teologice, la restaurarea unor monumente istorice şi zidirea de noi biserici şi mănăstiri, la constituirea unor asociaţii în rândul tineretului (ASCOR…), la reînvierea „Oastei Domnului”, la reactivarea câtorva eparhii desfiinţate în 1948 şi înfiinţarea altora noi.

Nici filantropia n-a fost neglijată, într-un răstimp de tranziţie şi de criză. Bunăoară, în 2005 în Patriarhia Română au funcţionat 237 aşezăminte sociale (ajungând în 2018 la 785 aşezăminte), dintre care 65 pentru copii, 25 pentru vârstnici, 92 cantine şi brutarii sociale, 33 de cabinete medicale şi farmacii, 22 centre de diagnostic şi tratament şi centre pentru asistenţa familiilor aflate în dificultate. În acelaşi an au beneficiat de programele sociale bisericeşti peste 384,000 de suflete (prematuri, bătrâni, nevoiaşi, sinistraţi, persoane cu dizabilităţi, consumatori de droguri, oameni infectaţi cu HIV/SIDA, victime ale traficului de persoane). În plus, în temeiul unor protocoale încheiate cu ministerele de profil, asistența religioasă este garantată în unităţi militare, penitenciare, spitale s.a.m.d.

După anul 1989, monahismul românesc cunoaşte o perioadă de maximă dezvoltare: se ctitoresc noi locaşuri, se reactivează cele vechi, crescând totodată şi numărul călugărilor şi călugăritelor. În 1992, acad. Alexandru Elian, notează numărul neobişnuit de mare de solicitări, venite din straturi largi ale obştii romaneşti şi adresate autorităţii bisericeşti, de autorizare a ridicării de noi aşezăminte monahale, concluzionând că

„*acest reviriment, după triste decenii de oprelişti, poartă cu sine o semnificaţie fata de care comentariile sunt de prisos*”.

În multe aşezări monahale funcţionează ateliere de pictură, de croitorie, biblioteci şi chiar tipografii, în altele, case pentru copii şi neputincioşi. Prestigiul unor asemenea locaşuri – unde, pe lângă preocupările amintite mai sus, nu se întrerupe nicicând citirea în biserică, a Psaltirii; unde după oficierea dumnezeieştilor slujbe, la care participă obştea monahilor, urmează „pravila” de rugăciune pentru întreaga lume la care monahul e îndatorat, în propria chilie – rămâne neştirbit în ochii credincioşilor, mirenilor.

În decembrie 2006 s-a promulgat noua Lege a cultelor din România; sunt recunoscute 17 culte (confesiuni) religioase.

Regăsim o concluzie a lui J. Meyendorff în lucrarea *Biserica ortodoxă ieri şi azi: „În Occident, prezența Ortodoxiei e de dată recentă. În urma celor două războaie mondiale, marea masă a emigranţilor din Europa orientală s-a instalat în Europa occidentală şi mai ales în America. Biserica Ortodoxă a încetat să mai fie o Biserică pur orientală. Acest fapt poate fi constatat cu uşurinţă mai ales în Statele Unite unde ea reuneşte la sânul său mai multe milioane de credincioşi, care au adoptat aproape în întregime limba, cultura şi modul de gândire american, păstrându-şi totodată adeziunea la Biserica părinţilor lor şi, în anumite cazuri, insuflându-i acesteia din urmă un dinamism misionar şi un spirit al organizării pe care nu-l cunoscuse până atunci. Depăşind diviziunile naţionale moştenite din trecut, formând un cler capabil să facă faţă noilor împrejurări în care trăieşte Biserica, ştiind să împace fidelitatea faţă de adevărata Tradiţie cu nevoile lumii occidentale moderne, ortodocşii din Occident ar putea da mărturiei lor o nouă strălucire. La acest lucru îi obligă apartenenţa lor la o Biserică ce afirmă că este adevărata Biserică a lui Hristos şi pentru acest lucru vor fi judecaţi de istorie, de ceilalţi fraţi creştini, şi, în cele din urmă, de Dumnezeu însuşi. ”*

f) ROMÂNII DIN PENINSULA BALCANICĂ

În secolul XIX, românii din diferite locaţii din Peninsula balcanică (și cei mai îndepărtați dintre ei, cei din Macedonia, Grecia şi Albania, adică aromânii) încearcă – cei mai mulţi – să-şi păstreze tradiţiile, datinile, implicit limba (ceea ce este extrem de dificil, în lipsa unor instituţii adecvate). Constituind o minoritate etnică separată de masa înconjurătoare slavă, greacă şi albaneză şi neavând stat propriu, adică putinţa de organizare în forme proprii, aceşti fraţi îndepărtaţi erau supuşi unui proces de asimilare.

Pe vremea lui Cuza Voda (1859-1866), statul român începuse să se intereseze de soarta aromânilor sub influiența călugărului aromân

Averchie. Guvernul hotărăşte să se întemeieze în Bucureşti un institut, în chiliile mănăstirii Sfinţii Apostoli, în care să fie instruiţi un număr de tineri aromâni, spre a deveni profesori la şcolile ce urmau a se înfiinţa în Macedonia.

Ca o concluzie: majoritatea aromânilor au optat pentru elenism, sub a cărui înrâurire spirituală şi culturală vieţuiseră preţ de veacuri. S-a dezvoltat însă între aromâni, din iniţiativa intelectualilor paşoptişti români şi sub patronajul statului român, şi un puternic curent românizant. S-au clădit – sau amenajat – mai multe lăcaşuri ortodoxe pentru românii imigranţi, care s-au stabilit cu vremea în felurite metropole europene.

Din nefericire, anul 1913 a adus modificări majore în cazul Românilor balcanici; statele, în care ei îşi aveau domiciliul, treptat le-au închis şcolile şi lăcaşurile de cult, aşa încât în 1942 în Balcani mai existau 45 de şcoli şi 20 de biserici romaneşti: 41 de şcoli primare şi una secundară în Serbia, doua primare şi una secundară în Bulgaria. Toate şi-au încetat existenta în 1946. Totuşi, în Voivodina (în 1977), în 29 de scoli elementare se preda în româneşte, ca şi în unele şcoli medii. La Vârşeț se înfiinţase un liceu român în 1948. De notat şi aceea că meglenoromânii din preajma Salonicului aveau şi ei biserici şi o mănăstire în care se slujea în română şi în greceşte. În actualitate, numărul vorbitorilor de română (de acolo) a scăzut vertiginos, până în jur de 5.000. E regretabil faptul că regimul actual din România nu acordă atenţia cuvenită fraţilor noştri de peste Dunăre.

În restul Europei, primele comunităţi ecleziastice romaneşti datează de peste două secole. La Liov (Lemberg), de pildă, românii încă de la finele veacului al XVII-lea aveau o viaţă liturgică organizată. Pe urmă, la Paris în 1853 şi-au deschis o capelă, la Viena în 1906. Abia din 1960 Patriarhia noastră a putut relua legăturile cu o parte din diaspora unde dăinuiau suficiente dificultăţi, suspiciuni, neîncredere, graţie puterii comuniste de la noi. După sucombarea comunismului, s-a încercat restructurarea bisericească a diasporei, încât azi există 4 mitropolii: Mitropolia Ortodoxă Română a Germaniei, Europei Centrale şi de Nord, o alta a Europei Occidentale şi Meridionale, a Basarabiei și a Celor Două Americi, acestea fiind necesare pentru satisfacerea nevoilor sufleteşti a migraţiei române. (intensificata după 1989 în toate părţile lumii).

Iar acum trecem dincolo de Atlantic. La răscrucea secolelor XIX-XX, românii din Bucovina, Transilvania şi Banat, obligaţi de sărăcia de acasă, au emigrat în **SUA** şi în **Canada**. Întâia parohie românească în Canada apare în 1903, iar peste un an şi în State, la Cleveland.

Astăzi, în străinătate, Patriarhia româna are 10 eparhii, iar pe teritoriul țării are 29 eparhii. Numărul românilor din România şi al celor împrăştiaţi pe tot mapamondul, la un loc este între 30 şi 35 de milioane.

CAP 2 - IEROMONAHUL Arsenie Boca (1910-1989)

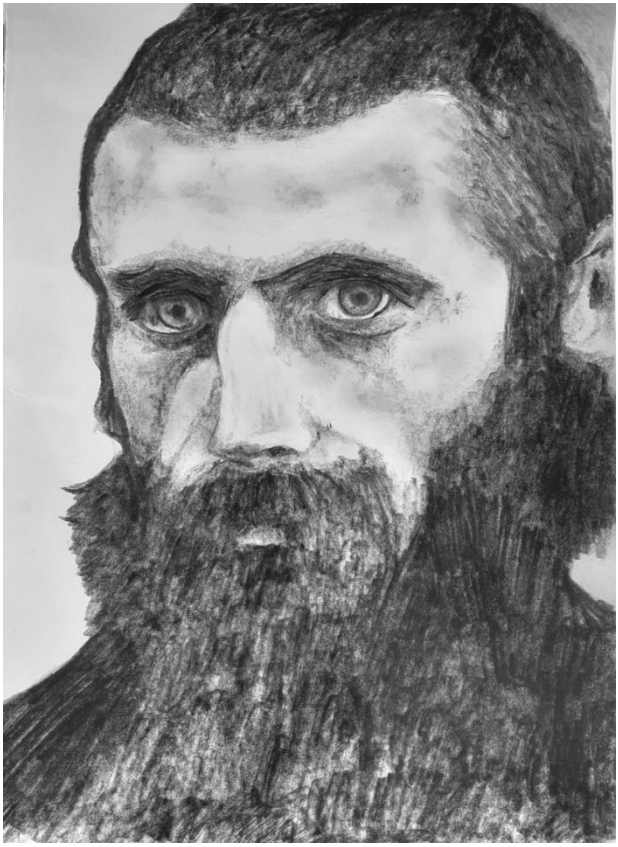

În 28 noiembrie 2019 s-au împlinit 30 de ani de la trecerea la cele veșnice a Părintelui Arsenie Boca. Sinodul Mitropoliei Ardealului a finalizat dosarul pentru canonizarea Părintelui Arsenie și a înaintat în septembrie 2019, propunerea de canonizare către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, care urmează să ia o decizie.

„De la început e bine să plecăm cu câteva lucruri ştiute şi anume că: toţi oamenii, fără deosebire, suntem în acelaşi timp şi fiii oamenilor şi fiii lui Dumnezeu (Ioan I, 12-13).

Adică, după trup suntem făpturi pământeşti, iar după duh făpturi cereşti, care însă petrecem vremelnic în corturi pământeşti (II Corinteni 5, 1). De la Dumnezeu ieşim (I Ioan 5, 19), petrecem pe pământ o vreme şi iarăşi la Dumnezeu ne întoarcem. Fericit cine se întoarce s-ajungă iar Acasă, rotunjind ocolul. Aceasta e cărarea.

Unii însă nu se mai întorc... Sunt cei ce ascultă de o vrajă vrăjmaşă, care îi scoate din cale şi-i încâlceşte în lume cu pofte pieritoare. Vraja aceea, a păcatului, cu vremea le slăbeşte mintea şi de aşa fel le-o întoarce, încât ajung să zică răului bine, şi binelui rău (Isaia 5,20), şi nu mai vor să se întoarcă. Vremea li se gată, puterea li se stinge şi aşa îi prinde noaptea (Ioan 9,4) - moartea - rămaşi rătăciţi de Dumnezeu şi neîntorşi Acasă.

Acesta este omul cel căzut între tâlhari, pe când se pogora din Ierusalim în Ierihon (Luca 10,30), adică Adam căzut din Rai în lumea aceasta, cu toţi urmaşii lui. Pentru el s-a pogorât din ceruri Samarineanul milostiv. El ne-a făcut datori să ştim: ce suntem, cine ni-s Părinţii, de unde venim, ce-i cu noi pe aici, cum să ne purtăm într-o lume cu viclene primejdii, cine ne cheamă Acasă şi cine ne întinde momeli?
Că de la cârma minții atârnă încotro pornim şi unde să ajungem."

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA PĂRINTELUI ARSENIE BOCA

Părintele Arsenie Boca s-a născut în satul Vaţa de Sus la 29 septembrie 1910, din părinţi creştini, Iosif şi Cristina care i-au pus numele de botez Zian, ca rod al rugăciunii. Spunea părintele: „*Mama mea când a rămas însărcinată cu mine, s-a uitat la icoana Maicii Domnului şi a pictat-o în inima ei. A pictat-o rugându-se: „Maica Domnului, îţi cer un copil, fie parte bărbătească, fie parte femeiască, care să îţi slujească ţie, Maicii Domnului şi Domnului Iisus Hristos. Nu pentru mine îl cer*".

Părintele spunea ca tatăl său, care cunoştea meseria de pantofar, îl punea şi pe el să înveţe să bată cuie de lemn, dar el neavând îndemânarea necesară le rupea şi atunci tatăl său îl bătea iar, o dată a fost bătut, de tatăl său pentru că nu folosea bine timpul iar acea bătaie i-a folosit toată viaţa.

Zian Boca face şcoala primară în satul natal şi apoi intră la Liceul Naţional Ortodox „*Avram Iancu*" din Brad, al cincilea liceu românesc din Transilvania, ctitorie a Mitropolitului Andrei Şaguna, absolvind în 1929.
Colegul de bancă, Romulus Neag, îl înfăţişează pe Zian ca „*Excepţional de înzestrat, de-o voinţă extraordinară, o memorie formidabilă, o putere de muncă şi o tenacitate ieşite din comun*".

«*Statură pozitivistă*», excelează la matematică, fizică, chimie, biologie, are preocupări care depăşesc nivelul programelor şcolare în domeniul artelor: desen, caligrafie, muzică. Munceşte suplimentar la desen şi pictură, cântă la flaut.

Cu zestrea intelectuală şi spirituală dobândită la Brad, se înscrie la Institutul Teologic din Sibiu (1929-1933) unde este „*extrem de sârguincios şi studios*", încât între colegi are aureola unui „*Sfânt*".

Nu l-a pasionat prea mult studiul limbilor străine. Cunoştea totuşi foarte bine limba franceză şi citea cu aviditate studii de psihologie, de caracteriologie, de grafologie, căutând să se adâncească în descifrarea tainiţelor sufletului. A iubit de mic desenul, sculptura şi mai ales pictura.
La intervenţia profesorului Nicolae Popovici, proaspăt reîntors de la studii din străinătate, Părintele Arsenie (Boca Zian), după absolvirea Institutului Teologic (1933), este trimis cu bursă la Institutul de Belle-Arte din Bucureşti. Aici urmează cursuri de medicină (în special cele de anatomie, ale Profesorului Rainer Francisc - cf. Pr. Nicolae Streza), participă cu interes la prelegerile de mistică ale lui Nichifor Crainic, şi frecventează şi alte cursuri în domeniul culturii şi artei.

La puţină vreme după terminarea Institutului de Belle-Arte, urmează o scurtă perioadă de ucenicie în monahism la Sfântul Munte Athos, timp de 3 luni. La reîntoarcerea în ţară, aduce câteva manuscrise ale Filocaliei pentru fostul său profesor de la Sibiu, Părintele Dumitru Stăniloae, cu care colaborează la traducerea în limba română a acestei monumentale lucrări.

Zian Boca s-a închinoviat la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus în iunie 1939, fiind deja diacon celib. După aproape un an de zile, în 3 mai 1940, are loc tunderea în monahism, luând numele de Arsenie iar in 10 aprilie 1942 a fost hirotonit preot.

„*În anii de ctitorie la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, se remarcă în chip strălucitor ca «pictor de suflete după modelul Domnului Iisus Hristos*» (Nichifor Crainic). Se reînvie acum o tradiţie a marilor pelerinaje la locurile sfinte. Chilia Părintelui din munte a rămas până astăzi un loc de pelerinaj unde credincioşii se roagă, pun o floare sau aprind o lumânare.

La 25 noiembrie 1948, mitropolitul de atunci al Ardealului, Dr. Nicolae Bălan (1929-1955), a adus personal la Prislop pe Ieromonahul Arsenie Boca. Mănăstirea era într-o stare jalnică, părăsită de ultimii trei vieţuitori uniţi. Poate că a fost o soluţie pe vremea aceea, pentru că Părintele începuse să fie prigonit şi urmărit de Securitate. Aici a fost numit stareţ şi apoi duhovnic, punându-şi pecetea de ziditor de suflete şi ziditor de aşezăminte.

Activitatea Părintelui Arsenie ca stareţ se încheie în 1950, pentru că între timp Prislopul devenise mănăstire de maici cu viaţă de obşte şi el rămane preot-duhovnic până in 1959 când este alungat de la Prislop şi i se ridică dreptul de slujire ca preot. In această perioadă Părintele Arsenie a fost ridicat de Securitate și dus la Ocnele Mari și apoi la Canal unde a stat 9 luni de zile.

In 1959 a început pribegia în Bucureşti. A fost angajat la Biserica Sfântul Elefterie ca pictor secund pe lângă pictorul Vasile Rudeanu, iar în 1961 a fost angajat la Atelierul de pictură al Patriarhiei de la Schitul Maicilor.

In 1968 a început pictura bisericii parohiale din Drăgănescu, de lângă Bucureşti, la care a lucrat vreme de 15 ani, pictând-o de 2 ori si devenind astfel "*Capela Sixtină*" a ortodoxiei românești.

După izgonirea forţată din mănăstirea Prislop în 1959, obştea s-a reorganizat într-un Aşezământ mănăstiresc în oraşul Sinaia, care acum este metocul Mănăstirii Prislop. În acest aşezământ Părintele Arsenie şi-a avut chilia şi atelierul de pictură din 1969 până în 28 noiembrie 1989, când s-a săvârşit din viaţă. Prohodit de o mulţime impresionantă de credincioşi, Părintele Arsenie a fost înmormântat în cimitirul Mănăstirii Prislop în 4 decembrie 1989. Vorba "*De dincolo vă voi putea ajuta mai mult*!" însoţește miile de pelerini la mormântul său.

MĂRTURII ȘI ÎNVĂȚĂTURI – fragmente din mai multe carti cu și despre Pr. Arsenie Boca notate la bibliografie: *Fericirea de a cunoaşte calea; Despre durerile oamenilor vol 1,2,3,4; Mărturii din Țara Făgăraşului, Noi mărturii despre Pr Arsenie Boca; Pravila albă; ...*

Mărturia Maicii Marina, Stareța Mănăstirii Bic, jud Sălaj - 2019

- *"Mă, eu fără să vreau, mă, văd ce-i în voi",* deci cunoştea şi gândurile, cunoştea şi ce-ai făcut cu 10-15 ani în urmă, cunoştea şi familia ta şi dacă aveai o ereditate cu păcate grele, îţi spunea care, rude unde sunt, în iad...
- "*Mă, până mai e nevoie de tine ai să mai trăieşti, când nu…, şi când te doare măgarul ăsta* - a făcut la mâna dânsului, referindu-se la trup – *zi că îmi pare bine că mă scap de tine.".* - prima reţetă de viață.Și a doua reţetă valabilă pentru toţi "*Şi orice necaz în viaţă vei avea să nu te prea necăjeşti şi orice bucurie cât va fi ea de mare, să nu te prea bucuri.".*
- *"Rugăciunea este respiraţia sufletului precum aerul este respiraţia trupului. Un suflet care nu se roagă este mort, precum un trup care n-are aer este mort, pe catafalc, n-ai ce să-i faci, este mort."*
- *"Voi credeţi mă că dacă voi 25 de maici câte sunteţi aici, faceţi ce trebuie, aici, Dumnezeu ține pacea în lume?".* Deci o comunitate într-o mănăstrire, sau o comunitate într-o parohie să facă ceea ce-i place Lui Dumnezeu, El să țină pacea în întreaga lume!
- *,,Da ştiţi voi, mă, care-i cea mai primită rugăciune la Dumnezeu? Când toată viaţa ta, când toată fiinţa ta o aduci ca o rugăciune lui Dumnezeu*".
- *"Hai să vă dau un exemplu de rugăciune: acolo la Drăgănescu eram singur în altar şi nu mă vedea nimeni şi intră în biserică o femeie, se uită într-o parte, în alta şi vede că nu-i nimeni.*

Apoi se-aruncă cu faţa la pământ în mijlocul bisericii şi spune cuvintele ,,Doamne scapă-mă, Doamne nu mă lăsa, Doamne scapă-mă, Doamne nu mă lăsa!". Şi se întoarce părintele spre noi şi zice " *Ce lecţie! Aia rugăciune, mă, când te rogi, să fii traversat de Domnul Hristos. Şi când te rogi să nu ai nici umbra gândului rău asupra cuiva ca rugăciunea ta să fie luată în seamă de Dumnezeu."*

- A zis părintele către nişte tineri că educaţia unui copil se face cu 20 de ani înainte să se nască şi trebuie s-o aibă părinţii că să poată să dea educaţie la copil. Iar către părinţii care se plângeau de copii că sunt răi, că nu ascultă, că-s obraznici şi de toate câte sunt stricăciuni şi rele în lume, Părintele Arsenie a zis aşa ,,*Cine are minte să ia aminte! Copiii vostri, sunteţi voi! Cum i-aţi născut, aşa-i aveţi!".*

- Părintele ne vorbea mereu despre superficialitate, adică o viaţă de suprafaţă, indiferentism şi că umblăm cu două fețe: una către Dumnezeu şi una către dracul. Suntem oameni duplicitari care pe față spunem vorbe dulci şi pe la spate facem rău altora.

- *"Citiţi Scriptura, mă, că-i cuvântul lui Dumnezeu viu şi intră în venele şi în sângele vostru, intră în fiinţa voastră!".*

- *„Mă, dacă vă alegeți o fericire, numai una să o împliniți că le-ați împlinit pe toate! Alegeţi-vă o fericire şi o urmaţi! Fericiţi cei milostivi, fericiţi cei ce plâng, fericiţi cei curaţi cu inima că-l vor vedea pe Dumnezeu. Alea nu-s puse acolo în cărţi să le cânte cântăreţul la strană şi Evanghelia să o spună părintele în faţa altarului. Mă, este cuvântul lui Dumnezeu viu, când vedeţi preotul că citeşte Sfânta Evanghelie în faţa altarului, l-aţi văzut şi l-aţi auzit pe Hristos!".* Acesta să fie rostul nostru de a merge la biserică…

- "*Ce credeţi voi, mă, că sfinţii acolo de pe perete sunt numai vopsele şi picturi? Sfinţii sunt vii, sunt prezenţi, ei sunt fraţii noştri mai mari. Şi şansă de sfinţenie toţi avem. Ei nu s-au născut sfinţi ci au devenit sfinţi prin iubirea lor către Dumnezeu şi către aproapele*".

- Iadul şi raiul depinde de noi, zicea Părintele Arsenie într-o seară la masă: *"Hai să vă descriu iadul. Ce credeţi voi, mă, în ce constă iadul? Credeţi că ard cu orele în şir, în pucioasă? Nu! Ard în patimile şi în pasiunile lor*".

- *"Hai, mă, să vă descriu o patimă de actualitate. Uitaţi-vă la beţivii care aleargă toată viaţa până găsesc paharul, îşi dau şi pâinea de la prunci, îşi dau şi haina de pe ei şi duc aşa o viaţă şi-i prinde moartea şi ajung dincolo şi acolo nu mai au cum să bea, dar acolo e pofta veşnică, dorinţa de a bea".* "*Desfrânatul cât e în viaţă se tăvăleşte în mocirla păcatului, îşi face toate poftele iar de-l prinde moartea nespovedit, neispăşit, ajunge dincolo cu patima aceasta şi se chinuie veşnic*".

- "*Ce credeţi voi că-i raiul, mă? Raiul este acesta. Dacă ai avut bunătate cât ai trăit, bunătatea veşnic creşte, dacă ai avut milă, mila veşnic creşte,*

dacă ai iubit pe Dumnezeu şi pe oameni, iubirea veşnic creşte. Acesta este raiul, mă! Iadul şi raiul îl începem de aici".
- "Curăţaţi-vă mintea de gunoaie, mă, ca o să aveţi mari greutăţi la Vămile Văzduhului, că vameşi sunt foarte răi şi bătrâni. Vămile sunt păcatele iar vameşii reprezintă iadul".
- „Mă, atât mai ține Dumnezeu lumea până mai e cineva care ține legatura cu El. Numai Sfânta Liturghie mai ține lumea în picioare și sufletul în oase". - „Trageti de voi către creștinism, mă, că numai cu haina aceasta nu vă puteți prezenta la Vămile Văzduhului. Aveti predica de pe Munte la Matei cap.5".
- „Mă, trăim vremurile de la apusul istoriei într-un mod foarte primejdios, nuclear. Băgați de seamă, mă, că vă culcați seara și vă treziți la Judecată. E destul ca un nebun să apese pe buton și s-a terminat cu omenirea. Și te duci pe vecii vecilor în împărăția în care ai trăit pe pământ. Fărădelegile oamenilor atrag pustiirea pe pământ. Și când se împlinește măsura fărădelegilor vin măsurile lui Dumnezeu".
- "Nici Dumnezeu nu te poate ajuta dacă tu nu te sileşti"
- "Voi ce credeţi mă, că mergeţi să spuneţi la preot verzi şi uscate şi gata m-am spovedit? Dacă n-ai vărsat o lacrimă pentru păcat, cu toată spovedania şi te-ai şi împărtăşit cu nevrednicie, te duci în iad".
- "Pe firul genetic când ne naştem aducem în noi, în fiinţa noastră, toate generaţiile din urma noastră, de la Adam, dar noi cu faptele noastre, dacă sunt bune le scoatem din iad iar dacă sunt rele îi băgăm şi pe ei şi pe noi".
- "Oricine va veni la mine sau la mormântul meu măcar o dată, îl însoţesc toată viaţa până-n ceasul morţii şi la Judecată".
- „Mă, nu veniţi numai voi. Aduceţi-i, şi pe cei care nu au fost aici niciodată. Este destul dacă aţi venit o dată sau de două ori, că la dreapta judecată am şi eu un cuvânt de spus. Unde veţi fi, pun mâna în capul vostru şi vă scot afară. Dar este o condiţie: să fiţi buni, să faceţi fapte bune, să mergeţi pe linia Bisericii şi să fiţi tot timpul pregătiţi, cum vă învaţă preoţii Bisericii.

Sfaturi şi îndemnuri despre credință, rugăciune și post

- Toate rugăciunile sunt bune; e mai bună rugăciunea vameşului*: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dummnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul".* Ia-o în braţe în orice moment.
- Mai bine o rugăciune pentru cel care înjură, decât o observaţie.
- Înainte de o primejdie mare să se citească Acatistul Mântuitorului trei zile, timp în care să nu se mănânce şi să nu se bea nimic.
- Mai multă rugăciune către Sfântul Înger Păzitor.
- Mai mare este omul în genunchi, decât în picioare.

- Soluţia nu e de a aduna totul în tine, de a încerca să rezolvi tu totul; fără ajutorul supranatural te va face să explodezi.
- Orice lucrare facem, să o facem ca pentru Dumnezeu, indiferent că este vorba despre prieteni sau duşmani. Să fim mai buni azi decât ieri.
- Să nu părăsim credinţa ortodoxă ca să mergem la alte credinţe sau secte, că nu e bine. La pocăiţi este păcat să mergem, pentru că aceştia s-au lepădat de primul botez, de Sfintele Taine.
- Să nu mergem la vrăjitori, căci aceştia sunt ucenicii diavolului.
- Să nu vorbeşti niciodată despre proiectele tale, căci cel rău ştie doar ce vorbeşti nu şi ce gândeşti şi ţi le nimiceşte.
- Atâta vreme cât ţinem păcatele nemărturisite, ascunse cu voia, atâta vreme atârnă pedeapsa lor asupra noastră, ca o sabie care stă să cadă peste viaţa noastră. De îndată însă ce mărturisim păcatele şi vinovăţia, primejdia morţii o înlătura Dumnezeu de deasupra noastră.
- Toţi avem o genă oncogenă şi ne putem îmbolnăvi de mai multe ori fără să ştim, dar prin spovedanie sinceră şi împărtăşirea cu Sfânta Euharistie ne refacem. Trebuie să ne întărim cu Sfintele Taine, cu energie duhovnicească, capabile să stăvilească anarhia din creier şi din organismul nostru. Factorul supranatural se dovedeşte capabil de atâtea ori să ne scape din multe încurcături.
- Să nu credeţi că veţi intra după moarte întru Împărăţia în care n-aţi trăit pe pământ!
- Oamenii nu pot crede într-o viaţă superioară vieţii pe care o duc ei.
- Cei ce cred, nu au voie să nu creadă. De aceea, când fac rău, Dumnezeu îi pedepseşte, ca să nu mai poată lucra nimic, pentru ca să-şi vină în fire şi să-şi revizuiască poziţia, atitudinea faţă de Dumnezeu.
- „*Faceţi milostenie, daţi la săraci, daţi la neputincioşi, la orbi, la şchiopi. Cercetaţi bolnavii, daţi-le de mâncare, daţi-le apă...Dacă voi nu faceţi bine, cum de aşteptaţi binele? La ţiganii tineri să nu le daţi că e păcat. Toţi tinerii pot munci*”.
- Prin discreţia evlaviei se pot evita multe conflicte de familie. Actul de evlavie este ceva ce priveşte numai sufletul şi pe Dumnezeu; nu pe alţii.
- Citiţi Noul Testament mai des.
- Numai cât necaz îi trebuie omului ca să se mântuiască dă Dumnezeu omului. Este cu dreptate să tragi scurta (necazul) pentru necredinţă. Când omul îşi revizuieşte poziţia faţă de Dumnezeu, faţă de Domnul Iisus Hristos, faţă de Biserică, atunci şi Dumnezeu va fi cu el.
- Diavolul prezintă patimile din om ca plăcute şi uşoare.
- Nu suntem din maimuţă; dar mergem cu paşi repezi spre ea.
- Nici o patimă nu vrea să părăsească firea fără nevoinţe, adică silinţe ale conştiinţei întărite de voinţă. Din pricina acestei lupte între convingeri şi patimi, călugăria e dătătoare de har şi numărată la Taina Pocăinţei.

- Cât asculţi de Dumnezeu, atât ascultă şi Dumnezeu de tine. Cea mai lungă cale este calea care duce de la urechi la inimă.
- Un organism topit cu postul nu mai are putere să schimbe convingerile conştiinţei.
- Mai bine de jumătate din numărul patimilor sunt ale minţii. Postul lucrează şi asupra acestora.
- Să-mi ţină Dumnezeu credinţa de copil.
- Să căutăm Ierusalimul din noi, nu cel din Israel.
- Cel cu un talant, din Sfânta Evanghelie, are numai botezul şi talantul lui i se va da celor fără botez, dar cu fapte.
- Fapt e că credinţa e o asceză a raţiunii.
- Lepădarea de lume are două trepte. Întâi ne lepădăm de lumea din afară şi de tot ce ne-ar putea ţine legaţi de ea. În al doilea rând ne lepădăm şi de toate asemănările noastre lăuntrice cu lumea. Acestea sunt patimile, năravurile şi toate slăbiciunile noastre. Să desăvârşim lepădarea de lume cu lepădarea de sine. Lepădarea de lume e o convingere, pe care poţi s-o ai şi-n mijlocul lumii stând, precum poţi să n-o ai în adâncul pustiei stând.
- Mântuirea se lucrează numai pe ruinele egoismului.
- Mântuirea nu se câştigă cu o faptă răzleaţă, ci presupune o față socială; nimeni nu se mântuieşte singur; de mântuirea sa se mai leagă o mulţime de oameni. *„Creştinul adevărat este de tot timpul, în fiecare clipă trebuie să-l întruchipezi în propria ta persoană pe Iisus Hristos*”.
- Mântuirea noastră nu e numai un dar de la Dumnezeu, ci şi o faptă a libertăţii noastre.

Sfaturi şi îndemnuri pentru necazuri şi boli:
- Mi se pare ca factorii esenţiali ai vieţii sunt instinctele primordiale ale omului: de înmulţire, de nutriţie, de îmbrăcăminte, de foame, uneori mult mai puternice decât raţiunea şi credinţa. Trebuie ținute în echilibru.
- Dacă aveţi necazuri în casă, în familie, strigaţi la Maica Domnului, lăsaţi gospodăria voastră în grija Maicii Domnului.
- Toţi cei ce umblă după plăceri, de orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit un şarpe.
- Bolile încep de la suflet, de la minte, de la concepţia despre lume, de la dezechilibrul mintal.
- Paralizia loveşte de obicei pe cei nesătui de avere şi poate fi moştenită.
- De obicei pătimesc de cancer cei care nu postesc niciodată. Cancerul încă nu are leac şi apare fără alte explicaţii, decât ca o frâna pedepsitoare a desfrânării stomacului. Se vede ca prin el se pedepseşte lăcomia mâncărilor şi obârşia desfrânării
- Bătrâneţea-i un cavou ajutător... Să nu cârtim la necazuri.

- Fumatul slăbeşte nu numai plămânii, ci şi mintea omului, încât credinţa nu o mai vezi atât de curat.
- Cei bolnavi să ţină regimul bolii în loc de post.
-*„Beţivii au urmări şi până la al treilea neam: părinţi, bunici, străbunici. Ce este de făcut? Rugăciuni, milostenii, Sfinte Liturghii, sfinte masluri, parastase, dezlegări. Toate făcute cu dreaptă judecată*". „Decât să scoţi pe diavol dintr-un beţiv, mai uşor scoţi un suflet din iad".
- Pentru rinichi este nevoie de ceaiuri multe, de lichide multe, pentru spălarea lor.
- Dacă laşi tabacul, trece stomacul. Dacă merge moara, toate merg bine.
- Cine este prieten cu paharul, nu are rezultate bune în viaţă. Alcoolul omoară regiuni întregi de celule nervoase din creier. Şi ajungi să te împrieteneşti cu oameni cu mai puţină judecată.

Sfaturi şi îndemnuri pentru familie și copii:
- Pe cei necununați să nu-i împărtăşeşti.
- Părul pe ochi la băieţi şi fete le strică şi mintea.
- Copiii - şcolari să se culce la ora 10 (22) seara şi să se scoale la ora 5 dimineaţa, ca să poată învăţa. Şi să se ferească de prieteniile rele. (numai în timpul somnului dintre orele 22-24 organismul uman produce un hormon de creştere şi refacere a celulelor). Când dormim în afara acestor ore, celulele (şi organismul întreg) se odihnesc, dar nu se repară/refac. Rezultatul: cei ce nu dorm între 22-24, îmbătrânesc mai repede şi nu au atenție (spontaneitate) fizică şi mentală.
- Sufletul e trimis de Dumnezeu în momentul conceperii şi Dumnezeu singur, ştie ce va fi cu copilul acela, cu ce capacităţi ar fi venit în lume şi ce va fi şi ce va face în lume.
- Prima întrebare pe care o punea Părintele la fiecare era: *„Câţi copii aveţi?" şi „De ce nu vă faceţi copiii? Vedeţi voi, mă - spunea Părintele - toţi cei care vă feriţi de copii, o să suferiţi".*
- Numai te trezeşti la bătrâneţe cu ispăşirea pentru copiii pe care nu i-ai lăsat să se nască sau chiar i-ai avortat.
- Cine face curte nu face carte; - Onania are urmări foarte grave.
- Tinerele fete, după 20 de ani să se căsătorească, să nască copii, căci ispitele sunt mari. Singurătatea nu e bună: şi o fată poate cădea uşor.
- Examenele se iau mai uşor în stare de înfrânare, de castitate, pentru că se convertesc mai uşor energiile în inteligenţă. Se ştie că marii savanţi îşi convertesc, endocrin, energia lor total, fără a avea femeie.
- Păcatele sunt ţinute în dublă evidență, se înscriu de Cer, dar se înscriu în codul genetic al fiecăruia şi în urmaşi (în sămânţa de om).
- *„Mă, tu eşti sinteza harababurii din casa voastră".*
- Căsătoria e sacul cu păcate, mărită-te şi ia-l în spate.

- În timpul sarcinii, mama să nu stea în fum şi să nu ia medicamente.
- Dacă nu-i dă pace la copil în vremea sarcinii, el va avea precocitate sexuală. / - Copiii nefăcuţi strică pe cei făcuţi.
- Decât cancer mai bine copii. Iobagii aveau câte 16 copii.
- Copiii născuţi numai după distracţii şi destrăbălări au ieşit răi.
- Cei care opresc copiii de la credinţă sunt osândiţi mai rău ca sinucigaşii.
- Majoritatea aţi venit pentru căsătoriile copiilor: o fată, când vorbeşte cu un băiat, să nu se căsătorească până nu merg părinţii fetei să se intereseze de băiat - dacă merge la biserică, dacă posteşte, dacă părinţii lui merg la biserică, dacă postesc...
- Dacă nu poţi vorbi cu soţul sau cu copiii despre Dumnezeu, vorbeşte cu Dumnezeu despre ei.
- Căsătoria-i pentru mântuire şi naştere de prunci, nu pentru plăceri şi desfrânare.
- Tinerii să se mute de la bătrânii care le strică casa.
- Pantalonii la femei - mult mai grav ca lipsa de basma la rugăciune.
- Abstinenţa sexuală dă vigoare, dar din când în când, rar, trebuie soţii să se împreuneze, în afară de posturi (Sfântul Ap. Pavel).
- Vrei copii puţini? Nu lasa bărbatul să se atingă de tine. Însă, ca să puteţi face lucrul acesta, trebuie să vă înfrânaţi cu postul, cu foamea.
- Femeia e necesar să fie căsătorită, de la vârsta împlinirii fiziologice, după 20 de ani. Pentru menţinerea sănătăţii are nevoie de combustibil masculin, care se poate obţine numai în viaţa conjugală, legală civil şi bisericeşte; ce se face prin desfrânare este spre pedeapsă.
- *„Dacă vreţi să aveţi preoţi buni, aduceţi pe lume copii buni, din care să iasă preoţi buni”*.

Sfaturi şi îndemnuri despre vremuri viitoare

- *„Nu este stăpânire fără numai de la Dumnezeu”* (Rom. 13, 1). Deci primim divinul stăpânirii, dar refuzăm păcatul ei... Să fiţi deci pregătiţi să puneţi capul pe butuc dacă credinţa o va cere.
- Unei stăpâniri de stat (sau şef), care nu se supune lui Dumnezeu, nici Sfânta Biserică (şi slujitorii ei) nu trebuie să i se supună.
- Din toate timpurile se ştie că, atunci când puternicii vremii ridicau mâna asupra slujitorilor lui Dumnezeu, n-a mai dăinuit puterea lor.
- Vor veni necazuri mai mari decât Munţii Făgăraşului
- Rugăciunile şi jertfa Sfinţilor Brâncoveni m-a adus pe mine pentru ţara aceasta a noastră.
- Să băgăm de seamă ca nu cumva creştinismul să se ia de la noi. Pe simplul motiv că noi, creştinii, nu aducem roadele acestui creştinism: oameni după chipul lui Iisus.
- Sfânta Liturghie mai ţine lumea.

- Când fărădelegile vor încleşta mintea şi inima oamenilor şi-i vor sălbătici aşa de tare, încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu *şi Biserică şi* preoţi, încât va fi sălbăticirea şi nebunia urii (Lc. 6, 11) peste tot pământul, atunci vine sfârşitul.
- Pentru o alunecare a omului **de la nume la număr,** au să dea seama toţi înzestraţii lui Dumnezeu, cei cu daruri, cu răspunderi, cu măriri, cu puteri şi cu tot felul de haruri. Deci, înaintestătătorii şi deţinătorii puterii au să dea seama, chiar de venirea sabiei după dreptate.
- Neamurile au un destin ascuns în Dumnezeu. Când îşi urmează destinul, au apărarea lui Dumnezeu. Când şi-l trădează, să se gătească de pedeapsă.

Sfaturi și îndemnuri despre preoţi şi Biserică
- *„Singurul ucenic”* pe care Părintele şi l-a recunoscut cu puţin timp înainte de plecarea la Domnul a fost şi este măicuţa Zamfira.
- Preoţia Bisericii urmăreşte ca nici unul din fiii Tatălui să nu se învrăjbească în sine însuşi, sau să se rupă din obşte şi din duhul dragostei lui Hristos. Căci El e Cel ce uneşte obştea laolaltă, deci nimeni nu se mântuieşte răzleţindu-se de Biserică, oricât ar crede că într-însul sălăşluieşte Duhul lui Hristos.
- A osândi pe preoţi e lucrul cel mai uşor şi cel mai fără rost. Să fim drepţi: slujba preoţilor e sfântă, darul lor e de la Dumnezeu, e sfânt. Că, firea lor pământească mai dă uneori prilej de sminteală, iar să fim drepţi: neavând cum să vină în lume decât prin naştere din trupuri pământeşti în care mişună pornirile fărădelegilor ca şerpii şi rod inclinările patimilor ca viermii, sigur că ei vor fi covârşiţi de moştenirea aceasta şi nu-şi vor putea îndeplini fără umbră trimiterea lor de la Dumnezeu. Sigur că aceştia, prin viaţa lor, nu vor lăsa poporul să creadă şi aşa se vor sălbatici oile asupra păstorului şi vor face bucurie lupilor. Dar, de toată starea asta rea a lucrurilor are să dea seama şi poporul.
- Multă pagubă face un preot în averea de păcate a oamenilor, ştergându-le cu darul său toate datoriile agonisite diavolului
- Este un duh vrăjmaş care întunecă minţile oamenilor şi îi răscoală pe unii împotriva neputinţelor omeneşti ale păstorilor, dându-le impresia că nu sunt obligaţi să asculte de ei (de preoţi), fiindcă au păcate. Iisus nu a avut nici un păcat şi, cu toate acestea, ce puţini L-au ascultat!
- Este un cerc vicios, în care se încurcă sufletul multora, a prea multor oameni: cercul rătăcirilor. Aceştia, din anumite „motive”, nu vor să asculte de preoţii Bisericii. Drept aceea, neascultând învăţătura dreptei credinţe şi a vieţii în Dumnezeu, îşi strică mintea cu părerile lor. Aşa se cufundă în păcate, din neascultare. Omul se întunecă dinspre adevăr şi ia rătăcirea de bună. Vrăjmaşul, de care prin amăgire au ascultat, nevrând să-i piardă

din gheare, le pune înainte neputințele oamenilor, ale slujitorilor legali ai Bisericii, acoperindu-le darurile şi harurile.
- Se întâmplă ceva de neînţeles: că cei ce se chinuiesc în valuri, deşi toţi ţin să trăiască, totuşi nu toţi vor să scape în corabie - Biserica lui Hristos - Cel cu cruce. Mai mult chiar, scuipă mâinile ce li se-ntind de la intrarea corabiei. Iar mâinile sunt braţele părinteşti: braţele celor şapte Sfinte Taine ale lui Dumnezeu care izbăvesc pe oameni din potop, născându-i din trup în Duh (Coloseni 2,12), din amărâta viaţă la viaţa cerească.
- Fraţilor, ascultaţi de Biserică, fiindcă cei ce ascultă de preoţii ei, aşa cum sunt, de Dumnezeu ascultă.
- „*Fiecare dintre noi duce un ateu în spate, trupul pe care-l avem. De la starea aceasta trupească până la a face din trup «**Templu al Duhului Sfânt**» (I Corinteni 3, 16), de a face din el «**Biserica lui Dumnezeu**», este de luptat, de cele mai multe ori, o viaţă întreagă*"
- „*Când dreptatea lui Dumnezeu se întoarce asupra noastră a sosit vremea de plată sau ispăşirea*". „*Ispăşirea nu-i o pedeapsă de la Dumnezeu, ci un mijloc de înţelepţire, o îndreptare mai aspră. Iar fiindcă dreptatea lui Dumnezeu mereu se ţine între faptă şi răsplată, putem vorbi chiar de o lege a dreptăţii, ca de o lege milostivă pentru care ne curăţim de petele, faptelor rele. Dacă răbdăm necazurile de bună voie, neumblând cu ocolirea, ne ajută Dumnezeu, iar de nu vrem să primim cele ce vin peste noi că nu le înţelegem, nu ne ajută Dumnezeu, deşi El ar fi vrut*".
- „*E ştiut că pentru a scoate un gând rău din inimă trebuie să o învălui de mai multe ori în cuvântul cel bun ca să o izbăveşti din robia gândului rău.*
- „*Precum plăcerea e dascălul păcatelor, aşa durerea e dascălul înţelepciunii. Iar din odihnă până acum n-a ieşit ceva de folos*".
- „*Toate necazurile ne vin de la greşeli, nu de la Dumnezeu. El numai le îngăduie şi spală cu ele vinovăţiile noastre. Oamenii nu înţeleg că vindecarea prin necazuri nu dovedeşte părăsirea lui Dumnezeu*".
- „*Nu fericiţi pe cei ce n-au necazuri în lumea aceasta, căci cunoscându-i Dumnezeu că n-au minte să-l înţeleagă căile, nu le rânduieşte o îndreptare prin încercări în lumea aceasta, ci osânda în cealaltă*".
- „*Până nu vom ajunge de aceeaşi părere cu Dumnezeu despre viaţa noastră pământească, despre viața veșnică, nu vom avea linişte în suflet, nici unii cu alţii şi nici sănătate în trup şi în orânduirea omenească*".

I - Din trei pricini se îmbolnăveşte trupul:
1. De otrăvuri din lipsa postului. Carnea este o otravă şi se mistuie tot cu ajutorul unei otrăvi care este fierea.
2. Din naştere, pentru că fie mama sau tata nu a fost treaz când s-a zămislit copilul. Femeilor, fugiţi de bărbaţi ca de foc când sunt ameţiţi de băutură. 3. Din desfrânare.

II - Vrajba în casă vine din păcate.
1. Neapărat vine vrajba în casă dacă căsătoria a început cu desfrânarea.
2. Mai vine, apoi, dacă soţii trăiesc în căsătorie nelegitimă, sau fără cununie bisericească și se plătește cu vrajba.
3. Din curvii nemărturisite, făcute înainte sau după căsătorie..
4. Lăcomia de avere a unui părinte când şi-a măritat fata sau şi-a căsătorit feciorul. O asemenea căsătorie nu ţine, că s-a făcut cu lucrarea diavolului.
5. Nepotrivirea de vârstă. Sunt părinţi care îşi mărită fetele la 14-16 ani, iar la 18, 19 ani fata lor este văduvă sau divorţată şi încă cu copil.
6. Din negrija de suflet a celor din casă, din negrija de spovedanie, de Sfânta Împărtăşanie şi de rânduielile Bisericii.
7. Din petrecere fără post. Cei ce se umplu de mânie sunt cei plini de fiere, care se înmulţeşte în corp atunci când mănâncă multă carne.
8. Şi o ultimă pricină este desfrânarea soţilor chiar și căsătoriti fiind nu țin zilele postului şi sărbătorile. Nu mai ţin nici o rânduială. Şi bate Dumnezeu nerânduiala ca să se facă rânduială.

III. Paguba din curte, paguba în agoniseala voastră - Iată pricinile pentru care Dumnezeu trimite pocania asupra avutului nostru.
1. Unii din stăpâni le drăcuie şi atunci să nu se mire dacă li se împlineşte cuvântul spus, căci dă Dumnezeu după cuvântul lor.
2. Lucrează Duminica. Că dacă vei lucra, vei pierde nu numai ceea ce ai lucrat Duminica ci şi ceea ce ai lucrat în cursul săptămânii.
3. Şi mai are pagubă cel ce se uită la agoniseala sa ca la ochii din cap. Şi-a lipit inima lui de lucruri pieritoare. De aceea nu-ţi lipi inima ta nici de proprii tăi copii, căci de-i pătimi durere, cine te va mângâia?
4. Ai cumpărat din mână rea, pătimaşă, ori care a furat sau de la unul care a curvit. Înainte de toate, dă-i puţină apă sfinţită, cu făină.
5. Cineva se ţine de vrăji asupra ta, iar tu nu ai ocrotirea lui Dumnezeu asupra ta. Curăţeşte-ţi trupul tău prin post, fă sfeştanie, pune-ţi o Sfântă Cruce în curte şi roagă-te lui Dumnezeu să te ocrotească.
6. Mai poţi avea necazuri şi din cauză că, în curtea în care stai tu, sau pe pământul pe care-l lucrezi apasă jurăminte, blesteme sau nedreptate sau banii cu care ai cumpărat sunt din vremea desfrânării
7. Apasă blestemele părinţilor sau ale altuia asupra casei tale şi asupra ta sau, ce este şi mai des, copiii lepădati şi îngropaţi ici, colo.
8. Aveți păcate nemărturisite din tinereţe sau mai pe urmă şi nu le-ați ispăşit, că nu-i destul să le spui sub patrafir, trebuie ispăşite.

IV. Copiii îndrăciţi, neascultători, necredincioşi şi desfrânaţi
1. Părinţii nu au păzit postul şi nu s-au putut înfrâna de la poftele trupeşti şi aşa au călcat zilele şi timpurile neîngăduite care sunt: Miercurea, Vinerea, Duminica, sărbătorile de peste an şi posturile întregi...

2. Mamele nu s-au păzit până la curăţenie deplină şi aşa se nasc copii plini de bube şi pot muri. Şi dacă în vremea aceea tata a mai fost şi beat, se naşte un copil care va fi slăbănog fie cu mintea, fie cu trupul.
3. În vremea sarcinii nu te-ai păzit de bărbat, de aici mulţi copii se nasc morţi sau mor de tineri sau dacă trăiesc alunecă în curvie. Toate prin câte trece mama, în vremea celor 9 luni de sarcină, fie bune, fie rele, se întipăresc şi în copil. *„Dar care din voi se roagă când sunteţi însăcinate: Doamne, dă-mi un copil bun, cuminte, care să-ţi slujească Ţie; pentru Tine Doamne? Care din voi aţi citit în timpul sarcinii Acatistul Maicii Domnului şi alte cărţi bisericeşti? Voi ziceţi că n-aveţi timp să vă rugaţi. Cereţi la Maica Domului şi la Domnul Iisus Hristos şi vă vor da. Dacă nu faceţi rele, vă iese şi copilul aşa cum îl doriţi."*

Oricine care s-a hotărât să iasă din calea păcatelor, spre mântuire, se va trezi, că i se ridică împotrivă trei vrăjmaşi - lumea, trupul şi diavolul.

1) „LUMEA" se biruie cu acestea trei: **răbdarea răului, iertarea fraţilor şi rugăciunea în ascuns** și ele au putere înaintea lui Dumnezeu

2) „TRUPUL" cu firea lui stricată şi cu iubirea de sine. Firea trupului fiind surdă, oarbă şi mută, nu te poţi înţelege cu el decât prin **osteneală şi foame**, conduse după dreapta socoteală, cu îndrumarea unui duhovnic iscusit. Acestea îl îmblânzesc şi-l fac supus lui Dumnezeu, acestea scot dracii poftei şi ai mâniei din trup. l**ubirea de sine se biruieşte prin** lepădarea de sine luarea crucii și urmarea Mântuitorului.

3) „DIAVOLUL" e piedica a treia în calea întoarcerii noastre Acasă. și se biruiește cu Numele Domnului și rugaaciunea inimii, cu Numele Maicii Domnului, cu Sfânta Cruce și cu smerenia sufletului.

CELE MAI FRUMOASE CUVINTE VII

Dragostea lui Dumnezeu pentru cel mai mare păcătos este mai mare decât dragostea celui mai mare sfânt faţă de Dumnezeu.
Să-ţi fereşti capul de frig şi de prostie! / c) Mustrarea învinge, dar nu convinge. / d) În mintea strâmbă şi lucrul drept se strâmbă.
e) Cea mai lungă cale este calea care duce de la urechi la inimă.
f) Un suflet trist este un suflet cu luminile stinse.
g) Să ai înţelegere faţă de neputinţa omenească.
h) Mă, nu toţi din lume se prăpădesc, nici toţi din mănăstire se mântuiesc.
i) Oxigen, glicogen, somn, să-ţi păstrezi hormonii şi să ai concepţie de viaţă creştină.
j) Cine-i mai mic în ochii săi, acela-i mai mare în ochii lui Dumnezeu.
k) Omul se roagă de Dumnezeu să-l scape de necazuri şi Dumnezeu se roagă de om să-şi schimbe purtările. Socotiţi acum, care de cine să asculte mai întâi ?

CAP 3 - ARHIMANDRITUL Arsenie Papacioc (1914-2011)

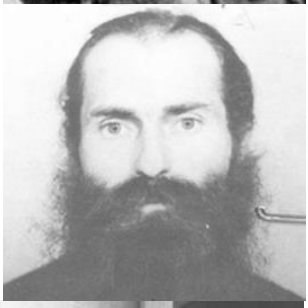

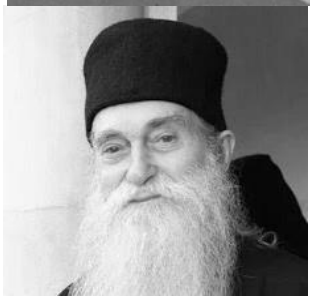

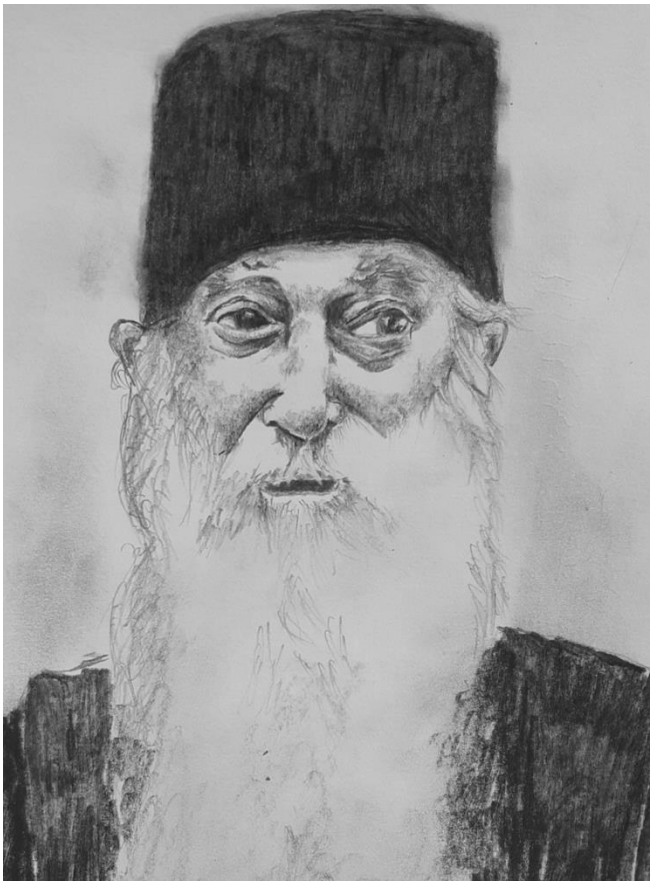

Viața necenzurată a Părintelui Arsenie Papacioc – Apostolul iubirii al Neamului românesc fragmente din articolul apărut în revista ATITUDINI, nr. 18 – www.atitudini.com

Copilăria – "Eram eu mic, dar gândeam mai bătrâneşte"

Părintele Arsenie, pe numele de botez Anghel, s-a născut în anul 1914, într-o zi de mare praznic, la 15 august, praznicul Adormirii Maicii Domnului. S-a născut din părinții binecredincioşi,Vasile şi Stanca, în comuna Perieți, satul Misleanu, județul Ialomița. Tatăl, Vasile, era agent sanitar peste şase sate şi unul dintre principalii ctitori ai bisericii din sat.

Numele de Papacioc i se trage de la tatăl bunicului, care a fost preot în Macedonia, în nordul Greciei. Şi pentru că era „popă" cu cioc, i s-a spus Papacioc, dar numele original era Albu.

Încă din copilărie Părintele Arsenie era foarte evlavios, fiind atras de bogăția spirituală a Bisericii. Părintele însuşi mărturiseşte: „*Datorită educației din familie am conştientizat încă de mic prezența lui Dumnezeu lângă noi. Şi asta mi-a ajutat enorm. Eram eu mic, dar gândeam mai bătrâneşte. Mergeam la biserică, eram singurul din familie care postea*".

Talentul său de artist i se conturează încă de pe acum. Compune poezii, învața meşteşugul sculpturii, este membru al revistei *Vraja,* practică diverse sporturi şi obține unele medalii, fiind primul la viteză şi al doilea la sărituri.

După ce absolvă Şcoala de Arte şi Meserii din Bucureşti, pătruns de un puternic sentiment naționalist, înflăcăratul Anghel intră în Mişcarea Legionară, fiind captivat de căpitanul Codreanu şi de mulți alți intelectuali.

După terminarea stagiului militar, Anghel pleacă la Braşov, şi se angajează la fabrica de armament Melaxa, unde maistru şef era chiar fratele său, Radu. Datorită activității sale legionare, în decembrie 1938 este arestat sub Carol al II-lea şi trimis în lagărul de la Miercurea Ciuc, unde era închisă toată floarea intelectualității romaneşti. Este eliberat în 1940 şi participă la înlăturarea lui Carol al II-lea de la putere. Activează ca secretar al unui avocat în comuna Zărneşti din județul Braşov. Datorită darului său oratoric, neînfricatul Anghel ajunge degrabă simpatizat de locuitorii comunei care îl şi aleg **primar**. „*În trei zile am scos toți ungurii de acolo, asta am făcut în primul rând*"povesteşte Părintele Arsenie. „*Revenise axa: Budapesta-Bucureşti-Zărneşti. Bineînțeles că nu m-am jucat cu viața mea, dar aveam o răspundere de român*". Această răspundere de român avea să-l coste însă enorm de mult pe acest tânăr înnobilat cu calități creştineşti, capabil de un sacrificiu şi jertfă fără margini.

În 1941, după rebeliunea înscenată de Antonescu şi germani, Părintele Arsenie este arestat din nou alături de toți ceilalți capi ai Mişcării Legionare. Este judecat de către Tribunalul Militar Braşov şi condamnat la **şase ani de închisoare**. Aceşti şase ani avea să-i petreacă în închisoarea Aiudului, unde ia contact cu mulți dintre trăitorii mistici ai Mişcării Legionare, alături de care a format un grup de rugăciune neîncetată, ce avea puterea să coalizeze şi să îmbărbăteze multe suflete prin calea credinței în Hristos. Avându-l sfetnic în suferință şi prieten devotat pe Părintele Marcu de la Sihăstria (Costică Dumitrescu), zis Fachirul, tânărul Anghel avea să treacă prin închisoare ca printr-o grădină a Raiului.

Considerând monahismul ca cel mare lucru în creația lui Dumnezeu, mai presus chiar şi de tainele îngereşti, tânărul Anghel ardea de râvna de a intra în mănăstire.

„*M-am făcut călugăr ca să mă iau la luptă cu Dumnezeu şi să-L birui*”

Eliberat în septembrie 1946, fratele Anghel se hotărăşte să se călugărească și ajunge la metocul mănăstirii Frăsinei unde este refuzat pe motiv ca este „***nițel mai învățat***”. De aici pleacă mai departe spre mănăstirea Cozia, unde este bine primit de frații de acolo. Este rânduit paraclisier şi deprinde repede rânduiala mănăstirească. Tot aici a sculptat şi uşile împărăteşti de la bolnița mănăstirii. Exersând ascultarea şi tăierea voii, Părintele se silea să dobândească virtuțile călugăreşti în desăvârşirea lor. „*În mănăstire trebuie să ne tăiem voia liberă, spune Părintele, deci cu cine te lupți? Cu Creatorul voinței libere! Teoretic e uşor, dar practic?! Tot ce se spune despre om, că poate să se îndumnezeiască prin har, eu am încercat şi am văzut cât se poate. A-ți tăia voia înseamnă să te pierzi în ceea ce ai fost ca personalitate în lume şi să te regăseşti în ceea ce este îngerul „de aceea ne numim cin îngeresc*”.

Remarcat pentru calitățile sale intelectuale, fratele Anghel este numit profesor de educație civică la mănăstirea Turnu unde începe să învețe despre Hristos. După primul semestru au venit comuniştii la el să-i schimbe subiectul, îndemnându-l să predea materialismul şi doctrina comunistă. Refuzând, Părintele îşi dă demisia chiar dacă starețul se împotrivea și începe un şir de prigoniri şi defăimări din partea starețului. „*Eram fericit, vă rog să mă credeți. Dar eram şi hotărât: Dacă mă dă afară mă duc în altă mănăstire, dar nu plec de voia mea!*” Starețul, ca să scape de Anghel, l-a trimis la Comanca să îngrijească moșia și recolta mănăstirii.. Aici avea să întâmpine multe lipsuri, greutăți şi neplăceri dar şi de multe mângâieri şi bucurii duhovniceşti.

La Comanca este sesizat de Părintele Gherasim Iscu (cel care avea să fie martirizat în temnițele comuniste), starețul mănăstirii Tismana, care era uimit de faptul că o aşa personalitate ca Părintele Arsenie este ținută închisă sub obroc, într-un loc neştiut de nimeni. Este trimis cu ascultare la schitul Cioclovina de lângă Tismana, la 4 km în munte. Aici Părintele se ocupa cu albinăritul, păzind cu greu stupii de urşi şi de lupi. Lupii însă aveau să-l păzească pe Părintele Arsenie de o nouă arestare. Apoi este oprit de Securitate să predea ca profesor spiritual la seminarul din Craiova.

De teama Securității, alungat din orice mănăstire, ajunge la **mănăstirea Sihăstria**, pentru a cere sfatul Părintelui Cleopa, la începutul anului 1949. Aici este primit cu bucurie şi rânduit bucătar.

Părintele îşi aminteşte cu drag: „*Îi întrebam pe fraţi dacă le place mâncarea, la care ei răspundeau: Nu ne place, frate Anghele, dar ne e drag de frăţia ta".* Între fratele Anghel şi Părintele Cleopa se leagă o strânsă prietenie duhovnicească.

Datorită talentului său în desen şi sculptură, este chemat, spre sfârşitul anului 1949, la Institutul Biblic din Bucureşti, unde desena şi sculpta în miniatură. Era stabilit la Mănăstirea Antim, alături de mari duhovnici trăitori şi intelectuali, precum: Părintele Petroniu Tănase, Părintele Daniil Sandu Tudor, Părintele Benedict Ghiuş, Părintele Sofian Boghiu. Aici îi rânduieşte Dumnezeu mănăstirea de metanie, chiar dacă el cu sufletul era tot la Sihăstria şi astfel este călugărit, în ziua de 26 septembrie cu numele Arsenie (pe care l-au tras la sorţi) de către Părintele Benedict, naş fiindu-i Părintele Petroniu. Aici, la Antim, participă la întrunirile mistice ale **Rugului Aprins**, alături de oameni de înaltă trăire, precum Vasile Voiculescu sau Părintele Stăniloae, întruniri duhovniceşti care au atras mii de tineri studenţi. Nu era însă întotdeauna de acord cu liderii acestei mişcări a Rugului Aprins. „*Prea multă vorbă despre rugăciunea inimii „le atrăgea smerit atenţia Părintele. Rosteşte-o tainic şi taci. Asta e tot! Pentru ce trebuie să aştepţi indicaţii? N-ai simţit nici până acum că tu eşti omul lui Hristos"*? Şi de atunci îi rămăsese porecla *Arsenie, omul lui Dumnezeu!*

Problemele cu vederea sunt şi un pretext de a cere ieşirea din eparhie. revenind la mănăstirea Sihăstria unde este hirotonit diacon la mănăstirea Calamfideşti, lângă Rădăuţi şi exact la un an după călugărie, tot de praznicul Sf. Ioan Evanghelistul, pe 26 septembrie, este hirotonit întru preot la mănăstirea Agafton, dedicându-se trup şi suflet acestei vocaţii „***preoţia şi duhovnicia***".

Devine profesor spiritual la seminarul mănăstirii Neamţ. Aici slujea zilnic Sfânta Liturghie şi se ocupa de educarea şi formarea tinerilor seminarişti, viitori preoţi. Părintele povesteşte o întâmplare miraculoasă petrecută în timpul unei Sfinte Liturghii, în care le explica elevilor proscomidia şi cum se săvârşesc Sfintele Taine. În timp ce le explica faptul că datorită necredinţei preotului Sfintele Taine se pot transforma în carne şi sânge şi care este rânduiala canonică în astfel de situaţii, diaconul cu care slujea, era cuprins de îndoială în privinţa celor relatate de Părinte. „*Ce gândea diaconul cu care slujeam, că tocmai în momentul acela consuma Sfintele? Că n-o fi chiar aşa cum spune Părintele Arsenie!* Şi s-a umplut gura lui de sânge şi carne în loc de pâine, el a căzut jos şi potirul pe proscomidiar… Eu eram la un metru jumătate de uşa diaconească, pentru că era paraclisul mai mic. M-am întors şi l-am mustrat şi şi-au revenit Sfintele în chipul pâinii şi al vinului… *El s-a îndoit, nu trăia prin credinţă. Dar pentru care motiv te pregăteşti pentru preoţie"?*

În 1950, la cererea Patriarhului Justinian, Părintele Cleopa este chemat să întemeieze o obşte monahală la mănăstirea Slatina de Suceava. Părintele Cleopa acceptă cu condiția să fie însoțit de prietenul şi sprijinul său de nădejde, Părintele Arsenie. Astfel Părintele Arsenie este numit **egumen la mănăstirea Slatina**, iar părintele Cleopa „*stareț peste 120 de călugări. „Nu era mănăstire „*mărturiseşte Părintele Arsenie *„era o Academie! Cu teologi mari ca: Părintele Dosoftei, Înaltul Antonie, Părintele Gherontie, Părintele Emilian, mare duhovnic… Nu oameni cu titluri din acestea academice, nu ăştia sunt oamenii lui Dumnezeu”!* În scurt timp mănăstirea Slatina ajunge mănăstirea cu cea mai renumită viață de obşte din țară, un model de viețuire duhovnicească, dragoste şi armonie, din care se inspirau toate celelalte mănăstiri.

Arzând de dragostea pentru Hristos şi de nevoințe mai înalte, Părintele Cleopa se retrage la pustie în munții Stânişoarei, de pe lângă Slatina, nu însă fără prietenul său, Părintele Arsenie. Chiar dacă era „**pustnic din întâmplare**”, aşa cum obişnuia să se smerească Părintele Arsenie, şi iubea mai mult viața de obşte, a dragostei de frați, decât pe cea aspră a pustiei, ține totuşi pasul alături de Părintele Cleopa în nevoințe şi singurătate. Despre experiența pustiei Părintele Arsenie consemnează: „*N-am cedat, mi-a ajutat Maica Domnului, mi-am ținut poziția pustnicească. Pustia este un lucru de foarte mare laudă. Trebuie să înțelegem că rugăciunile unui pustnic ajută lumea enorm de mult. Nu există pustnicii valabile dacă nu ai toată lumea aşa cum este ea în inima ta! Eu nu eram în măsura unui pustnic… Trebuie să te duci ca un erou în pustie, după ce ai biruit lumea*”.

Pustia îl învață pe Părintele să înțeleagă glasul naturii şi mişcările ei, dar şi să fie exigent cu sine însuşi spre a face față luptei cu diavolul, care uneori se dă corp la corp în pustie. „*În pustie*, ne spune Părintele, *problemele erau acestea: să-l poți ține la distanță pe diavol. Se atinge de tine dacă te are la mână cu ceva. Nu se poate rezista decât dacă te stăpâneşte o autentică smerenie. O smerită smerenie. Niciodată nu te vezi smerit.* ***Smerenia este arta de a sta la locul tău****. Şi aş putea să spun cu îndrăzneală că: N-am fost în pustie! Atât numai că suportam rigoarea iernii care era grozavă, nu vedeai lumea, erai în pustie dar nu asta însemna pustia. Pustia înseamnă cu orice chip o stare de dincolo de ființa omenească, dincolo de socoteli omeneşti înalte, pentru că viața duhovnicească nu este o viață calculată, este o viață trăită fără cuvinte*”.

*„****Cine fuge de prigoană, fuge de Dumnezeu****, spune Sf. Teodor Studitul. Biserica are nevoie de prigoane, pentru că te trezesc, te țin prezent şi în luptă”.* Părintele este ridicat în 1958 de la Slatina și dus la Miliția din Suceava.

Anchetat în beciurile Securității de la Suceava, pe un motiv nefondat că „*a scris mult*”, i se fabrică un dosar din care să reiasă activitatea sa legionară din cadrul grupului Rugul Aprins. Legat la ochi toată noaptea, într-o cameră în care abia mai încăpea, are bucuria sufletească însă să îl întâlnească în aceeaşi cameră de tortură pe Părintele Marcu Fachirul, prietenul său de la Sihăstria, pe care, poate Părintele Arsenie l-a prețuit cel mai mult.

Dacă în pustie era nemulțumit că nu ajungea să Îl cunoască şi să Îl iubească pe Dumnezeu după cum ar fi vrut, simțindu-se lipsit de acea smerenie jertfitoare, după care mereu râvnea, temnița, cu toate torturile şi umilirile ei, avea să i-o ofere, după cum însuşi mărturisește: „***În închisoare, omul se apropie foarte mult de divinitate,*** *pentru că oricine este înțepat, vrea să scoată ghimpele. Iar acolo instrumentul cu care putea fi scos ghimpele nu era decât Dumnezeu! La El apelam… Nimic nu te poate elibera decât conştiința ta că eşti pe cruce şi s-o accepți cât se poate mai mult… Desăvârşit, e mai greu… Numai Mântuitorul a acceptat-o desăvârşit”.*

De la Suceava sunt transportați a doua zi, tot legați la ochi, tocmai la Bucureşti, unde se judecă procesul. Părintele nu se lasă cuprins de frică nici de data aceasta, ci mai mult, are puterea să îi înfrunte eroic pe anchetatori: „*Ancheta a durat 90 de zile şi a fost foarte nesuferită. Bătăi, ciocniri, mă trăgeau de barbă în tot felul... ”* **A fost condamnat la 40 de ani muncă silnică**, pentru a fi siguri că nu va mai fi eliberat şi de astă dată. Dar planurile lui Dumnezeu erau altele.

Odată cu Părintele Arsenie, au mai fost arestați şi Părintele Stăniloae şi Vasile Voiculescu, față de care Părintele nutrea un mare respect şi căruia i-a fost şi duhovnic. **Cea mai mare parte a Aiudului o petrece la Zarcă**, unde erau închişi în regim de exterminare cei mai puternici şi necompromişi dintre deținuți.

Părintele însuşi socotește o minune faptul că a supraviețuit acestui regim de exterminare, în urma căruia mureau majoritatea. Dar nu numai că a supraviețuit, dar simțea celula cer, şi nicidecum durere. „*Secretul ăsta era: prezența lui Dumnezeu continuă, ştiind pentru ce suferi. Asta ca o scuză materială, ca un autodialog, ca să zic aşa, dar lucrul acesta nu se raționaliza: trăiam pe Dumnezeu, eram în cer. Nu puteai face teatru acolo; în foc, nu poți să spui: mai aşa sau aşa, e foc, arzi pe toate părțile fără să te mistui. Sau te mistui încet, încet… Lucru foarte greu de înțeles şi de prezentat: simțeai că e un har foarte ascuns, care pălea sabia duşmanului, ceea ce m-a făcut să spun: „**Dumnezeu dă formă clipelor istoriei!”** Acesta era un semn pe care poate nu l-ar înțelege lumea.*

Descopereai frumusețea şi Dumnezeul din om, descopereai lucrurile acestea, simț de mare finețe, care există în om când eşti prezent. Dacă nu eşti prezent, cazi, eşti vândut. Nu aveai ce să cedezi, nu ne jucam cu viața. Aici, la Aiud, nu se mai punea problema Mişcării Legionare, voiau să ne dărâme complet din credința în Hristos. Acesta a fost obiectivul lor mai înalt decât celălalt".

De aceea Părintele contracara tot cu rugăciunea, pentru că de ea se temeau cel mai tare. Este binecunoscut curajul Părintelui Arsenie atunci când spovedea prin morse pe deținuți, cu o sfoară legată la gât în loc de epitrahil, sau când săvârşea Sfânta Liturghie aproape zilnic: „*Aveam o bărdică cu apă şi 300 grame de pâine de orz. Consideram bărdica drept potir şi treceam prin toate momentele Sfintei Liturghii. Pe urmă împărțeam pâinea aceea la deținuți şi le spuneam: Nu pot să spun că este Sfânta Împărtăşanie, fiindcă sunt destule elemente lipsă, dar că este mai mult decât anaforă v-o pot spune!"*

Pentru aceste fapte, Părintele era trimis des la răcitorul Aiudului. „*În închisori a fost un regim de exterminare, în primul rând cu o foame nemaiîntâlnită, eram uscați, aşchie. M-au băgat adesea la răcitor, unde era moarte sigură. Eram într-o haină subțire şi ne băgau iarna; acolo era primejdie şi vara. Răcitorul era o celulă frigorifică, ciment peste tot, înaltă de cinci metri; nu aveai voie să stai jos; Noi nu aveam putere nici să suflăm".*

Încercând să vadă dacă este reeducat şi „*vrednic*" să fie eliberat, anchetatorul îl întreabă:

– Vorbeşte-mi de existența lui Dumnezeu!, spune colonelul.

– Dumneavoastră, la vârsta aceasta, îmi puneți o întrebare de şcoala primară? Ochii cu care vedem, inima care ne ține-n viață şi care iubeşte sunt daruri omeneşti sau de la Dumnezeu? Acestea dovedesc existența lui Dumnezeu. Însuşi faptul că suferim aici şi încă mai trăim este un argument.

Văzând că este înfrânt, a întrebat:

– Care este ultimul tău cuvânt?

– Sunt gata să mor pentru ce spun!

– Luați-l de aici! Gata!

După ce îşi ispăşeşte în total 14 ani de închisoare şi trece şi prin închisorile de la Braşov şi Jilava, Părintele Arsenie este eliberat în 1964. Surghiunul nu este însă încheiat pentru Părintele Arsenie, deoarece este **alungat din mănăstire în mănăstire**.

„*După ce am fost eliberat din închisoare, nu eram primit de nicio mănăstire. Patriarhul Justinian mi-a sugerat ideea să merg la Cluj la parohie, unde erau posturi rămase vacante din perioada interbelică. Am slujit ca paroh doi ani de zile, la parohia Filia de Jos şi Filia de Sus.*

Am fost numit stareț la Mănăstirea Cheia din județul Prahova. După şase ani am fost transferat la Mănăstirea Căldăruşani, cu ascultarea de econom mare şi casier. De aici m-au mutat la Mănăstirea Dintr-un Lemn, cu ascultarea de preot slujitor şi duhovnic. Apoi am slujit la Mănăstirea Cernica un an şi jumătate, iar din anul 1976 am fost numit preot şi duhovnic la Schitul Sfânta Maria din Techirghiol". Părintele Arsenie ajunge la mănăstirea Techirghiol datorită mai mult a unor intrigi, deoarece sfinția sa ar fi urmat să fie stareț la mănăstirea Cernica. Dar ca un adevărat rob al lui Hristos, care a gustat binecuvântarea suferinței şi a prigoanei, Părintele acceptă cu toată inima ascultarea, ca din mâna lui Dumnezeu.

Cei 35 de ani petrecuți ca duhovnic la mănăstirea Techirghiol, mănăstire de maici, îi aduc Părintelui faima de ***Duhovnicul neamului de la Malul Mării*.** Slujind aproape zilnic mult iubita Sfântă Liturghie, la care a râvnit atât de mult în închisoare, Părintele spovedea nu doar maicile din obştea mănăstirii, dar şi mulțimile de credincioşi care îi umpleau pragul chiliei, să primească binecuvântarea marelui duhovnic, purtător de har. Părintele ştia să se facă prietenul cel mai bun al penitentului, al celui care îşi vărsa desagii păcatelor sub epitrahilul său.

„*Vine multă lume. Şi sunt singur, se destăinuia Părintele fraților săi de la Sihăstria. Vă închipuiți, toată Dobrogea ne cercetează. Spovedesc încontinuu, cea mai obositoare ascultare a mea. Dar mă liniştesc cu gândul că Dumnezeu a hotărât aşa. N-are la cine să mai ceară Dumnezeu sprijin acum pentru lume decât de la noi*".

Dumnezeu a dat să trăiască ani mulți pe pământ robului său, Arsenie, ca o încununare a celor suferite pentru Numele Lui, aici pe pământ, în neîncetate prigoniri şi defăimări adeseori. Bolile însă încep să îi răpună trupul de neînvins până acum. Nu l-au învins bătăile, torturile şi nici torționarii comunişti care voiau să îl înghită precum fiarele, nu l-au învins nici fiarele pădurii şi nici fiarele politice, nu l-au biruit trădătorii şi defăimările fraților lui „***pe toți i-a biruit şi poate şi pe Dumnezeu cu care s-a luptat duhovniceşte***", după cum frumos şi artistic ilustra în metaforă Părintele lupta sa duhovnicească.

În data de 19 iulie 2011, la 97 de ani, Părintele Arsenie a trecut la iubitul său Mire, Hristos, lăsând în urmă mulțime de ucenici, rămaşi orfani de Părintele lor iubit. Veşnica lui pomenire şi rugăciunile şi mijlocirile cuviosului şi mărturisitorului nostru Părinte Arsenie să ne dea puterea să îi urmăm învățătură, să ne apropiem de Hristos, să Îl iubim pe Hristos şi neamul nostru să se înalțe biruitor de pe crucea suferinței! acestea au fost şi ultimele cuvinte testament ale Părintelui Arsenie, spuse către cei care vegheau la patul său de suferință: **Să iubim bine, să iubim frumos, să iubim rana şi pe cel ce a făcut rana!**

Chilia unde a vieţuit, ca și mormântul său de la Mănăstirea Techirghiol, este loc de pelerinaj, de alinare sufletească, de reculegere și, de ce nu, de pre-simțire a veșniciei.

SFATURI ȘI ÎNVĂȚĂTURI - fragmente din cartea *Ne vorbeşte Părintele Arsenie, vol 1-3, Ediție îngrijită de Arhim. Ioanichie Bălan, Editura Mănăstirii Sihăstria, 2004*

9 sfaturi pentru viaţă ale părintelui Arsenie – sursa *basilica.ro*.

1. Sfatul cel mai important: iubeşte cu tot sufletul şi iartă!
2. Smerenia este arta de a sta la locul tău.
3. Nimic nu este pierdut cât timp credinţa e în picioare, cât sufletul nu abdică şi capul se ridică din nou.
4. Să ştim să murim şi să înviem în fiecare zi.
5. Învaţă să ai mereu un zâmbet ascuns în inimă.
6. În iubire nu există nimic raţional. „*Nu ştiu de ce îl iubesc pe acela*!" Iubirea nu are nici început, nici sfârşit, există deodată cu Dumnezeu.
7. Dacă nu poţi să-ţi iubeşti vrăjmaşii, măcar să nu-i urăşti şi nu mai eşti în baltă, ci pe treaptă.
8. Un creştin este un erou permanent şi nu un milog.
9. Nimic nu m-a ajutat mai mult în viaţă ca suferinţa. Singură, suferinţa este suprema catedră de teologie. Sunt sigur că îngerii erau geloşi pe noi pentru că ei nu au această suferinţă dincolo de firea noastră.

Despre neam: „*Trebuie să ştiți că un neam, ca şi o instituție, trăieşte prin cei care țâşnesc. Adică prin cei care luptă, care stau prezenți pe Cruce, fără să cedeze; asta este poziția ortodoxă, poziția Mântuitorului. Vă rog să mă credeți, sunt atât de optimist în inima mea în ceea ce priveşte învierea acestui neam, încât, de năvala asta din inima mea, nu mai pot ca să vorbesc! Pentru că este poporul care ştie să se jertfească sau mai bine zis, care numai în jertfă a trăit! Opinca asta românească, să ştiți, asta, care a fost batjocorită de turcime, de austro- ungari şi de câți mai câți, a fost un popor care s-a născut în jertfă, şi în jertfă e şi acuma!…"*

Despre Ecumenism: „*Am spus-o de multe ori şi n-o spun numai eu. Eu nu spun decât ce am găsit la Sfinții Părinți: Cu diavolul nu se stă de vorbă! E o mare greşeală să intri în dialog cu diavolul. Papa se vrea „biruitorul comunismului", dar de la Roma, nu de la Aiud! El e „biruitorul tuturor", „lider", nu ştiu ce. Asta a spus peste tot pe unde s-a dus. Şi părinte, ascultați-mă pe mine: Adevărul ortodox îl roade! Prezența ortodoxă îi omoară! Nu le convine cu niciun chip! Mărturisirea noastră trebuie să constea în adevăr.*

*Dacă îți zice cineva: întovărăşeşte- te cu mine! Să te gândeşti mai întâi: Dar tu cine eşti? Dacă te închini ca mine ortodox, atunci sunt şi eu cu tine. Dar catolicii au schimbat crucea „că se temeau ca nu cumva să mai fie ceva din practica ortodoxă, că asta are o semnificație, crucea „**toată înălțimea Tatălui, toată adâncimea Fiului şi toată lățimea Sfântului Duh „aceasta este invocarea Sfintei Treimi.** La catolici nu ştiu dacă mai fuge dracul de cruce. E limpede, asta nu este o problemă grea*".

Învățăturile Părintelui Arsenie despre ecumenism sunt foarte clar evidențiate în cartea sa „Singur Ortodoxia", Editura Sophia, o carte care arată puterea mărturisitoare cu care era înzestrat Părintele Arsenie, asemenea marilor mărturisitori ai Bisericii din vechime.

Despre masonerie: „*Monahul să combată, dacă se ivesc în calea lui francmasoneria, ereziile, ca pe nişte neavenite, ca pe nişte primejdii în locuirea lumii, ca pe nişte primejdii pentru învățătura creştină. Francmasonii, ateii, o serie întreagă de satanişti, ereticii în general trebuie combătuți cu orice chip, pentru că ei Îl atacă pe Hristos. Spune un Sfânt Părinte cu foarte mare dreptate:* ***Dacă fratele tău îți scoate ochii, degeaba te superi. Dacă îți taie mâna, degeaba te superi. Dar dacă Îl atacă pe Hristos, mânie-te tare! Trebuie atunci să-L apărăm pe Hristos cu mânie*****".**

Despre preot - în general spunea că este axa principală a creației care îl renaște pe Iisus Hristos în chipul Sfintelor Taine. Chiar și la bătrânețe, când era cercetat de preoți tineri pentru sfat, le săruta mâna când auzea că sunt preoți, cu toată jena și opoziția acelora și le spunea: "*Părinte! Eu nu sărut mâna lui Ion, eu sărut mâna preotului Ion care îl ține în palme pe Hristos!*"

Despre smerenie - Nu poti birui mândria decât dacă te smeresti. Adică ti-a dat o palmă, iar tu, din smerenie, dai si obrazul celălalt. Acum, nu-i usor să dai si obrazul celălalt, dar este posibil. Pentru că nu e o utopie, nimic nu este neîmplinibil din ce a spus Hristos. A spus un lucru care se poate face. Dar nu a biruit cel care a lovit, ci cel care a primit cu plăcere, cu bucurie.

Pentru că ar fi suferit, dacă se putea, chiar pentru Hristos. Bucuria suferințelor noastre din închisori și din lanțuri era tocmai asta, că ni s-a dat prilejul să suferim pentru Hristos! Nu eram noi cei înfrânți, care primeam lovituri. Au fost înfrânți cei care ne-au lovit. De aceea, **suferința aduce foarte multă smerenie.** Numai atât: să se facă pentru marele Adevăr. Pentru Hristos. Că noi cerem harul lui Dumnezeu. Fără harul lui Dumnezeu nu se poate nimic, pentru că zice Hristos: "*Fără de Mine nu veti putea face nimic*". El e tulpina, noi suntem mlăditele. Nu pot, nici mlădita, nici mugurii, nici frunzele, fără viță.

Și atunci, din momentul din care nu putem face nimic fără puterea lui Dumnezeu, cerem harurile Lui ca să putem face. Dar Dumnezeu nu dă harul ca la un milog. îți dă ca să te ridici, să rupi din tine pentru alții, să-ti pui viața interioară la punct, să gândesti frumos, să stii să suferi pentru adevăr! Si chiar pentru fratele tău. Atunci harurile vin din abundență. Să știi să ceri, dar nu cu o mână întinsă, tigănească!

Despre milostenie - Este o foarte mare greseală să nu dai si pentru alții. Că nu se rupe din tine nimic. Această milostenie ar putea să umple cerurile de mântuiți. Să stiți, milă e toată Scriptura. Ce greseală mare este, căci sunt atâția oameni care, oricum, întind mâna. Fratilor să nu lăsati mână întinsă nici când vă dă, nici când vă cere.

Despre diavol - Orice crestin e atacat, si vă spun, ca duhovnic n-am întâlnit să nu-mi spună: "*Părinte, sunt atacat la rugăciune, am gânduri împrăstiate etc*". Ne atacă diavolul, ne luptă el împotrivă. Dar nu trebuie să dăm atenție. Este o mare greșeală să se stea de vorbă cu satana. Nu se stă de vorbă cu el. Se stă de vorbă numai cu Dumnezeu, dacă vrei să-l gonesti. Zi "*Doamne Iisuse...*" si stai de vorbă cu Dumnezeu. Puterea numelui îl goneste. Chiar dacă te apasă atunci, chiar dacă te luptă. Se întâmplă uneori, de ia patul cu tine în sus. Nu te apuca să blestemi. Asta-i o greseală. Lui îi convine dialogul, că îl recunosti. Dar așa, prin rugăciune, îl ignori. Stai de vorbă cu Dumnezeu când ești atacat.

Atunci a fost biruit satana. Mântuitorul era pe Cruce si se văita satana. De aceea Crucea este atât de puternică împotriva duhurilor rele, pentru că se zice: "*în numele Tatălui (Care înseamnă toată înăltimea) si al Fiului (toată adâncimea) si al Sfântului Duh (toată lătimea)".* Adică se evocă Sfânta Treime. Si s-a constatat că fuge dracul de Cruce!

Deci, **prin suferință s-a biruit satana**. Diferența între dramă si tragedie e că în dramă eroii biruiesc, în tragedie eroii sunt înfrânti. Noi nu avem tragedii. Avem numai drame. Eroii nostri au biruit, toti! Dovada este că Mântuitorul, Care este de-a dreapta Tatălui, a zis: "*Vi s-a dat toată puterea, în cer si pe pământ*". Si a mai zis ceva care ne priveste direct: "*îndrăzniti! Eu am biruit lumea*!" Cine a biruit? Satana? Cine a biruit? Cei care au lovit? Cei care L-au răstignit?

Despre rugăciune - Întâi, trebuie spus că se vorbeste prea mult despre rugăciune. Ăsta-i un lucru care nu trebuie vorbit, ci trebuie făcut. Eu personal nu sunt pentru rugâciunea de tipic. Aceea are folosul ei aparte, mai ales disciplinar. Omul nu trebuie să fie tipicar. Trebuie să fie tipicar ca procedeu, în ce priveste dorinta de a se înduhovnici. Nu avem numaidecât nevoie de o rugăciune de tipic. Avem nevoie de o prezență continuă a inimii, această stare continuă de dragoste, de relație cu Dumnezeu, asta este esenta rugăciunii.

Pentru că si **o tăcere adâncă înseamnă o rugăciune adâncă. Si o rugăciune adâncă înseamnă o tăcere adâncă.**

Dacă faci rugăciunea asta care e obligatorie, o poti face. Dar dacă se face o rugâciune după tipic, după ce se termină, omul se consideră achitat de obligatia rugăciunii din inimă si se retrage fără nimic de la ceea ce ar trebui să-l țină prezent. Adică sunt mai mult pentru o continuă tresărire duhovnicească. Deci, o viată continuă de prezență duhovnicească înseamnă un om mai înduhovnicit. Pentru că dacă te rogi, esti mereu prezent. Vedeti, nu trebuie renuntat la ele, dar să nu fie singura treabă duhovnicească, singura rugăciune.

0 rugăciune adâncă e o tăcere adâncă. Se constată o limpezire imediată, o scăpare de ispite, căci se cere ajutorul Stăpânului cerului si al pământului. Trebuie să se obisnuiască lumea cu gândul că Dumnezeu guvernează si face orice pentru om. "*Fără de Mine nu puteti face nimic*." Mai mult: "*Nu se mișcă fir de păr fără voia Mea*." Vă dati seama cât de mult ne apără. Țineți-vă de Biserică, dragii mei! Și puteți să ziceți rugăciunea aceasta a minții din inimâ… Doamne Iisuse… Este puterea numelui aceea care ne ajută atât de mult. Oriunde veti fi, oriunde veti avea necaz, rugati-vă, nu vă descurajati.

Despre ură și răzbunare - Dacă ai o ură pe cineva - te-a jignit cineva și ai zis: "*Treaba lui, ce dacă m-a jignit*!" Nu! Trebuie să-l înconjori, să faci o legătură sufletească, ori să-ți recunoști greșeala, ori, în sfârșit, nu-l lași să aibă o apăsare sufletească asupra ta. Să nu zici: "*Nu mai am nimic cu el!*", că e tot un fel de a-l disprețui și a te vedea pe tine mai presus de el. Păstrează o legătură măsurată, care se potriveste cu armonia. Vorbeste cu el, ca să vadă că esti cald, nu respingător. Trebuie, ori să-l compătimesti, ori să-l fericesti în inima ta.

Vreți să biruiti: smeriti-vă si nu judecati pe nimeni. Pentru că în felul acesta veti fi liberi. Altfel nu. Îți duci viața în functie de păcatele celelalte, că nu te astâmperi să-l judeci pe el. lei lucruri prin comparatie. "*Eu nu sunt asa*!" Si te iei în comparatie cu un om pe care tu îl numesti ticălos. De ce nu te iei în comparatie cu Sfântul Apostol Petru, sau Pavel, sau Sfântul Siluan Atonitul? Nu numai că nu-l ierti, dar te gândesti la o răzbunare față de el. Vreți răzbunare? Vă învăț eu: să-l iubiți si să-l pomeniti la rugăciune. Pentru că dacă te răzbuni, rămâi dator la Dumnezeu. Dacă nu te răzbuni, rămâne Dumnezeu dator la tine, si e mai bine așa, că spune si Scriptura: *Răzbunarea e a Mea*.

Despre Taina cununiei și familie - Fetele să nu se grăbească în privința acceptării unei prietenii cu un băiat, dacă nu este credincios. Prietenia adevărată este dacă ideile sunt comune; căutati-vă la biserică, nu la discoteci și pe trotuare! Cel mai bine este să nu te grăbesti, de la începutul începuturilor. Fata nu trebuie să bată cărările băiatului, ci băiatul

să dea peste ea. Cei mai mulți tineri se gândesc la o căsătorie pentru plăceri, mai întâi, ceea ce este o mare greșeală. Aceste lucruri ți le-a dat Dumnezeu gratuit, nu trebuie să te mai preocupe. Așadar, este o greseală să construiesti o relație pe niște motive imediate - să fie o lună de miere și o viață de amar. Cununia trebuie făcută cu scopuri extraordinar de mari. Asta este o mare Taină, dragii mei! Nașterea de prunci nu este scop căsniciei, este o consecință. Scopul este stimularea reciprocă spre mântuire.

Pe urmă, să ne gândim că se vor sătura unul de altul foarte repede, neavând nici un ideal care să-i ajute, că nu e har. Harul este acolo unde este credință. Dumnezeu nu dă harul ca la un milog, îl dă doar dacă te jertfești. Dar să nu se meargă pe instincte și pe plăceri într-o căsnicie, ci gândind la un scop suprem: mântuirea reciprocă. Stimularea continuă reciprocă spre acest scop este obligatorie, pentru că e o mare răspundere. **O căsnicie se poate întemeia pe o iubire adevărată si pe o coordonată exclusiv creștină.** E o mare greseală să te îndrăgostesti de un băiat sau de o fată, și să pui problema căsătoriei pentru că mi-e drag de el sau de ea. Nu, nu. Trebuie văzut, cât de cât, dacă sunt străbătuți de fiorii sfintei răspunderi pe care o cere căsătoria. Nu recomandăm deloc această taină a cununiei, dacă sunt necredincioși. Pentru că avem prin această Taină anumite pretentii, sau niște răspunderi

Bărbatul este dator să-și iubească soția. "*Dragă mireasă, dacă nu te iubeste, să nu-l asculti*! ..." Să nu ne jucăm cu cuvintele! Fata nu e numai o jucărie de pat sau o jucărie de bucătărie. Femeia, cu gingășia ei e liberă și nu o să asculte la infinit de un nepăsător. Ca femeia bună nu e nimic mai bun, și ca femeia rea nu e nimic mai rău. Deci trebuie cu orice chip să o faci bună. Dacă nu se iubesc, relația dintre soți este numai o ordinară gâlceavă.. Ea este o creație a lui Dumnezeu extraordinară. Să stiti că femeia nu gândeste simplu. Chiar dacă nu e învățată, ea are o putere de pătrundere deosebită, și e mult mai realistă decât un bărbat.

Trebuie să o iubesti, să urmăresti pacea în familie. **Pacea e mai mare decât dreptatea de patru ori.** Nu este o umilință în sensul în care azi oamenii ironizează supunerea femeii, din contră, ea se supune ca o stăpână. **Actul de smerenie al ei este plin de har**. Femeia trebuie, cu orice chip, mult mai respectată, pentru că, vă repet, cuvântul femeie înseamnă "*împărătească dăruitoare*". Femeia trebuie prețuită, să stiti, pentru că mai întâi ne reprezintă o femeie în Împărăția cerurilor: Maica Domnului. Te cutremuri, ți-e și frică să vorbești comparând-o pe ea cu oamenii!

Soții se pot hotărâ reciproc pentru o curățenie, dar cu adevărat, nu să se mâzgălească și să facă prin dos fel de fel de greșeli. Ori să-si vadă de căsnicie și de naștere de prunci, ori să nu se mai împreune!

Steriletul înseamnă mutilare! Să-l scoată imediat! Apoi, nu putem accepta la o femeie să facă avort. E un păcat mare. Și nu-i vorba de faptul că a omorât un om, dar a ucis un om nebotezat. Din momentul în care ea mărturisește păcatul și îi pare rău, eu o dezleg. Însă le spun: "*Mai bine mori, dar așa ceva să nu mai faci!*"

Căsnicia are nevoie de educatia copiilor, de a-i învăta să se închine, să-l iubească pe Dumnezeu. Pe copii să-i crești să se mântuiască. Ca metodă tot blândețea rămâne cea mai bună, pentru că, folosind asprimea, copilul te ascultă de frică și prinde numai în piele învățătura ta. Dar dacă te porti blând cu el ascultă, dar înregistrează și el prin blândețea ta. Cu alte cuvinte, copiii mei să mă asculte și după moartea mea, pentru că le rămân. Dar dacă te-ai purtat aspru cu el, a miorlăit, l-a durut și nu te ascultă. Deci, ca metodă, tot blândetea. Dar asta nu înseamnă să nu le împletim, ci să fie si un pic de asprime, pentru că copilul doreste să împlinească numai ce vrea el, nu ceea ce trebuie. **Dar foarte important este să-i dai exemplu de viată.** Îți învață și faptele tale. Deci, să fi exemplu, acesta este cel mai mare lucru. Familia trebuie să-l dirijeze continuu și să îndrepte ceea ce a învățat greșit. Tot familia rămâne pedagogul cel mai bun. Și la scoală îi obișnuiesc cu comunitatea. E o oarecare ordine. Nu este rea, dar s-ar putea să fie o dirijare necreștină și părintii trebuie să îndrepte cu orice chip greșeala enormă pe care a făcut-o un pedagog.

- Nu este rușinos pentru un om a cădea strivit de dureri, ci e rușinos a muri nepăsător și istovit de plăceri
- Dumnezeu ne-a creat numai pentru El.
- Nu fă cruce cântând ca la mandolină!
- Dacă nu poţi să-ţi iubeşti vrăjmaşii, măcar să nu-i urăşti.
- Moartea nu vine să-i faci o cafea!

CAP 4 - I.P.S. MITROPOLIT Bartolomeu Valeriu Anania (1921 – 2011)

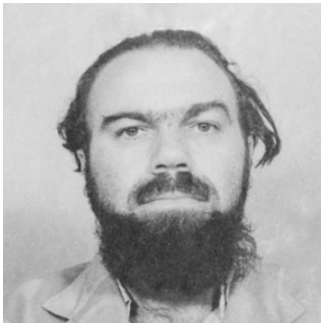

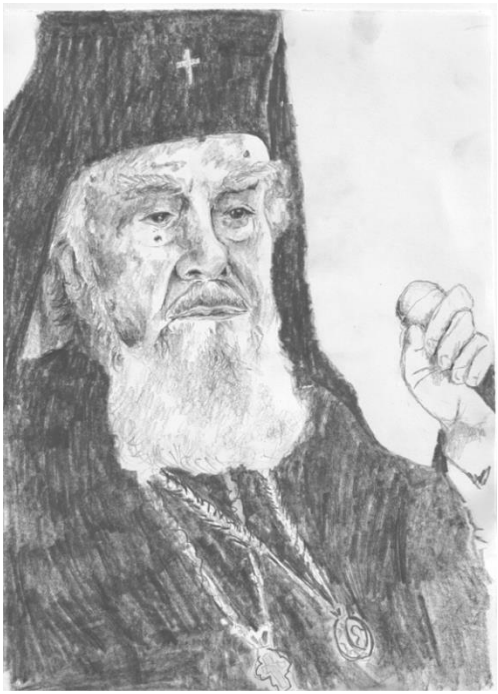

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – sursa - Arhimandrit Andrei Coroian

Cel de al patrulea ierarh, care a urmat în scaunul arhiepiscopiei și mitropoliei Clujului, a fost renumitul teolog, poet, scriitor, dramaturg, traducător și mărturisitor , *arhimandritul Bartolomeu Valeriu Anania.* A fost ales ca arhiepiscop, de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodxe Române, la 21 ianuarie 1993, hirotonit și instalat, la 7 februarie.

Mitropolitul Bartolomeu a fost o personalitate complexă, care, până la alegerea, hirotonia și instalarea ca *arhiepiscop la Cluj*, a slujit Biserica Ortodoxă Română vreme de cincizeci de ani, în diferite ipostaze: diacon și inspector patriarhal, misionar în America, arhimandrit, director de publicații, director al Institului Biblic și de Misiune Ortodoxă. Puternica sa personalitate bisericească, a fost dublată de cea a scriitorului, poetului și omului de cultură.

Ales arhiepiscop la Cluj, a fost primit cu mult entuziasm, cu bucurie și multă speranță de către întreaga urbe ardeleană, iar peste ani, prin realizările făptuite, nădejdile puse în persoana sa, s-au dovedit a fi confirmate din plin.

La hirotonia și instalarea sa, ca arhiepiscop, în Catedrala din Cluj, episcopul Iustinian Chira, al Maramureșului și Sătmarului, spunea: ,,*Arhiepiscopul Bartolomeu, are toate virtuțile predecesorilor săi, spiritul practic al episcopului Nicolae Ivan, vocația cărturărească a mitropolitului Nicolae Colan, duhovnicia și înțelepciunea arhiepisco-pului Teofil, și încă ceva în plus, este un om al gândului și al faptei"*[33].

Iar la câțiva ani mai târziu, când arhiepiscopul Bartolomeu al Clujului, împlinea optezeci de ani, în volumul omagial dedicat, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel (atunci Mitropolit al Moldovei) îl numea un ,,*artist liturg și un teolog mărturisitor*". Tot în acel volum, vrednicul de pomenire mitropolit Antonie Plămădeală al Transilvaniei, îl numea ,,*simbolul Ortodoxiei transilvane sau omul lui Dumnezeu de la Cluj*".

A rămas în istoria Bisericii și culturii române, prin vasta sa operă scriitoricească, teologică și literară, încununată cu diortosirea *Sfintei Scripturi*. Toate scrierile sale sunt pătrunse de o adâncă credință, de multă înțelepciune și frumusețe duhovnicească, dublate de o mare calitate artistică.

Arhiepiscopul și Mitropolitul Bartolomeu Anania[34], a văzut lumina zilei la 18 martie 1921, în localitatea Glăvile, din județul Vâlcea, primind la botez numele Valeriu.

Părinții săi au fost Vasile Anania, mic negustor de țară, cu origini ardelene, din localitatea Boz, județul Sibiu, iar mama sa, Ana , născută Mărgăritescu, făcea parte dintr-o familie cu lungă tradiție preoțească. Copilul Valeriu, a urmat școla primară în comuna natală, între anii 1927 și 1933, iar între anii 1933 și 1941, a urmat cursurile *Seminarului Central din Bucureşti*.

Încă din timpul studiilor de seminar, sub influența benefică a profesorului de limba română Anton Holban, a început să scrie versuri, texte literare și teologice, debutând în anul 1935, la vârsta de 14 ani, cu poezia ,, *Pământ și cer*" în revista teologică ,,*Ortodoxia*". În anul 1937, a debutat publicistic în revista ,,*Vremea*" cu articolul *Camaradul Anton.* Mai târziu, va colabora la diferite reviste literare și de cultură din țară, din care amintim: *„Dacia rediviva"; „Convorbiri literare"; „Gazeta literară"; „Gândirea"; „Tribuna"; „Amfiteatru"; „Caiete critice"; „Ateneu"; „Albina"; „Luceafărul"; „Magazin istoric"; „Destin"- Madrid; „Revista de istorie şi teorie literară", „Vatra", „Steaua"; „Scara" ş.a.*

La 26 noiembrie 1938 debutează, dramaturgic, cu scenariul radiofonic în versuri *Jocul fulgilor*, în regia lui Atanasie Mitric. Aceeaşi piesă, adaptată pentru decor de Eugenia Brebenaru, este reprezentată pe scena Operei Române în februarie 1939. Piesa a rămas însă nepublicată.

Un an mai târziu, la 11 mai 1939, cu concursul marelui profesor și istoric Nicolae Iorga, o trupă de amatori îi joacă piesa în versuri *La furcărie,* pe scena Teatrului Ligii Culturale, în regia autorului. Piesa a rămas deasemenea nepublicată.

În martie 1940 Teatrul „Studio Naţional“ din Bucureşti îi reprezintă poemul dramatic *Dochia*, în regia lui Nicolae Kirilov.

După terminarea studiilor seminariale, intră în monahism la Mânăstirea Antim din Bucureşti. Este călugărit la 2 februarie 1942, primind numele sfântului apostol Bartolomeu. După o lună și jumătate, la 15 martie 1942 , este hirotonit diacon.

Între anii 1944-1946, a urmat Facultatea de Medicină și Conservatorul de Muzică din Cluj, cu studii neterminate, datorită contextului social și politic de atunci din țara noastră. S-a înscris în paralel la Facultatea de Telologie din București, trecând și prin academiile teologice din Cluj și Sibiu. În calitate de fugar politic, reușește să-și ia licența clandestin, la Facultatea de Teologie Sibiu în 1948.

Ca ierodiacon, a funcționat la Mânăstirile Polovraci și Baia de Arieș, între anii 1943 și 1947, stareț al Mânăstirii Toplița în anul 1947; intendent al Palatului Patriarhal între anii 1947-1948; inspector patriarhal pentru învățământul bisericesc între anii 1949-1950; asistent al profesorului Teodor M. Popescu la disciplina Istorie Bisericească Universală din cadrul Institutului Teologic Universitar din București 1950-1951; decan al Centrului de Îndrumări Misionare și Sociale a clerului, la Curtea de Argeș între anii 1951 și 1952; director al Istitutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, între 1976 și 1982.

Ca student al Universității din Cluj și președinte al Centrului Studențesc ,,*Petru Maior*” din acest oraș, a condus greva studențească antirevizionistă și anticomunistă. După această acțiune, a fost expulzat din Cluj, trăind o vreme ca fugar politic.

În anul 1958 s-a predat și a fost condamnat de către Tribunalul din București la 25 de ani de închisoare pentru ,,*uneltire contra ordinii sociale*”. A fost închis pe rând, la penitenciarele din Jilava, Pitești și Aiud. A fost eliberat după șase ani și două luni de închisoare, în anul 1964, în urma decretului general de grațiere.

Între anii 1965 și 1976, a îndeplinit diferite funcții în cadrul Arhiepiscopiei Misionare Ortodoxe Române din America și Canada, din care amintim: secretar eparhial, consilier cultural, secretar general al Congresului bisericesc, director la serviciu de ,,*Publicații”* și redactor al Almanahului *Credința,* reprezentant al relațiilor interbisericești.

În aceeași perioadă a fost membru a două Comisii ale Conferinței Permanente ale Episcopilor Ortodocși din cele două Americi (Comisia ecumenică și Comisia de studii și proecte).

În anul 1967 a fost hirotonit ieromonah, de către Episcopul Victorin al Americi, iar Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ia acordat rangul de *arhimandrit*. A ținut conferințe în Detroit, Chicago, Widson, Honululu; a făcut parte din delegația Bisericii Ortodoxe Române peste hotare în Egipt, Etiopia, India, în anul 1969.

De-a lungul vieții, atât înainte de a fi ales arhiepiscop, cât și după, a cunoscut și păstrat legături de prietenie, cu personalități importante din lumea bisericească, telogică și laică. Dintre acestea amintim pe patrirarhul Iustinian Marina, părintele său duhovnciesc; patriarhii Iustin Moisescu și Teoctist Arăpașu; mitropolitul Firmilian Marin al Olteniei, nașul său la călugărie; poetul și scriitorul Tudor Arghezi; scriitorul Victor Papilian, rectorul Universității de Medicină din Cluj; poetul, filosoful și pofesorul Lucian Blaga; preoții profesori Florea Mureșanu, Galction Liviu Munteanu,Teodor M. Popescu, Dumitru Fecioru, Dumitru Stăniloae; mari duhovnici: Cleopa Ilie, Paisie Olaru, Sofian Boghiu, Grigore Băbuș, Arsenie Papacioc, Ioan Iovan; sau oameni de cultură ca Alexandru Paleologu, Virgil Cândea, Petre Țuțea, ș.a.m.d.

În ziua de 21 ianuarie 1993, a fost ales Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului, iar la 7 februarie 1993, a fost hirotonit arhiereu și instalat în Catedrala Arhiepiscopală din Cluj. În urma înființării Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, avea să fie instalat ca întâiul mitropolit al acesteia, la 25 martie 2006.

Ca arhiepiscop și mitropolit al Clujului, ,,*va urmări și va lupta pentru dinamizarea activității pastorale a clerului, pentru diversificarea ei în funcție de cerințele actuale ale societății, pentru implicarea Bisericii în acțiunile de asistență socială organizate, pentru refacerea legăturilor dintre Biserică și Cultură, pentru îndrumarea expresă a tineretului - de la amvon și prin diverse întâlniri, pentru dezvoltarea relațiilor ecumenice practice prin păstrarea identității proprii*"[35].

În cei optsprezece ani de arhipăstorire la Cluj, a reușit renașterea și dinamizarea vieții biericești din această arhiepiscopie, în toate sectoarele ei.

Arhiepiscopul și Mitropolitul Bartolomeu s-a remarcat în Biserică și societate prin atitudinile sale ferme și prin pozițiile sale clare, găsind întotdeauna soluții potrivite în funție de nuanță și de context, pentru situațiile dificile cu care se confruntă Biserica și pastorația în lumea contemporană.

Orator de excepție, de la amvon sau din sălile de conferințe, el a oferit întotdeauna răspunsuri potrivite și soluții practice, la problemele pe care Biserica și societatea le întâmpină, devenid o voce auzită și ascultată, un reper și un model de urmat, pentru clericii și credincioși laici ai zilelor noastre.

Dintre acțiunile misionar pastorale ale arhiepispolului și mitropolitului Bartolomeu, amintim:

- Înființarea în Arhiepiscopia Clujului, a două noi protopopiate , la Gherla și Cluj II.
- Construirea a peste o sută de biserici parohiale noi și înființarea în mediul urban, a câtorva zeci de parohii noi.
- Înființarea în arheipiscopia Clujului, a peste douăzeci și cinci de mânăstiri și schituri, de monahi și monahii, cu aproape trei sute de viețuitori.
- Dezvoltarea asistenței sociale organizate, prin înființarea unui sector Misionar și Social, condus către episcopul vicar cu atribuții misionar-sociale Vasile Someșanul și un consilier eparhial.
- Înființarea de posturi de preoți în spitale și penitenciare.
- Organizarea de acțiuni medicale și umanitare voluntare, prin construcția Policlinicii *Sfântul Pantelimon* și Centrului de îngrijiri paleative *Sfântul Nectarie*.
- Înființarea a zeci centre sociale și familiare pentru copii și vârstici.
- Restaurare exerioară și interioară, în pictură în mozaic de Murano (încă neterminată), a Catedralei Arhiepiscopale și Mitropolitane din Cluj.
- Îngrijrea expresă pentru cele două instituții de învățământ teologic, Seminarul și Facultatea de Teologie, a organizațiilor creștine de tineret ASCOR ȘI LTCOR, a organizațiilor voluntare de femei.
- Înființarea postului de radio *Renașterea,* care alături de postul de radio *Trinitas* de la Iași, au fost primele posturi de radio religioase, ale Bisericii Ortodoxe Române.
- Reînființarea Editurii Renașterea și Revistei Renașterea și înființarea Reviestei Tabor.
- Canonizarea unor sfinți locali, cu cinstire în toată Biserica Ortodoxă Română, ca : *Sfântul Ierarh Pahomie dela Gledin*, epicopul Romanului în anul 2007, cu dată de prăznuire la 14 aprilie, și *Sfinții Martiri Năsăudeni, Atanasie Tudoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore dinTelciu și Vasile din Zagra*, în anul 2008, cu data de prâznuire la 13 noiembrie.
- Constituirea unui parteneriat între Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului și Biserica Luterană din Landu Wutenberg Germania, în vederea unor acțiuni sociale și filantropice.
- Înființarea *Fundației Mitropolitul Bartolomeu*, care funționează până astăzi, oferind burse elevilor și studenților cu posibilități materiale reduse, dar cu rezultate bune la învățătură.
- Înființarea celei de-a doua Mitropolii a Ardealului, cu sediul la Cluj, sub denumirea *Mitropolia Clujului*, *Albei, Crișanei și Maramureșului*, pentru o mai bună și mai dinamică lucrare pastorală și misionară.

Mitropolitul Bartolomeu, a acordat o atenție deosebită mânăstirii Nicula, care adăpostește *Icoana făcătoarede minuni* a Maicii Domnului.

În anul 2002, cu ocazia jubilieului de 450 de ani de atestare documentară scrisă, a Mânăstirii Nicula, împreună cu conducerea mânăstirii, a conceput un vast proiect de rectitorire a acestei cunoscute mănăstiri, la care au fost implicate și autoritățile statului, centrale și locale.

Mitropolitul Bartolomeu Anania, a trecut la cele veșnice după o scurtă suferință, la 31 ianuarie 2011, fiind înmormântat în mormântul mai înainte pregătit, în demisolul Catedralei Mitropolitane din Cluj. Slujba prohodirii a avut loc la 2 februarie 2011, fiind săvârșită de un mare sobor de arhierei și preoți, condus de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, precum și a câteva zeci de mii de credincioși, care au venit să-și ia rămas bun de la păstorul și părintele lor duhovnicesc.

Mitropolitul Bartolomeu a trăit aproape nouăzeci de ani, dintre care șaptezeci ca slujitor al Bisericii, în treptele de ierodiacon, ieromonah și apoi arhiereu.

În decursul vremii, a publicat câteva sute de lucrări literare și teologice, studii, articole, predici, note, comentarii, în reviste literare și bisericești din țară și străinătate. Dintre acestea amintim*: Biserica Ortodoxă Română, Studii Telogice, Mitropolia Olteniei*-Craiova*, Glasul Bisericii, Telegraful Român, Renașterea, Vestitorul Ortodoxei, Deisiis*-Regensburg*, Candela Moldovei*-Iași.

S-a remarcat prin opere fundamentale de teologie și literatură, din care amintim : *Miorița*, poem dramatic. Editura pentru literatură, București 1966, cu o predoslovie de Tudor Arghezi; *Meșterul Manole*, poem dramatic, Editura pentru literatură, București,1968.; *Dute vreme, vino vreme*, poem dramatic Editura pentru literatură, București, 1969; *Steaua Zimbrului*, poem dramatic, Editura Eminescu, București 1971; *Străinii din Kipukua*, roman, Editura Cartea Românească București, 1979; *Anamneze*, versuri, Editura Eminescu, București 1984; *Cerurile Oltului*, eseuri, Editura Epicopiei Râmnicului 1991; *Promemoria Acțiunea catolicismului în România interbelică*, studii istorice, Editura Instiutului Biblic și de Misiune Ortodoxă. București 1992; *Imn Eminescului*, Editura Cartea Românească, București 1992.; *Hoțul de mărgăritare*, Casa de Editura Dochia Cluj- Napoca 1993; *Din spumele mării*, pagini de religie și cultură, Editura Dacia Cluj-Napoca 1995; *Pledoarie pentru Biserica neamului*. Editura Omniscop. Craiova 1995; *Clujul universitar al generației 1946 în memoriile lui Valeriu Anania*. Editura Arhidiecezană Cluj-Napoca 1996; *Poeme alese*, Editura Dacia, Cluj-Napoca 1998; *Atitudini,* Editura Arhidiecezană.Cluj-Napoca 1999; *De dincolo de ape*, pagini de jurnal și alte texte, Editura Dacia.Cluj Napoca, 2000; *Apa cea vie aortodoxiei*,

cuvântări, articole și pastorale, Editura Renașterea, Cluj-Napoca 2002; *Cartea deschisă a Împărăției,* o însoțire liturgică pentru preoți și credincioși, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.București 2005; *Memorii*, Editura Polirom. Iași 2008; *De la Betleemul Nașterii la Ierusalimul Învierii, p*astorale la Nașterea și Învierea Domnului. Iași 2011.

Vasta sa operă telogică și literară a fost editată aproape integral de către Editura Limes din Cluj Napoca între anii 2000-2006, iar începând cu anul 2008, prestigioasa *Editură Polirom* din Iași, a început în condiții grafice deosebite, editarea *Integralei* opere *Bartolomeu Valeriu Anania.*

Desigur, dintre cele aproape patruzeci de volume, teologice și literare, scrise de mitropolitul și scriitorul Bartolomeu Valeriu Anania, cea mai importantă este și rămâne *Biblia* sau *Sfânta Scriptură*, diortosită după *Septuaginta*. O uriașă lucrare, la care a trudit vreme de unsprezece ani, jerfindu-și întreg talentul literar și scriitoricesc, precum și întreaga experiența teologică, scriitoricească, culturală, artististică și duhovnicească, acumulată, într-o viață de om. Prin această lucrare, el va rămâne în istoria Bisericii și culturii române, alături de alți tălmăcitori ai *Cărții Sfinte*, ca Șerban Cantacuzino sau sf. Mitropolit Simion Ștefan.

Biblia sau *Sfânta Scriptură*, diortosită de mitropolitul Bartolomeu Valeriu Anania, a fost primită ca un eveniment cultural și de spiritualitate deosebit, la nivel național, într-un fel unic într-o țară ortodoxă, datorită poeziei și frumuseții limbii literare folosite, dar și pentru bogăția informațiilor din cele peste opt mii de note subsidiare.

La începutul fiecărei cărți a *Sfintei Scripturi*, atât din *Vechiul* cât și din *Noul Testament*, a fost concepută o scurtă introducere, care oferă detalii despre autor, locul și conținutul scrierii. După ce fiecare carte a *Sfintei Scripturi*, versiunea *Bartolomeu Valeriu Anania*, a apărut separat la diferite edituri, odată ce a fost diortosită, în anul 2001, la București, ea a apărut întreagă. Acesta a fost *Ediția Jubiliară a Bibliei sauSfintei Scripturi*, diortosită de arhiepiscopul *Bartolomeu Valeriu Anania*, la Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă a Bisericii Ortodoxe Române.

Pentru slujirea și lucrările sale bisericești, teologice și literare, mitropolitul Bartolomeu Anania, a fost unanim apreciat, iar ca semn văzut al acestei recunoașteri și aprecieri, a primit diferite distincții și onoruri din partea a diferite instituții laice și bisericești. Dintre acestea amintim: Premiul pentru dramaturgie al Uniunii Scriitorilor din România, cu piesa *Greul Pământului* (1982); Premiul special pentru volumul *Din spumele mării*, la Salonul de carte din Oradea (1995); Senator de onoare și membru al Marelui Senat al Universității Babeș-Bolyai " din Cluj-Napoca (1996); Premiul ,,Cartea anului", pentru volumul *Din spumele mării,* la Salonul național de carte din Cluj-Napoca (1996).

Pentru îndelungata și rodnica sa activitate bisericească a fost distins cu: *Crucea Patriarhală* – a Patriarhiei Ortodoxe Române din București; Ordinul *Sfântului Mormânt* al Patriarhiei Ierusalimului; Ordinul *Sfinților Apostoli Petru și Pavel* al Patriarhiei Antiohiei. Începând cu data de 22 nov. 2010 a fost ales membru de onoare al Academiei Române.

Prin toată activitatea sa bisericescă și culturală, în dubla sa ipostază ierarh-teolog și scriitor- om de cultură, mitropolitul Bartolomeu, se înscrie în galeria marilor ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, din lunga și zbuciumata, dar luminoasa sa istorie.

Bibliografie

33..LOGOS. Arhiepiscopul Bartolomeu al Clujului la împlinirea vârstei de 80 de ani, Editura Renașterea.Cluj-Napoca 2001,pag.22-44.
34.Eparhia Vadului Feleacului și Clujului la 90 de ani, Editura Renașterea, Cluj Napoca. 2012, pag. 163-178.
35.Mitropolitul Bartolomeu al Clujului (1921-2011) in memoriam, Editura Renașterea.Cluj Napoca 2012, pag.28.

SFATURI ȘI ÎNDEMNURI – sursa basilica.ro

1. Liturghia este Împărăția lui Dumnezeu deja venită pe pământ. Binecuvântând împărăția, preotul binecuvintează liturghia care urmează să se desfășoare.
2. Când te găsești în fundul prăpastiei să nu disperi, iar dacă ai ajuns în vârful muntelui să nu amețești. Și să știți că această a doua primejdie este mai mare decât cea dintâi. Pentru că în fundul prăpastiei apelezi la rugăciune ca izvor de putere. Când ai ajuns în vârful muntelui, uiți de ea.
3. Dacă după moarte nu mai e nimic, ce rost mai are să trăiești, să speri, să te lupți…!
4. Nu este important că pleci, important e să te întorci. Să nu mori rătăcind prin străinătăți, fără să îți aduci aminte că ai un părinte care te așteaptă cu brațele deschise. / 5. Hrăniți speranța cu fapte bune.
6. Urcușul către mântuire, încet, dar sigur, este să fii azi mai bun decât ieri și mâine mai bun ca azi. / 7. Rugăciunea este cea care străbate orice zid.
8. Nimeni nu L-a văzut pe Iisus înviind, dar mulţi au fost cei care L-au văzut înviat. Faptul în sine al Învierii nu a avut martori. El s-a petrecut în intimitatea mormântului, fără ca vreun ochi omenesc să fi avut acces la singura minune pe care Domnul Şi-o anunţase în repetate rânduri, dar căreia nimeni nu-i dăduse crezare.
9. Singurul lucru cert în viața aceasta este moartea. Moartea este, practic, relativă în înţelesul pe care-l folosim noi. Este o trecere, este o punte prin care trecem noi dintr-o existenţă în altă existenţă sau, dacă vreţi, dintr-un mod de existenţă în alt mod de existenţă. Adormitul trăieşte şi după moarte pentru că cel care moare este trupul destinat pământului. Dar în el, partea esenţială este sufletul care, practic, nu moare, ci adoarme. (...)

CAP 5 - ARHIMANDRITUL Cleopa Ilie (1912-1998)

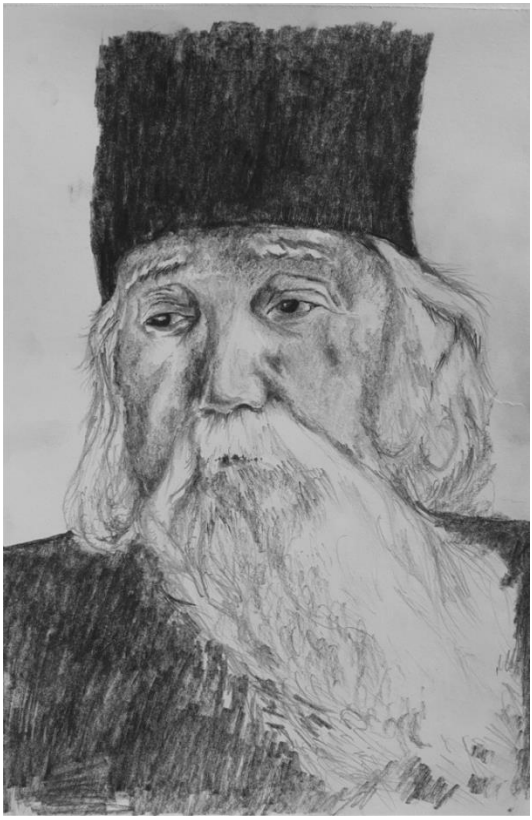

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA - sursa - Crestinortodox.ro, ro.wikipedia.org, doxologia.ro, Arhimandrit Ioanichie Bălan, *Patericul românesc*, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 740-741; *Lumina și faptele credinței - convorbiri cu Părintele Cleopa - 415 întrebări adresate de Părintele Ioaniche Bălan – ebook – Ed. Doxologia*

Părintele Cleopa (pe numele de mirean Constantin) Ilie s-a născut în comuna Suliţa, judeţul Botoşani, fiind al cincilea copil din cei zece fraţi. Părinţii săi, Alexandru şi Ana, erau agricultori şi duceau o viaţă creştinească aleasă.

După ce termină şapte clase primare, Constantin se îndeletniceşte cu păstoritul oilor, împreună cu fraţii săi mai mari, Vasile şi Gheorghe, în preajma Schitului Cozancea din apropiere. Nu departe de acest schit se nevoia de mai mulţi ani şi Cuviosul Paisie „*Pustnicul*" din partea locului, care le-a devenit părinte duhovnicesc.

În anul 1929, cei trei fraţi, Vasile, Gheorghe şi Constantin, au intrat în obştea Schitului Sihăstria (Neamţ), care era povăţuit de vestitul egumen athonit, Ieroschimonahul Ioanichie Moroi. Între anii 1931-1933, fraţii mai mari ai Părintelui Cleopa s-au mutat la Domnul, rămânând la Sihăstria singur fratele Constantin. Între anii 1935-1936, Constantin îşi satisface serviciul militar la Botoşani. Apoi, **la 2 august 1937, este tuns în monahism de egumenul schitului, primind numele de monah Cleopa**.

Aproape zece ani a păstorit oile schitului. Iar în vara anului 1942 a fost ales de obştea schitului ca locţiitor al bătrânului egumen, care era grav bolnav. După mutarea la Domnul a bătrânului egumen, la 5 sept 1944, Părintele Cleopa este hirotonit diacon, la 27 dec 1944, iar la 23 ian 1945 este hirotonit preot la Mănăstirea Neamţ şi numit egumen al Schitului Sihăstria, pe care îl povăţuieşte cinci ani de zile.

La 30 iunie 1947, Schitul Sihăstria este ridicat la rang de mănăstire prin decret patriarhal, având peste 70 de vieţuitori, iar protosinghelul Cleopa a fost hirotesit arhimandrit.

În anul 1948, Părintele Cleopa se retrage la linişte aproape un an de zile în Munţii Neamţului, iar la 30 august 1949 este transferat, cu 30 de părinţi şi fraţi de la Sihăstria, la Mănăstirea Slatina (Suceava), pe care o conduce până în anul 1956. Timp de peste doi ani de zile, între 1953-1954, Părintele Cleopa s-a nevoit ca pustnic în Munţii Rarăului împreună cu Ieromonahul Arsenie Papacioc, fiind îndepărtaţi din obşte de conducerea ateistă de atunci.

În vara anului 1956, Arhimandritul Cleopa se reîntoarce la metanie, în obştea Mănăstirii Sihăstria, ca duhovnic. Dar după trei ani de zile, în timpul marii prigoane împotriva monahismului românesc din anii 1959-1964, se retrage în Munţii Neamţ. Din toamna anului 1964 până la sfârşitul vieţii sale, Părintele Cleopa a slujit cele sfinte şi a fost duhovnicul principal al Mănăstirii Sihăstria, care număra peste 100 de vieţuitori.

Dintre numeroasele titluri ale Părintelui Cleopa editate de Părintele Ioanichie amintim: *Predicile la praznice împărăteşti şi la sfinţi de peste an (1986), Predici la duminicile de peste an* (1990), *Urcuş spre înviere, Predici pentru monahi* (1992), *Minunile lui Dumnezeu din zidiri* (1996), *Călăuza în credinţa ortodoxă* (2000), *Cum putem intra în rai, Versuri duhovniceşti* (2003).

La 2 decembrie 1998, Arhimandritul Cleopa şi-a dat sufletul în mâinile lui Hristos, fiind plâns de ucenicii săi şi de numeroşii credincioşi care l-au cunoscut. Mormântul său se află în cimitirul Mănăstirii Sihăstria.

Părintele Cleopa mărturisește câteva din momentele vieții sale. "*Mi-aduc aminte că tot cu sfatul Părintelui Paisie am primit să fiu stareţ la Mânăstirea Sihăstria.*

Şi iată cum a fost: Era în vara anului 1942. Mânăstirea noastră era arsă după incendiul din 1940, o mare parte din părinţi s-au dus la Mânăstirea Neamţ, că aici nu mai erau chilii, iar stareţul nostru Ioanichie Moroi era bătrân şi bolnav în pat şi nu mai putea conduce mânăstirea.

*Atunci părinţii din consiliu au luat aprobare de la Mânăstirea Neamţ să aleagă alt stareţ. Stareţul nostru, Ioanichie, le-a zis: "**Puneţi egumen în locul meu pe Cleopa de la oi, că este băiat bun şi ascultător**!". Ei însă nu mi-au spus nimic. Într-o zi, pe când eu tundeam oile pe muntele Tăciunele, am văzut că vin la mine toţi părinţii din consiliu, în frunte cu duhovnicii Casian Cojoc şi Calistrat Bobu. Unul dintre părinţi mi-a zis: "**Părinte Cleopa, a venit vremea ca pe timpul lui David, să laşi oile cele necuvântătoare şi să păstoreşti pe cele cuvântătoare! Iată, mânăstirea este arsă, stareţul nostru este orb şi bolnav, călugării se risipesc... Vină şi ajută la refacerea mânăstirii. Te vrem toţi, te cheamă şi Părintele stareţ Ioanichie, care ne-a crescut pe toţi că el nu mai poate ...** "*

Eu, văzând că nu este altă scăpare, le-am zis : Mă rog Părinţilor, mai lăsaţi-mă să mă rog lui Dumnezeu şi să mă gândesc o lună de zile, că sunt tânăr şi nu ştiu ce să fac. Și am scris părintelui "

*- **Ce să fac, Părinte Paisie, că sunt la o mare şi grea încercare în viaţă? Să primesc stăreţia Sihastriei, sau să rămân în continuare la oi? "** După vreo zece zile îmi scrie Părintele Paisie aceste cuvinte pe care nu le uit toată viaţa:*

*- **Dragul tatei, de la mine păcatosul să fii ca cum n-ai da şi ca cum n-ai lua! Nu te bucura când te-or pune stareţ şi nu te supăra când te-or scoate din stăreţie!** Atunci eu, lăsând oile, mi-am luat cojocul, am coborat în mânăstire şi am fost numit locţiitor de stareţ.*

*În anul 1951, mi-aduc aminte că Patriarhul Justinian a hotărât să mă duc stareţ la Mânăstirea Neamţ cu 100 de călugări, 70 de la Slatina şi 30 de la Sihăstria, ca să înnoiască viaţa duhovnicească de acolo. Atunci eu m-am tulburat de aceasta şi nu ştiam ce să fac. Dar mi-am adus aminte de sfatul marelui Părinte Vichentie Mălău de la Agapia, pe care l-am avut şi un timp duhovnic când eram în armată, că îmi spunea aşa: "**Măi băiete, când vei da de necazuri mari, să posteşti trei zile şi să te rogi cu lacrimi şi Dumnezeu te va învăţa ce să faci**!". Deci m-am închis într-o chilie la stăreţie şi nu ştia nimeni de mine, numai ucenicul meu, Serapion. Toţi părinţii din mânăstire ştiau că sunt dus la Patriarhie. Am postit şapte zile, de luni până Duminică. După câteva zile de post, noaptea, cum stăteam pe scaun şi parcă aţipisem, am văzut o lumină cerească în jurul icoanei Maicii Domnului din perete. Apoi Maica Domnului mi-a grăit din icoană şi mi-a zis: "**Nu te întrista pentru tulburările de la Mânăstirea Neamţ, că le voi linişti ! Dar să nu fii întru digamie..."***

*adică să nu fiu în îndoială. Că un gând îmi spunea să mă duc la Neamţ şi alt gând îmi spunea să mă duc în pustie. Că veneau unii călugări de la Neamţ şi-mi spuneau: "**Vină, Părinte Cleopa, la noi că te ajutăm să îndreptezi viaţa duhovnicească de aici!**" Iar alţii îmi spuneau: "**Nu te duce la Mânăstirea Neamţ, că acolo este greu şi nu vei putea pune rânduială ca la Slatina**... "*

*Atunci m-am dus îndată la Părintele Paisie şi după ce m-am spovedit, i-am spus tot ce am auzit şi am văzut la icoana Maicii Domnului din chilie, iar el mi-a zis: "**Poate este un semn dumnezeiesc. Dar nu mai spune deocamdată nimănui vedenia aceasta. Acum pregăteşte-te şi mâine să te împărtăşeşti şi de-o fi de la Dumnezeu să vă ducă la Mânăstirea Neamţ, Maica Domnului o să vă ajute; iar de nu va fi voia Lui, o să rămâneţi pe loc... "***

A două zi, după ce m-am împărtăşit, am primit veste din București că Patriarhul s-a sfătuit cu mai mulţi şi a hotărât să rămână lucrurile pe loc. Aşa, cu rugăciunile Maicii Domnului şi cu binecuvântarea duhovnicului, s-au liniştit toate."

1. De multe ori Părintele Cleopa zicea: *"Ce suntem noi? O mână de pământ în fundul unui mormânt! Din pământ bun am fost făcuţi, dar l-am spurcat şi mergem în pământ şi spurcăm pământul! Ce suntem noi? Întinăciune şi mâncarea viermilor*".
2. Când voia cineva să-l fotografieze, Părintele Cleopa îi zicea: *"Caută un măgar, fă-i poză şi scrie pe ea "Cleopa"*!"
3. De multe ori când cineva îi cânta *"Multi ani trăiască!*", sfinţia sa îl oprea şi zicea: *"Nu aşa, ci: "Veşnică pomenire, veşnică pomenire, veşnica lui pomenire!*"" Sau zicea: *"La mulţi ani, Moşul Putregai!*"
4. Sfinţia sa vorbea de multe ori de neputinţele şi bolile sale, zicând despre el însuşi: *"Moşul Putregai, 86 de ani, şase operaţii, o mână ruptă, coastele rupte*?" Oricine venea la sfinţia sa, punea pe ucenicul său să le spună acest cuvânt. Unii spuneau ucenicului: *"Ce ne spui tu aceasta? Noi venim la Părintele Cleopa ca la un sfânt! Ce ne înşiri atâtea boli şi neputinţe?*"
5. În fiecare seară ieşea afară, mai ales după miezul nopţii. Chiar şi iarna stătea cel puţin o oră. Zicea *"Doamne Iisuse*!", asculta păsările de noapte, privea cerul înstelat şi se bucura de linişte. Căuta să iasă la aer după ce se termina slujba de miezul nopţii, când toţi dormeau, ca să nu fie deranjat. Însă de multe ori îl deranjau fie fraţii, fie oamenii. Atunci, văzând că nu scapă, după ce le tot zicea să se ducă, le vorbea puţin sau fugea în chilie. Alteori, fiind foarte obosit, se scula pe la orele trei-patru şi îşi făcea toată pravila. Atunci avea mai multă linişte şi nu-l deranja nimeni.

6. Zicea uneori şi aceste cuvinte: *"Ce mă fac că Sfinţii Părinţi spun **"Fugi de lume! Fugi de lume!"***? La fel zice şi Mântuitorul: Vai vouă când vă vor lăuda pe voi oamenii sau când va prisosi lauda voastră mai mult decât faptele voastre! (Luca 6, 26)".

7. În timpul prigoanei comuniste, Părintele Cleopa a stat mai mulţi ani la pustie, dar nevoinţele şi ispitele pe care le-a îndurat au rămas neştiute. Totuşi câteva s-au aflat. Când părintele era în viaţă, ne spunea că vom afla după moartea sa şi pe celelalte.

8. Spunea bătrânul: *"Odată am fost arestat de securitate la Mănăstirea Slatina şi apoi dus la Fălticeni. Aici am fost bătut şi băgat într-un beci în care ardeau câteva sute de becuri. Toţi care intrau acolo, ieşeau aproape nebuni. M-au băgat şi pe mine, ca să-mi pierd minţile. Nu mai vedeam cu ochii şi nu mai puteam de căldură. Atunci mi-am coborât mintea în inimă cu rugăciunea lui Iisus. După o oră m-au scos şi s-au mirat toţi că încă mai vorbeam şi mergeam fără să mă ţină nimeni"*.

9. Din anul 1996, doi ani de zile a răbdat dureri mari cu rinichiul drept care nu mai funcţiona. De la începutul bolii, el nu voia să meargă la doctori şi nici medicamente nu lua. Apoi cu mare greutate s-a dus şi la doctori la Iaşi, de ascultare, la cuvântul Înalt Preasfinţitului Mitropolit Daniel şi al părintelui stareţ. Dar cu greu accepta să ia pastile sau să i se facă injecţii.

10. Povestea Părintele Cleopa: *"După operaţie m-au dus la reanimare. Acolo am adormit pe un scaun pliant şi am dormit trei zile şi trei nopţi. Când m-am trezit, mi-au zis:*

- Părinte, mata ştii că ai dormit trei zile şi trei nopţi şi tot timpul ai vorbit?

- Nu ştiu nimica! Ce-am vorbit?

- Părinte, ştii câte predici am înregistrat? Ia te uită ce-am înregistrat! Mi-au arătat casete întregi. Erau predici pe care le vorbisem acum 30-40 de ani.

11. Sfinţia sa era văzător cu duhul. Din toată mulţimea de oameni care veneau la el, părintele îi cunoştea prin Duhul Sfânt pe cei care aveau fapte bune, deşi nu spuneau nici un cuvânt şi se uita la ei cu deosebită plăcere şi îi binecuvânta.

12. Ascultându-l pe Părintele Cleopa nu te mai săturai. Orice ar fi spus era interesant. Povestea din copilăria sfinţiei sale, despre viaţa la mănăstire, despre cum fusese prigonit, arestat, apoi fugit în pădure, mai apoi în slujba poporului, despre călătoriile la Ierusalim, la Sfântul Munte, apoi o mulţime de istorioare. Deseori plângeau cei ce-l ascultau, câteodată plângea şi părintele. Toţi erau mişcaţi sufleteşte, dar nu numai din pricina a ceea ce spunea, ci în primul rând lucra darul lui Dumnezeu ce era într-însul; deci simpla lui prezență - prin lucrarea Harului Sfântului Duh de care era plin Bătrânul - schimba inimile oamenilor.

13. Când vorbea la lume, Părintele Cleopa zicea adeseori: *"Îngerii Domnului v-au adus pe la sfintele mănăstiri, mamă! Voi nu-i vedeţi, dar fiecare are lângă el îngerul său păzitor*". Şi bătrânul privea blând la oameni, ca şi cum ar fi văzut pe îngerii lor.
14. Spunea ucenicul său: "*Când am venit la Părintele Cleopa, i-am spus că vreau să rămân la mănăstire. Atunci sfinţia sa mi-a zis: "Dacă eşti hotărât să rabzi trei bătăi pe zi şi o dată mâncare la trei zile, atunci rămâi în mănăstire!" Aceste cuvinte m-au întărit şi m-au făcut mai hotărât. Am înţeles că trebuie să pun mai multă voinţă şi Dumnezeu îmi va ajuta*".
15. Spunea un ucenic despre Părintele Cleopa: *"Multe sunt de spus despre Preacuviosul Părintele nostru Cleopa. Dar cel mai mare lucru este că sfinţia sa îl avea în inimă pe Dumnezeu! Trăia în Dumnezeu şi Dumnezeu în el!*"
16. Un părinte l-a întrebat pe bătrân ce va fi după plecarea sa la Domnul. Iar Părintele Cleopa a răspuns: *"Vor fi friguri puternice şi geruri grele*".
17. Cu puţin înainte de plecarea Părintelui Cleopa la Domnul, au venit la el două creştine din comuna Poiana Teiului şi au primit binecuvântare. Apoi, cerând cuvânt de folos, bătrânul le-a zis: *"Eu mă duc la Domnul de-acum, dar pe voi vă aşteaptă vremuri grele*!"
18. Uneori când se întâmpla să intre în chilie şi nu putea face rugăciune că veneau creştinii în urma sfinţiei sale, zicea: *"Am intrat în chilie şi nu am făcut rugăciune. Am intrat ca un hoţ şi ca un tâlhar*!" Şi se scula şi făcea cel puţin trei închinăciuni până la pământ, zicând: *"Preasfantă Treime, Dumnezeul nostru, slavă Ţie*!" Apoi făcea o închinăciune şi la Maica Domnului.
19. Ucenicul Părintelui Cleopa povesteşte şi acestea: *"Joi noaptea spre vineri şi vineri noaptea spre sâmbătă, cu vreo câteva zile înainte de a se duce la Domnul, am dormit la sfinţia sa în chilie. Atunci m-am minunat de nevoinţa lui. Toată noaptea nu a dormit, ci se străduia să citească rugăciuni şi nu putea, căci era foarte obosit şi neputincios. Cu mintea se ruga şi mâna îi mergea pe metanie, dar ochii nu putea să-i ţină deschişi ca să citească de pe carte. Se culca puţin, apoi iar se scula şi aşa se nevoia să se roage!*"
20.Ucenicul de chilie mărturiseşte: *"Mulți, aducându-şi aminte de Părintele Cleopa, dobândesc curaj şi râvnă pentru a merge pe calea Domnului. Pace, bucurie şi duh de sfinţenie simt mulţi din cei care intră în chilia sfinţiei sale, chiar şi mireni. Aceasta se simţea şi când chilia a fost goală, fără nici o icoană şi fără nimic. Până nu demult, părintele împărţea cuvinte, iar acum împarte duh în inimile credincioșilor"*.

Multă lume se închină în chilia şi la mormântul Părintelui Cleopa, şi iau pământ şi flori de binecuvântare, spunând că simt ajutor prin rugăciunile sfinţiei sale. Suntem încredinţaţi că Bunul Dumnezeu l-a aşezat în ceata cuvioşilor părinţi şi pentru aceea, îndrăznim să ne rugăm şi noi la chilia şi mormântul său, zicând: Preacuvioase Părinte Cleopa, de ai câştigat har şi milă înaintea lui Hristos Dumnezeu, roagă-te şi pentru noi, păcătoşii fiii tăi!

CUVINTE DE ÎNVĂŢĂTURĂ ALE PĂRINTELUI CLEOPA

1. Părintele Cleopa avea mare evlavie la Maica Domnului, *"Împărăteasa Heruvimilor şi a Serafimilor şi Stăpâna noastră!*". De aceea nu era zi în care să-i fi rămas necitit Acatistul Bunei Vestiri şi câteva canoane din Bogorodicina.
2. ''*Ştiţi voi cine este Maica Domnului şi câtă cinste, câtă putere şi câtă milă are? Este mama noastră, că are milă şi de săraci şi de văduve şi de creştini. Pururea se roagă Mântuitorului Hristos pentru noi toţi''*.
3. Aproape în fiecare predică Părintele Cleopa îi întreba pe creştini: "*Aveţi voi icoana Maicii Domnului în casă?", "Dar candeluţă la icoana Maicii Domnului aveţi*?" Şi îi sfătuia: *''Să luaţi ocrotitoare şi ajutătoare pe Maica Domnului, Mama noastră din cer şi de pe pământ! Împărăteasa cerului şi a pământului! Dacă o veţi lua pe ea ocrotitoare, citindu-i dimineaţa un acatist cu candeluţa aprinsă şi seara un paraclis, veţi avea ajutor şi în timpul vieţii şi în clipa morţii şi în ziua Judecăţii. Ştiţi voi cât poate Maica Domnului înaintea Tronului Preasfintei Treimi? Dacă nu era ea, cred că lumea aceasta se pierdea cu mult mai devreme*!"
4. Celor care dădeau slujbe la biserică, le zicea: *"Aici am pus slujbe mari, dar dacă omul acasă nu face nimic, se împlineşte ceea ce zice în Sfânta Scriptură: Când unul se roagă şi celălalt nu se roagă, unul zideşte şi celălalt strică! Atât vă dau: după rugăciunile de dimineaţă să citiţi Acatistul Bunei Vestiri cu candeluţa aprinsă. O să vedeţi că Maica Domnului este grabnic ajutătoare*!"
5. Când faci pomelnic pentru ai tăi, la Liturghie, pune şi unul sau doi săraci, sau o văduvă pe care nu are cine o pomeni şi a murit săraca. Este mare pomană. Asta se cheamă milostenie duhovnicească. Este mai mare decât aceea când îi dai o haină sau o mâncare omului, că-l ajuţi dincolo, în veşnicie.
6. N-avem voie să pomenim pe nimeni din cei ce s-au sinucis, chiar dacă ne sunt rude apropiate. Rămâne totul la mila lui Dumnezeu! Pot fi pomeniţi la slujbe numai cei care au fost bolnavi psihic.

7. De multe ori spunea: *"Biserica este mama noastră! Nu lăsaţi Biserica, căci aici ne unim cu Hristos. Aici se împacă Marta cu Maria. Ţineţi rânduiala slujbelor şi a mesei după tipic. Biserica ne ţine pe toţi*!"
8. Celor bolnavi care veneau la el, le făcea pomelnic şi le spunea: *"Cea mai mare slujbă pentru cei bolnavi este Sfântul Maslu. Dar nu foloseşte, dacă omul nu este spovedit. Deci mai întâi spovediţi-vă de toate păcatele şi apoi faceţi Sfântul Maslu cu cel puţin trei preoţi"*.
9. Două femei bântuite de diavol au venit la Părintele Cleopa, iar el le-a binecuvântat şi le-a zis: *"După trei Sfinte Masluri vă veţi vindeca"*. Şi aşa a fost, cu voia lui Dumnezeu.
10. Spunea adeseori şi acest cuvânt la creştini: *"Când vedeţi că s-a îmbolnăvit cineva la voi în casă: ori tată, ori mamă, ori fiu, ori fiică, oricine ar fi, nu chemaţi mai întâi doctorul, ci preotul ca să-l spovedească. Căci, Doamne fereşte, să-l apuce moartea nespovedit şi cu păcate grele."*
11. Spunea şi acestea: *"Să aveţi către Dumnezeu inimă de fiu, către voi minte de judecător şi către aproapele inimă de mamă"*.
12. Un ucenic l-a întrebat: - *Ce este rugăciunea curată?*
- *Să zici cu gura, să înţelegi cu mintea şi să simţi cu inima*.
13. Un părinte l-a întrebat cum să se roage. Iar bătrânul i-a zis:
- *Roagă-te întâi cu gura, că de la gură rugăciunea trece la minte şi apoi la inimă. Dar pentru aceasta ne trebuie multă osteneală, multe lacrimi şi harul Duhului Sfânt*!
14. Mai spunea: *"Smerenia se naşte din ascultare fără cârtire"*.
15. Zicea iarăşi: *"Rugăciunea nu este condiţionată de timp sau de loc. Rugăciunea este hrana şi viaţa sufletului. Precum trupul, fără mâncare şi băutură, moare; tot aşa şi sufletul, fără rugăciune, moare*.
16. *"Rugăciunea te înalţă pe treptele ştiinţei. Cu cât te rogi mai mult, cu atât ştii mai mult şi mai bine. Şi nu te teme niciodată de nimeni şi de nimic, doar roagă-te! Dumnezeu şi Maica Lui te văd şi te aud!"*
17. Mai zicea Părintele Cleopa: *"Nici un lucru să nu faci, până nu te însemnezi cu Sfânta Cruce! Când pleci în călătorie, când începi lucrul, când te duci să înveţi carte, când eşti singur şi când eşti cu mai mulţi, pecetluieşte-ţi cu Sfânta Cruce fruntea ta, trupul tău, pieptul tău, inima ta, buzele tale, ochii tăi, urechile tale şi toate ale tale să fie pecetluite cu semnul biruinţei lui Hristos asupra iadului. Şi nu te vei mai teme atunci de farmece sau de descântece sau de vrăji. Că acelea se topesc de puterea Crucii, ca ceara de la faţa focului şi ca praful în faţa vântului"*.
18. Când era întrebat de creştini dacă este bine să citească la Psaltire, Părintele răspundea: *"Sfântul Vasile cel Mare spune că* ***"este mai bine să stea soarele din călătoria sa, decât să rămână Psaltirea necitită în casele creştinilor.***

Şi precum soarele este mai mare între ceilalţi luminători, aşa este Psaltirea între celelalte cărţi insuflate de Duhul Sfânt". *Să aveţi Psaltirea ca pe un cozonac bun. Când ţi-e foame, mai tai o felie, mai mănânci, mai faci treabă, apoi mai citeşti o catismă, două, trei, cât poti"*.

19. Părintele Cleopa zicea: *"Sfântul Vasile cel Mare spunea că cea mai mare înţelepciune, care îl păzeşte pe om de tot păcatul şi îl duce în Rai, la fericirea veşnică, este moartea. Moartea şi cugetarea la moarte. Iar în minte şi în inima să avem rugăciunea "Doamne Iisuse"*!"

20. Pe femeile care spuneau că au soţi răi, Părintele Cleopa le sfătuia să nu divorţeze, ci mai degrabă să se roage pentru ei: *''Nu-ţi zic eu, ci Sfântul Apostol Pavel: De unde ştii, femeie, că nu îţi vei mântui bărbatul? Nu ştii tu că se sfinţeşte bărbatul necredincios prin femeia credincioasă şi invers*?" Şi pe bărbaţi asemenea îi sfătuia, şi mulţi se bucurau văzând minuni în casele lor.

21. Tinerilor, pentru căsătorie, le dădea sfaturi, îi binecuvânta, le făcea pomelnic pentru sfintele slujbe şi le spunea: *"Rugați-vă la Maica Domnului cu post şi metanii şi citiţi Acatistul Bunei Vestiri*!"

22. Către cei mai leneşi zicea părintele: *"Pune hoitul, adică trupul, la treabă şi mintea la picioarele Domnului, adică la rugăciune*?"

23. Celor care spuneau că îi munceşte patima desfrânării, deseori le zicea bătrânul: *"Moartea, moartea, moartea! Sicriul, lopata, hârleţul, târnăcopul*? Sfântul Vasile cel Mare spune: *"Când vei vedea cea mai frumoasă femeie din lume, du-te cu mintea în mormântul ei la câteva zile după ce a murit. Atâta miros greu şi curgere puturoasă iese din trupul ei, încât toate closetele din lume nu miros mai rău". Iată ce pofteai*!"

24. Odată a venit un frate la Părintele Cleopa, după ce îl ascultase de mai multe ori, şi l-a întrebat: *"Parinte, ce să fac să mă mântuiesc*?" Iar părintele, care îi ştia inima, i-a dat un răspuns pe măsură, zicând: *"Fă ce ştii, şi te mântuieşti*!" Atunci el, cercetându-se pe sine, şi-a dat seama că nu cunoştinţa îi lipseşte, ci trăirea duhovnicească.

25. **Omul se mântuieşte oriunde dacă are trei fapte bune: credinţa dreaptă în Iisus Hristos, faptele bune şi smerenia.** Iar cine nu le are pe acestea nu se mântuieşte nicăieri.

26. Zicea Părintele *''Să avem convingerea că în toată clipa îl supărăm pe Dumnezeu. Fără această smerenie din inimă nu ne putem mântui*".

27. Iarăşi zicea fraţilor: *"Toate sunt trecătoare! Să aveţi grijă de suflet, să vă spovediţi, să vă împărtăşiţi, să duceţi viaţă curată, să faceţi milostenie, să faceţi din toate câte puteţi şi să trăiţi în dragoste unii cu alţii, că dragostea nu moare niciodată!*"

28. Spunea părintele unui grup de seminarişti: *"Poți să dai canon la oameni să facă milostenie. Dar nu la cei care sunt bogaţi. Lor să le dai să postească, să facă metanii, să privegheze.*

Că atunci se ostenesc şi au plată de la Dumnezeu. Milostenie îi dai să facă la unul mai sărac. Că el ca să facă rost de bani trebuie să se ostenească, şi aşa are plată de la Dumnezeu."
29. Altor părinţi le zicea: *"Din iad nu te poate scoate nimeni, decât mila lui Dumnezeu şi faptele bune*".
30. Un frate din mănăstire s-a tulburat că veneau uneori copii şi făceau gălăgie şi alergau pe dealuri. Venind la bătrânul, a întrebat ce să facă. Iar Părintele Cleopa i-a spus: *"Ia adu-ţi aminte; tu nu ai fost copil? Mie îmi sunt tare dragi copiii, că sunt ca îngerii! Şi mă tem să nu cadă şi să nu-şi rupă vreo mână sau vreun picior careva din ei. Pe aceştia îi iubeşte şi Hristos şi zice: Lăsaţi copiii să vină la Mine şi nu-i opriţi, căci a unora ca aceştia este Împărăţia Cerurilor"*.
31. Spunea Părintele Cleopa: *"Niciodată să nu dai sfat nimănui, până când nu l-ai trăit tu! Cel ce dă sfat, dar el nu l-a trăit, este ca izvorul de apă pictat pe perete. Iar cel care vorbeşte din experienţa sa, seamănă cu un izvor de apă vie!*"
32. Frate, trupul este Marta, iar sufletul este Maria! Marta se osteneşte pentru cele pământeşti, iar Maria, care închipuieşte sufletul, stă la picioarele Domnului şi se roagă. De aceea, spune Domnul, că Maria partea cea bună şi-a ales. Suntem datori să împăcăm pe Marta cu Maria, adică întâi să ne rugăm şi apoi să facem ascultare, cu rugăciunea în minte şi în inimă.
33. Obişnuia Părintele Cleopa să repete şi acest stih, pe care îl spunea adeseori Sfântul Grigorie Teologul: *"Mintea se înşeală şi adevărul se fură de prea multă dragoste şi prea multă ură*!"
34. Zicea iarăşi bătrânul: *"Măi băiete, nu sta degeaba şi nu pierde timpul. Ia o carte în traistă oriunde te duci, cu oile sau cu vacile, sau unde te trimite, şi citeşte cuvântul lui Dumnezeu!*"
35. Mulţi creştini astăzi se tem de farmece şi de vrăji. Pe aceştia Părintele Cleopa îi sfătuia: *"Nu vă temeţi de vrăji! Să aveţi frică de Dumnezeu şi grijă să nu-L supăraţi cu păcatele. Şi farmecele nu vor avea nici o putere! Spovediţi-vă de păcate, postiţi şi faceţi Sfântul Maslu"*.
36. Mai zicea că în jurul anului 2000 se vor arăta semne dumnezeieşti şi îl cita pe Sfântul Agatanghel, care a prezis aceasta.
37. Când cineva se îngrijora pentru vremurile de acum şi îl întreba: *"Ce o să fie, părinte*?", sfinţia sa răspundea: *"Anii şi vremile le-a pus Tatăl întru a Sa stăpânire. Cum vrea Tatăl, aşa face*!" Iar dacă cineva zicea: *"Afară este vreme rea"*, răspundea: *"Tot ce dă Domnul este bun!"*
38. Atunci când veneau oameni tulburaţi că antihrist înşeală popoarele, că vor fi războaie, sau altele asemenea, Părintele Cleopa spunea cu glas puternic: *"Tata-i la cârmă*!", şi cita versetul 10 din Psalmul 32:

"Domnul risipeşte sfaturile neamurilor şi leapădă sfatul boierilor, iar sfatul Domnului rămâne în veac şi gândurile inimii Lui, în neam şi în neam'. Apoi îi îmbărbăta: *"Nu vă tulburaţi şi nu vă temeţi, că nu va fi cum vor ei. Ehei, câte vor ei să facă! Voi nu vă temeţi. Rugaţi-vă şi faceţi Sfânta Cruce cu credinţă şi fug toţi dracii*!"

39. Părintele Cleopa spunea: *"Învățați-vă să postiţi, că va veni vremea când veţi mânca un cartof într-o săptămână*!"

40. *"Niciodata să nu vă temeţi, dar nu de câţiva ofiţeri, nici de mii de ofiţeri, nici de milioane, nici de miliarde. Chiar dacă stau cu arma la ochi, cu glonţul pe ţeavă şi degetul pe trăgaci; nici o puşcă nu va lua foc, nici un glonte nu vă va nimeri, dacă sunteţi drepţi înaintea lui Dumnezeu"*.

41. - Părinte, dacă o să fim în închisoare pentru credinţă şi dacă ni se schimbă gândirea prin hipnoză, avem vreo vină?

- *Nu te poate schimba nimeni dacă ai în inima ta pe "Doamne Iisuse" Dar trebuie să ai o treaptă a rugăciunii. Când zici "Doamne Iisuse" se cutremură tot iadul, numai să zici din inimă!*

42. În general, Părintele Cleopa nu era pentru o nevoinţă exagerată, deşi sfinţia sa se nevoise mult în pustie. Dar totdeauna sfinţii sunt aspri cu ei şi plini de dragoste faţă de ceilalţi. Zicea că pădurea nu se teme de cel ce ia multe lemne odată şi încarcă prea tare căruţa. Căci ştie că se va strica mai încolo, fiind încărcată prea tare. Pădurea se teme de cel ce ia câte un lemn, câte o mică sarcină. De acela se teme pădurea, că ştie că încet, încet, o taie pe toată.

43. Un ucenic spunea: *"Când ceream binecuvântare să mănânc, îmi zicea Părintele Cleopa cuvântul acesta: "Mănâncă, bea, dormi!" Şi îl întrebam: "Cum vine cuvântul acesta?" Iar el zicea: "Mănâncă când ţi-e foame, bea când ţi-e sete şi dormi când ţi-e somn*!"

44. Părintele Cleopa adesea amintea păcatele izvorâte din iubirea de sine şi îndemna pe toţi la pocăinţă, zicând: *"Izvorul a toată răutatea şi a tot păcatul este iubirea de sine! Iubirea de sine este iubirea neraţională faţă de trup şi este cea mai grea şi mai subţire dintre toate patimile care robesc firea omenească. Din iubirea de sine se nasc: mila de sine, cruţarea de sine, îndreptăţirea de sine, mulţumirea de sine, trâmbiţarea de sine, lauda de sine, plăcerea de sine, părerea de sine şi toate celelalte păcate ştiute sau nestiute"*.

45. De la frica de Dumnezeu începând, eu îi îndemn pe credincioşi la frica de moarte şi de judecată. Apoi le aduc aminte de muncile iadului, de slava raiului, de milostenie, de creşterea copiilor în frica şi certarea Domnului, de spovedanie sinceră şi deasă, de părăsirea păcatelor, care este adevărata pocăinţă.

- Pe cei căsătoriţi îi îndemn la viaţă curată de familie, sfătuindu-i să părăsească păcatul cel greu al uciderii de copii şi orice încercare împotriva zămislirii de copii. Îi îndemn să părăsească certurile, judecăţile, mânia, beţia şi ura şi îi îndemn să se împace unii cu alţii mai înainte de asfinţitul soarelui.
- Îi îndemn pe credincioşi să nu se ducă la cei care descântă, la vrăjitori sau la "*deschiderea pravilei*". Îi îndemn pe credincioşi să meargă regulat la Sfânta Biserică, să asculte predicile preoţilor şi să nu se adune prin case sau la adunările sectare. Îi mai îndemn să se păzească de beţii, de desfrânări, de adulter şi de celelalte urgii ale acestor grele păcate. Îi îndemn să postească cu sfinţenie cele patru posturi, precum şi miercurea şi vinerea, afară de cazuri de boală sau alte împrejurări binecuvântate. Îi sfătuiesc pe credincioşi să nu citească cărţi eretice şi sectare, nici să discute despre credinţă cu sectarii; ci să citească Sfânta Scriptură cât mai des, precum şi învăţăturile Sfinţilor Părinţi. Îi sfătuiesc pe credincioşii noştri să aibă în casă Ceaslovul, Psaltirea, Biblia, vieţi de sfinţi şi alte cărţi de rugăciuni şi de învăţături folositoare de suflet. Îi îndemn să asculte de preoţi şi conducători, ştiind că sunt rânduiţi de Dumnezeu. Îi îndemn, de asemenea, să se roage seara şi dimineaţa şi să înceapă orice lucru cu rugăciunea şi cu semnul Sfintei Cruci.
- Îi îndemn să trăiască în pace cu cei din casă, cu vecinii, cu toţi oamenii; să aibă milă de cei neajutoraţi, străini şi bolnavi; să nu fure nimic de la alţii, nici din averea cea de obşte. Îi mai îndemn să se roage pentru toată lumea, să rabde cu bărbăţie necazurile; să dea celui cu cinstea, cinste; celui cu frica, frică; celui cu dajdia, dajdie; şi nimănui cu nimic să nu rămână dator - cum ne învaţă Sfântul Apostol Pavel.

46. Dragostea creştină, atât dragostea de Dumnezeu cât şi cea către aproapele se dovedeşte prin faptele bune, precum : milostenia, ajutorarea celor din nevoi, primirea de străini, mângâierea şi cercetarea celor suferinzi, susţinerea celor slabi, ascunderea defectelor altora, iertarea celor ce ne-au supărat, rugăciunea pentru binele altora, jertfirea de sine pentru alţii etc.

47. Cel mai mare păcat care împuţinează şi izgoneşte de la noi dragostea cea dumnezeiească este **ura "*care este egală cu uciderea de om*".** Apoi iubirea de sine, mândria şi zgârcenia. Ura, ca şi celelalte patimi, se naşte din iubirea de sine, egoismul, care este maica şi rădăcina tuturor păcatelor. Ura este rădăcina patimilor: mânie, invidie, zavistie, certare şi pizmă. Urmarea urii şi a fiicelor ei este moartea sufletului.

48. Deznădejdea este pierderea încrederii în bunătatea şi milostivirea lui Dumnezeu. Ea este un păcat împotriva Duhului Sfânt. Deznădejdea este a unsprezecea treaptă a păcatului, după învăţătura Sfântului Nicodim Aghioritul.

Urmările deznădejdii duc pe om la a douăsprezecea treaptă a păcatului, care este sinuciderea, asemenea lui Iuda. Omul ajunge la sinucidere mai ales din cauza necredinţei, a mândriei, a deznădejdii, a fricii, a răzbunării şi a lipsei unui duhovnic bun. Păcatul deznădejdii şi gândul sinuciderii se vindecă prin rugăciunea cea stăruitoare. Orice rugăciune stăruitoare este lecuirea deznădejdii şi întărirea nădejdii. Iarăşi, omul se întăreşte împotriva deznădejdii prin spovedanie şi împărtăşirea cu Sfintele şi dumnezeieştile Taine.

49. Mântuirea este izbăvirea de păcate. Mântuirea vine de la Dumnezeu. Mântuire s-a făcut neamului omenesc prin sângele lui Hristos. Mântuirea s-a săvârşit prin Iisus Hristos. Hristos poate mântui totdeauna şi nu este mântuire prin altul. Iar condiţiile mântuirii sunt: harul Sfântului Duh, credinţa dreaptă în Dumnezeu, unită cu toate faptele cele bune şi mărturisirea numelui lui Iisus Hristos; căci cine va răbda până la sfârşit acela se va mântui.

50. Harul este semnul răscumpărării. Omul primeşte harul Prea Sfântului Duh mai întâi la Botez prin ungerea cu Sfântul și Marele Mir. După Sfântul Botez, harul se primeşte pe calea rugăciunii. Apoi primim harul Sfântului Duh prin mijloacele cele sfinţitoare ale Bisericii lui Hristos, care sunt cele şapte Taine, precum şi prin ierurgii, sfinţiri etc. Harul Sfântului Duh se dă celui ce crede în Iisus Hristos şi se pocăieşte.

51. Fapta cea bună este "*roada dreptăţii*". Fapta bună se mai zice şi "*roadă vrednică de pocăinţă*". Iisus Hristos a fost întru toate pildă de adevărată faptă bună. Faptele numai atunci se socotesc bune când vor fi unite cu dreapta credinţă şi se vor face spre slava lui Dumnezeu. Nimeni nu se poate mântui numai cu faptele sale cele bune, dacă nu va completa mila lui Dumnezeu neajungerile şi datoriile sale cele sufleteşti. Fiecare din noi trebuie să ştie că toate faptele bune se înfăptuiesc de Dumnezeu în cei credincioşi, deoarece "*Dumnezeu este cel ce lucrează*" întru noi, atât ca să voim, dar să şi săvârşim faptele cele bune după a Lui bunăvoinţă.

52. Cea dintâi şi cea mai mare virtute este dragostea de Dumnezeu. Această prea mare virtute se formează în inima omului prin lucrarea harului Prea Sfântului Duh. A doua virtute, asemenea celei dintâi, este a iubi pe aproapele nostru ca pe noi înşine.

53. Sfântul Ap Iacob arată că "*de vom călca o singură poruncă, ne-am făcut călcători ai tuturor poruncilor lui Dumnezeu*". Aşadar, înţelegem clar că suntem datori a păzi toate poruncile pentru a ne mântui. Dar, pentru că Mântuitorul nu a venit să cheme pe cei drepţi ci pe cei păcătoşi la pocăinţă, "*cine face fapte vrednice de pocăinţă*", unul ca acela completează prin pocăinţă lipsa faptelor bune care trebuie să le facă şi prin adevărata pocăinţă se mântuieşte.

Acest lucru îl arată Sfântul Isaac Sirul, zicând: "*A te mâhni în minte şi a te căi covârşeşte pe toată osteneala trupului*". Iar cum că ajunge şi un singur suspin din adâncul inimii spre mântuire arată dumnezeiasca Scriptură, zicând : " *Când te vei întoarce şi vei suspina, atunci te vei mântui* ".

- Altă mare şi cuprinzătoare faptă bună spre mântuire este smerenia. Sfântul Isaac Sirul spune: "*Smerenia fără fapte bune poate multe păcate să ierte, iar faptele cele bune fără de smerenie sunt ca nişte nefolositoare*". După a noastră slabă putere să ne silim, deci, a ne împărtăşi noi din toate faptele bune, completând cu smerenia şi cu mila Domnului toate lipsurile noastre.

54. Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne-a învăţat pe noi rugăciunea scurtă Tatăl nostru. Oricine va zice rugăciuni scurte, dar cu smerenie, cu umilinţă şi simţirea inimii, se va mântui. Rugăciunea cea mai puternică este rugăciunea scurtă, care se face din adâncul inimii, cu suspine şi lacrimi. Să ne aducem aminte de acel bătrân care, timp de patruzeci de ani, zicea această scurtă rugăciune : "*Doamne eu ca un om am greşit, iar Tu ca un Dumnezeu mă iartă*" (Pateric, ed. 1930). La fel să facă şi bolnavii. Să se roage lui Dumnezeu cu rugăciuni scurte şi să mulţumească pentru boală. Este bună şi rugăciunea cea lungă, citirea Psaltirii, Ceaslovului etc., dar aceasta se potriveşte mai ales celor sporiţi în cele duhovniceşti, iar nu celor începători.

55. Credincioşilor mireni, de obicei le dau sfaturi să nu le rămână rugăciunile de dimineaţă, de seară şi din timpul mesei, iar în timpul zilei şi la lucru le dau să zică, în taină rugăciunea lui Iisus şi alte rugăciuni scurte. Apoi, le recomand mergerea cât mai des la Sfânta Biserică, rugăciunea Tatăl nostru, Crezul, Psalmul 50, pe care sunt datori să le ştie pe de rost. Apoi, citirea Sfintei Scripturi şi a altor cărţi sfinte. Celor mai râvnitori le dau să citească Psaltirea, acatiste şi alte rugăciuni din Ceaslov.

- "*Cela ce se roagă cu lacrimi de căinţă pentru păcatele sale şi cu durere în inimă că a întristat pe Dumnezeu, unul ca acela se curăţeşte de toată întinăciunea cea simţită şi cea gândită, prin această rugăciune, de va fi statornică. Iar cei ce nu au darul lacrimilor de la Dumnezeu, dar se roagă cu întristarea minţii şi a inimii, cu osândire de sine, cu mâhnire şi părere de rău pentru păcatele săvârşite în viaţă, ajung la aceeaşi măsură de curăţie, de luminare şi de fericire duhovnicească*" (Scara, Cuvântul 7).
- Sfântul Pavel zice : "*Orice săvârşiţi cu cuvântul sau cu lucrul, pe toate întru numele Domnului Iisus Hristos să le faceţi*" (Coloseni 3, 17). Deci, cine face orice lucru bun spre slava lui Dumnezeu, sau vorbeşte cele spre folosul altora pentru Dumnezeu şi spre slava Lui, unul ca acela are rugăciune prin fapte. Cu mâinile poate să lucreze, iar cu mintea şi cu inima să fie gândindu-se la Dumnezeu.

Rugăciunea duhovnicească cea mai de căpetenie aceasta este: **să fim noi nedespărţiţi cu mintea şi cu inima de Dumnezeu, ori în ce vreme şi ori în ce loc vom fi**.

56. Multe şi mari sunt foloasele Sfintei Liturghii, pentru cei care participă cu credinţă la biserică. Împreună cu noi, însuşi Hristos cu sfinţii îngeri şi toţi sfinţii sunt de faţă. Sfânta Liturghie este mai presus decât toată rugăciunea şi lauda şi se cade a ne griji de lucrarea aceasta. Este singura slujbă creştină întemeiată şi săvârşită de însuşi Mântuitorul. În timpul Sfintei Liturghii se prefac sfintele daruri în Trupul şi Sângele lui Hristos. Prin jertfa Sfintei Liturghii ne facem părtaşi de Dumnezeieştile Taine, pe care le primim ori de câte ori suntem vrednici. De jertfa aceasta se fac părtaşi şi cei răposaţi în dreapta credinţă care se împărtăşesc în chip nevăzut de Hristos, prin pomenirea la Sfântul Altar, spre iertarea păcatelor.

57. Postul este înfrânarea totală sau parţială a gândurilor rele şi a simţurilor trupului de plăceri şi de hrană bună şi îmbelşugată şi mai ales de hrana cea de provenienţă animală. Postul este o jertfă trupească care se cere a fi unită cu milostenia şi cu darurile ce se aduc la Sfântul Altar. Cel mai mare şi mai plăcut post este acela care se face după învăţătura Sfintei Scripturi, adică să fie însoţit de smerenie, de milostenie, de curăţenie, de pocăinţă, şi unit cu postul cel duhovnicesc, înfrânarea simţurilor şi a gândurilor. Postul ajută pe creştin să facă rugăciunea mai cu uşurinţă, împacă pe om cu Dumnezeu şi ajută mult la despătimirea sufletului, omorând poftele trupeşti şi mijlocind dobândirea harului Duhului Sfânt. După asprimea lui, postul poate fi de mai multe feluri: post desăvârşit (total, negru), post de o zi, post de mâncăruri de dulce, şi post "*împărătesc*", adică mâncare zilnică cu înfrânare, odată pe zi, nu până la saturare.

CAP 6 - PR. PROF. ACAD. DR. Dumitru Stăniloae (1903–1993)

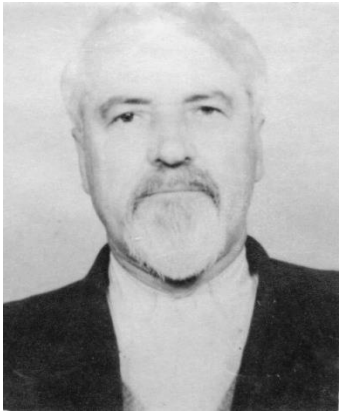

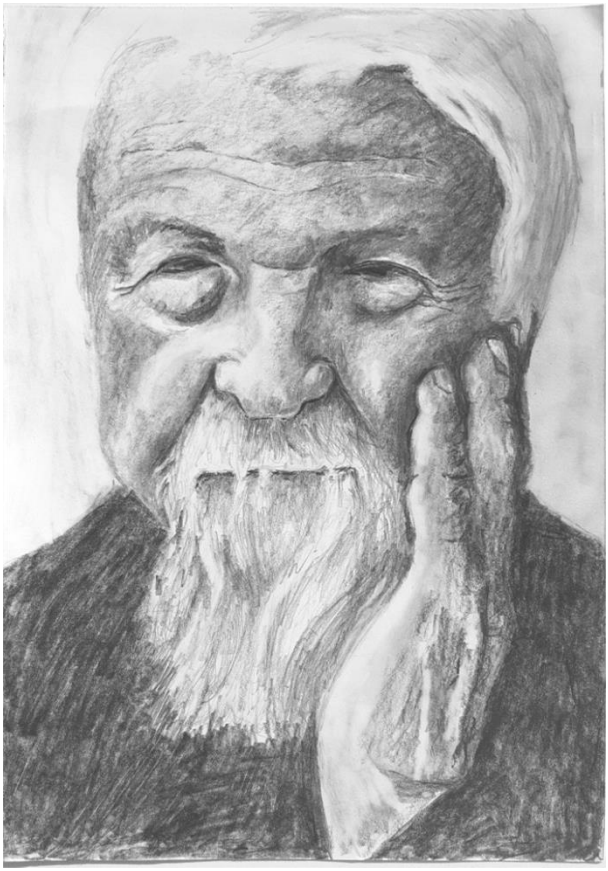

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – sursa teologiepentruazi.ro

S-a născut pe 16 noiembrie 1903, în loc. Vlădeni, județul Brașov, fiind al 5-lea copil al părinților săi, Irimie și Reveca. Pe 10 februarie 1917 își începe studiile liceale la *Liceul confesional umanist „Andrei Șaguna”* din Brașov. În 1918 primește o bursă Gojdu iar în 1922, datorită unei alte burse, studiază la *Facultatea de Teologie* din Cernăuți.

În anii 1923-1924 studiază la București, la *Facultatea de Litere*. În 1924, ÎPS. Nicolae Bălan, pe care îl întâlnise în Postul Mare al aceluiași an, îi oferă o bursă pentru *a-și termina* studiile teologice începute la Cernăuți. Termină Facultatea de Teologie de la Cernăuți în 1927, dându-și licența cu Prof. Vasile Loichiță, care era decanul facultății, având ca temă: *Botezul copiilor.*

Printr-o altă bursă, în 1927, pleacă în Grecia și studiază la *Facultatea de Teologie* din Athena. În toamna lui 1928 își susține la Facultatea de Teologie din Cernăuți teza doctorală cu titlul: *Viața și opera patriarhului Dosofteiu al Ierusalimului și legăturile lui cu Țările Românești.*

Tot în 1928 și tot din partea ÎPS. Nicolae Bălan primește o bursă de studii prin care pleacă în Germania pentru a studia *Bizantinologia* și *Dogmatica*. Între 22 noiembrie 1928 și 16 martie 1929 studiază la Universitatea din München. În vara lui 1929 studiază la Universitatea din Berlin. Și tot în 1929 merge la Paris pentru a cerceta opera Sfântului Grigorie Palama.

Pe 2 septembrie 1929 face o cerere pentru a ocupa postul de *profesor suplinitor* la *Academia Teologică din Sibiu*, cererea sa fiind *acceptată*. În 1929 își publică teza doctorală și în revistă și în carte, pentru ca în 1930 să meargă la Istanbul pentru *a copia* opera Sfântului Grigorie Palama.

Se căsătorește pe data de 5 octombrie 1930 cu domnișoara Maria Mihu*,* născută în localitatea Șura Mare, din Sibiu. Pe 10 mai 1931 *i se nasc* copiii gemeni Dumitru și Maria, Dumitru murind în septembrie 1931.

Pe 8 octombrie 1931 e hirotonit *diacon*, în 1932 devine „*profesor titular provizoriu*" la Academia Teologică din Sibiu, iar pe 25 septembrie 1932 e hirotonit *preot*.

Pe 8 octombrie 1933 se naște al 3-lea copil al său, Lidia Stăniloae. Între 1934-1945 este directorul ziarului *Telegraful Român*. Din 1935 devine *profesor titular* la Academia Teologică din Sibiu iar între 1936-1946 a fost *rectorul* instituției.

În 1938 publică cartea despre Sfântul Grigorie Palama prin care își începe *traducerile patristice*. Pe 19 octombrie 1938 își cere *demisia* de la conducerea Academiei Teologice, pentru că se simțea surmenat și avea insomnii. În 1939 publică *Ortodoxie și românism*, în 1940 și 1942 scrie împotriva lui Lucian Blaga, în 1943 publică prima sa carte dogmatică: *Iisus Hristos sau Restaurarea omului*, prin care începe recenzarea critică a filosofiei și a teologiei eterodoxe.

În aprilie 1945 moare al doilea său copil: Maria. În 1946 e *forțat* să se transfere la *Facultatea de Teologie* din București, unde devine profesor titular din 14 ianuarie 1947.

A participat la scrierea cărții *Teologia dogmatică și simbolică. Manual pentru Institutele Teologice*, în două volume, publicată în 1958, dar fără numele său. Pentru că, la 4 dimineața, pe 5 septembrie 1958, a fost ridicat de acasă și închis la închisoarea *Uranus*, din București, timp de o lună. În octombrie 1958 e dus în închisoarea de pe strada Plevnei, tot în București.

Pe 4 noiembrie 1958 începe procesul său *nedrept*, intentat de Securitate, și în 1959 e închis la Aiud, an în care se naște nepotul său, Dumitru Horia Ionescu, fiul Lidiei.

Pe 15 ianuarie 1963 este *eliberat* din închisoare și devine *un funcționar* al Cancelariei Sfântului Sinod. A trebuit să scrie *sub pseudonim*. În octombrie 1963 revine la catedra de la Facultatea de Teologie din București. În 1968 conferențiază la Freiburg și Heidelberg și în 1969 la Oxford.

Pe 3 iulie 1973 își cere *pensionarea*, pe când avea 69 de ani. De la 1 octombrie 1973 *îi conduce* numai pe doctoranzi.

Pe 13 mai 1976 primește titlul de *Doctor honoris causa* al Universității din Tesalonic, unde susține conferința cu titlul *Lumina lui Hristos luminează tuturor*.

În 1978 își publică *Teologia Dogmatică Ortodoxă* în 3 volume. Dogmatica a fost *cursul său universitar* pentru studenți.

În 1980 primește premiul *Dr. Leopold Lucas* al Facultății de Teologie din Tübingen. În 1981 primește titlul de *Doctor honoris causa* al *Institutului ortodox Saint Serge* din Paris și, la Londra, distincția *Crucea Sfântului Augustin din Canterbury*. În 1982 primește titlul de *Doctor honoris causa* al Universității din Belgrad. În noiembrie 1982 conferențiază la New York, Boston, Detroit, Chicago și Washington.

A fost *sărbătorit festiv* la București, pe 19 noiembrie 1983, la *împlinirea vârstei* de 80 de ani.

În 1990 devine *membru corespondent* al Academiei Române, pentru ca pe 12 septembrie 1991 să devină *membru titular* al Academiei Române. În 1991 primește titlul de *Doctor honoris causa* al Universității din Athena, în 1992 al Universității din București…și *se mută la ceruri* în seara zilei de 4 octombrie 1993, fiind înmormântat în cimitirul Mănăstirii Cernica de lângă București.

Pentru o perspectivă *mult mai amplă* asupra operei sale a se vedea: *Bibliografia Părintelui Academician Profesor Dr. Dumitru Stăniloae*, alcătuită de Prof. Gheorghe F. Anghelescu, Ed. IBMBOR, București, 1993, p. 7-42.

Cărțile sale

1. *Botezul copiilor* (teza sa de licență), 2. *Viața şi activitatea patriarhului Dosofteiu al Ierusalimului şi legăturile lui cu Ţările Româneşti*, teza doctorală, 3. *Catolicismul de după război*. 4. *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama, cu patru tratate traduse*, 5. *Ortodoxie și Românism*, 6. *Poziția D-lui Lucian Blaga față de Creştinism şi Ortodoxie*, 7. *Iisus Hristos sau Restaurarea omului*, 8. *Contribuţii despre mărturisirea ortodoxă a credinţei*,

9. *Teologia dogmatică și simbolică pentru Institutele teologice*, 2 volume, 10. *Uniatismul în Transilvania, încercare de dezmembrare a poporului român*, 11. *Μυσταγωγία τοῦ Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογίτου*, 12. *La Liturgie de la communauté el la Liturgie intèrieure dans la vision philocalique* 13. *Teologia dogmatică ortodoxă, pentru Institutele teologice*, în 3 volume, 14. *Dieu est Amour*, 15. *Învăţătura despre Sfânta Treime în scrierea Sfântului Vasile cel Mare „Contra lui Eunomie”*, 16. *Theology and the Church*. 17. *Prière de Jèsus et experience de Saint Esprit*, 18. *Spiritualitatea ortodoxă*, 19. *Prayer and Holiness: The Icon of Man Renewed in God*, 20. *Ose comprendre que Je t'aime*, 21. *O Teos einai agape*, 22. *Orthodoxe Dogmatik*, vol. I *,* 23. *Le génie de l'Orthodoxie. Introduction,* 24. *Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă*, 25. *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, 26. Interviul cu Ierom. Ioanichie Bălan, 27. *Orthodoxe Dogmatik*, vol. II, 28. *O Theos o kosmos kai o anthropos: Eisagoge. Orthodoxi Dogmatike Theologia*, 29. *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă*, 30. *Reflecții despre spiritualitatea poporului român*, 31. *Chipul evanghelic al lui Hristos*, 32. *Din istoria isihasmului în Ortodoxia română*, 33. *Iisus Hristos: lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, 34. *7 dimineți cu Părintele Stăniloae*, 35. *The Experience of God*, 36. *Orthodoxe Dogmatik*, vol. III, 37. *Sfânta Treime sau La început a fost iubirea*,

Traducerile sale teologice și patristice

1. Hristu Andrutsos, *Dogmatica Bisericii Ortodoxe răsăritene*,
2-11. *Filocalia românească,* vol. I-X, [titlul complet: *Filocalia sfintelor nevoințe ale desăvârșirii sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, 12. Wilhelm Nyssen, *Pământ cântând în imagini. Frescele exterioare ale Mănăstirilor din Moldova*, 13. Sfântul Grigorie al Nyssei, *Scrieri I*, 14. Sfântul Maxim Mărturisitorul, 15. Sfântul Atanasie cel Mare, *Scrieri I*, 16. Sfântul Atanasie cel Mare, *Scrieri II*, 17. *Filocalia românească*, vol. XI, 18. Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Scrieri II*, 19. Sfântul Chiril al Alexandriei, *Scrieri I*, 20. *Filocalia românească*, vol. XII, 21. Sfântul Chiril al Alexandriei, *Scrieri II*, 22. Cele 5 cuvântări teologice ale Sfântului Grigorie de Nazianz, 23. Istoria lausiacă/ Lavsaiconul, 24. Sfântul Chiril al Alexandriei, *Scrieri III*, 25. Sfântul Dionisie Areopagitul, *Opere complete și scoliile Sfântului Maxim Mărturisitorul*, 26. Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Mistagogia. Cosmosul și sufletul chipuri ale Bisericii*, 27. Sfântul Chiril al Alexandriei, *Scrieri IV*.

Studiile și articolele sale publicate in revistele *Telegraful Român, Gândirea, Ortodoxia, Studii Teologice, The Greek Orthodox Theological Review* (selecție de titluri publicate)

1-3. *Cultură și Duhovnicie, vol. 1,2,3*, 4. O teologie a Icoanei, 5. *Ortodoxie și Românism*, 6. *Despre dogmă*, 7. *Considerații în legătură cu Sfintele Taine*, 8. *Învățătura despre Maica Domnului la ortodocși și catolici*, 9. *Definiția dogmatică de la Calcedon*, 10. *Condițiile mântuirii*, 11. *Temeiuri dogmatice și duhovnicești pentru viața monahală de obște*, 12. *Maica Domnului ca mijlocitoare*, 13. *Dumnezeiasca Euharistie în cele trei confesiuni*, 14. *Starea sufletelor după Judecata particulară în învățătura ortodoxă și catolică*, 15. *Motivele și urmările dogmatice ale schismei* [de la 1054], 16. *Faptele bune în învățătura ortodoxă și catolică*, 17. *Mărturisirea păcatelor și pocăința în trecutul Bisericii*, 18. *Sinteză eclesiologică*, 19. *Judecata particulară după moarte*, 20. *Legătura interioară dintre Moartea și Învierea Domnului*, 21. *Ființa Tainelor în cele trei confesiuni*, 22. *Numărul Tainelor, raporturile dintre ele și problema Tainelor în afara Bisericii*, 23. *Starea primordială a omului în cele trei confesiuni*, 24. *Doctrina ortodoxă și catolică despre păcatul strămoșesc*, 25. *Doctrina protestantă despre păcatul ereditar, judecată din punct de vedere ortodox*, 26. *Iisus Hristos ca prototip al icoanei Sale*, 27. *„Iconomia" în Biserica Ortodoxă*, 28. *Noțiunea dogmei*, 29. *Doctrina catolică a infailibilității la I-ul și al II-lea Conciliu de la Vatican*, 30. *Sfântul Duh și sobornicitatea Bisericii*, 31. *Criteriile prezenței Sfântului Duh*, 32. *Revelația prin acte, cuvinte și imagini*, 33. *Sfânta Euharistie*, 34. *Sfânta Treime, structura supremei iubiri*, 35. *Creația ca dar și Tainele Bisericii*, 36. *Sobornicitatea deschisă*, 37. *Unity and Diversity in Orthodox Tradition*, 38. *Taina Pocăinței ca fapt duhovnicesc*, 39. *Chipul lui Dumnezeu și responsabilitatea lui în lume*, 40. *Caracterul permanent și mobil al Tradiției*, 41. *Sfântul Duh în revelație și în Biserică*, 42. *Hristologia Sinoadelor*, 43. *Crucea în teologia și cultul Bisericii Ortodoxe,* 44. *Natura sinodicității*, 45. *Ființa și ipostasurile în Sfânta Treime*, 46. *Iisus Hristos, Arhiereu în veac*, 47. *Sfințenia în Ortodoxie*,

14 citate memorabile ale Părintelui Stăniloae – sursa basilica.ro

- „Cel mai frumos şi mai convingător discurs despre dragoste este îmbrăţişarea!".
- „Nu există limită în posibilităţile omului educat".
- „Mântuirea stă în strânsă legătură cu responsabilitatea".
- „Viaţa nu poate fi cunoscută raţional, ci numai experimental".
- „Religia nu e o teorie, ci un mod de-a fi".
- „Împărtăşania mai deasă, cu toată pregătirea, face ca în trupul şi sângele nostru să se întipărească tot mai mult Trupul şi Sângele cel curat şi înviat al lui Hristos, făcându-ne tot mai asemenea sfinţilor în curăţie, în dragoste, în duh de jertfă şi în puterea de a învia spre viaţa de veci".

- „Sfânta Treime este suprema taină a existenţei, care explică toate, sau fără de care nu se poate explica nimic”.
- „Iubirea dintre cele Trei Persoane dumnezeieşti este singura explicaţie pentru actul creării”.
- „Ortodoxia e schemă pentru viaţa normală şi ajutor dumnezeiesc pentru viaţa normală, adică dogmă şi har dumnezeiesc”.
- „Maica Domnului premerge umanității și toți îi urmează. Premerge în iubire, în curăție, în apropierea de Dumnezeu”.
- „Orice persoană sau lucru cuprinde forma sa întreagă în fiecare moment al dezvoltării”.
- „Iubirea Sfintei Treimi luminează deplin existența noastră”.
- „Cerem ajutor sfinților, Maicii Domnului, socotindu-ne smeriți față de ei, și convinși ca noi înșine nu putem avea o atât de mare ascultare de la Dumnezeu, pentru că nu suntem atât de smeriți ca ei”.
- „De pe dealurile bucuriilor în văile necazurilor, așa decurge viața unui om duhovnicesc”.

Despre teologia sa sunt și alte păreri (sursa ro.wikipedia.org):

„*Fiind român, Părintele Dumitru Stăniloae aparține unui popor care a trebuit să realizeze și să mențină fără încetare un foarte dificil echilibru între spațiul său propriu, ” mioritic ”, și situația sa tragică și roditoare în același timp, de legătură între Orientul și Occidentul creștin, între Ortodoxie și latinitate, între lumea greacă și lumea slavă... Pentru a vorbi despre Dumnezeu, Părintele Stăniloae vorbește despre dragoste. Iar pentru a vorbi despre dragoste, el vorbește despre asceză, ca desprindere, și despre rugăciune ca adâncire în existența care devine relație personală*.”

„*Părintele Dumitru Stăniloae este cu siguranță cel mai mare teolog ortodox contemporan. Pe măsură ce va fi tradusă în limbile occidentale, opera sa, se va afirma ca una din creațiile majore ale gândirii creștine din a doua jumătate a secolului nostru. Când l-am întâlnit pe părintele Dumitru, m-am gândit la Sfântul Ioan Evanghelistul, care la adânci bătrâneți, repeta mereu că "**Dumnezeu este iubire**" și "**Cel ce iubește pe fratele său se află în lumină**". Oamenii din Transilvania sunt recunoscuți pentru vigoarea lor înfăptuitoare, în lucrarea minții ca și în cea a mâinilor. Părintele Dumitru întrupează virtuțile neamului său: înalt, viguros iar imensitatea operei sale mărturisește o putere de muncă puțin obișnuită*.”
— Olivier Clement

„*Teologia adevărată și vie, după Pr. Dumitru Stăniloae, se orientează simultan în trei direcții : către trecut, prezent și viitor. Ea este în același timp apostolică, contemporană și profetică....*”

„*Părintele Dumitru Stăniloae vede bucuria ca pe una din caracteristicile specifice ale tradiției ortodoxe: ” Ortodoxia, prin bucuria trăirii lui Dumnezeu, este doxologică, și nu teoretică. Ea nu se dedă la speculații despre Dumnezeu, ci exprimă bucuria trăirii în Dumnezeu și a participării la existență cu întreaga creație ”. Mai precis, bucuria ce marchează Ortodoxia este aceea a Învierii: ”* - Kallistos (Ware), Episcop de Diokleia

Câteva idei ale părintelui Dumitru Stăniloae legate de **poporul român și rolul strategic** jucat de el în istoria religiozității și umanității europene:

„*Naționalismul este conștiința că aparții cutărui grup etnic, iubirea acelui grup și activizarea acestei iubiri în slujba binelui lui. Care este însă modul românesc de comuniune cu ordinea spiritualã transcendentã? Aceasta ne-o spune istoria și ne-o spune viața actualã a poporului nostru: este Ortodoxia. Ortodoxia e ochiul prin care priveste românul spre cer si plin de lumina de acolo și-l întoarce spre lume, conducându-se după el în atitudine și pașii săi. Cheagul de iubire și de sacrificiu între membrii națiunii nu-l poate întreține decât credința în Dumnezeu.”*

„Creștinismul răzbate în mod necesar spre naționalism. Dumnezeu nu mã va rãsplãti dupã modul cum am stiut sã mã desfac de comuniunea firească în care mi-a fost dat sã trãiesc, ci dupã modul în care am afirmat aceastã comuniune cu voința și cu iubirea mea creștină.”

„Ortodoxia ne-a menținut ca un neam unitar și deosebit, cu un rol important între popoarele din Orient și Occident. Ea ne-a dat puterea să ne apărăm ființa față de îndelungata ofensivă otomană, constituind un zid de apărare și pentru popoarele din Occident, deși, pe de altă parte, ne-a ajutat să ne apărăm ființa și față de unele din popoarele vecine din Occident.”

„Dar Ortodoxia nu ne-a dat numai puterea să ne apărăm ființa națională și liniștea Occidentului, ci ne-a dat și puterea să contribuim la menținerea popoarelor (grecilor și slavilor) din Balcani. Țările noastre au adăpostit cultura acelor popoare și le-au dat puterea să se dezvolte și totodată să se mențină chiar ajunse sub jugul otoman. Am susținut mănăstirile din Sfântul Munte, bisericile și mănăstirile din acele țări, inclusiv cele din Țară. Prin Ortodoxie poporul nostru a jucat, ca un fel de centru, un rol apărător pentru Orientul și Occidentul european.”

„Noi unim, în spiritualitatea noastră, luciditatea latină sau încrederea în înțelegerea rațională a realului, proprie Occidentului, cu sentimentul tainei nepătrunse a existenței, propriu popoarelor din Răsăritul Europei.”

CAP 7 - PĂRINTELE Gheorghe Calciu-Dumitreasa (1925-2006)

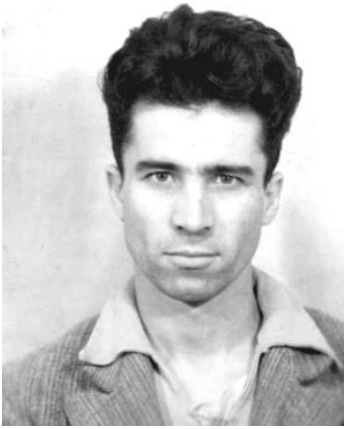

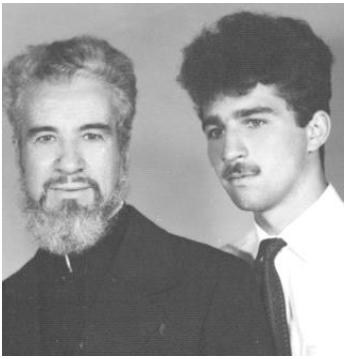

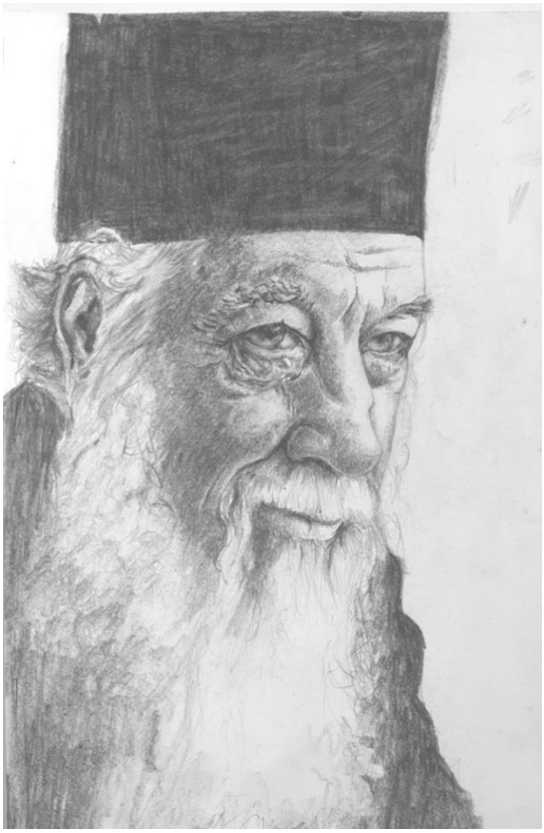

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – sursa -http://gheorghecalciu.ro

Părintele Gheorghe Calciu s-a născut în 1925, la Mahmudia, în Deltă, din părinți țărani, cel mai mic din cei 11 copii ai familiei. Își va aminti mai tîrziu satul ca pe un paradis, natural și sufletesc, în care se trăia în frățietate cu natura, cu viețuitoarele, cu oamenii. În bună înțelegere cu cei de alte confesiuni, creștinii ortodocși din sat țineau cu sfințenie la credința și tradițiile lor, iar mama Părintelui, după cum o evocă fiul său, vorbea cu Dumnezeu simplu, ca și cu un prieten, și i-a transmis o adâncă și statornică credință în Dumnezeu. Bunicul lui era cântăreț la biserică, la fel verii, iar el cânta la strană; preotul îi socotea susținători ai bisericii.

A frecventat liceul ”Spiru Haret” din Tulcea, în care religia se făcea foarte serios și nu se putea lipsi duminica de la slujbă.

Prin 1940 a intrat în Frățiile de Cruce, unde a învățat onestitatea, corectitudinea, abnegația, hărnicia, responsabilitatea, chibzuința,

rugăciunea, ajutorarea celor slabi sau bătrâni, înfrânarea, eliminarea sentimentului de frică, generozitatea, spiritul de sacrificiu, asumarea martiriului. Ca frați de cruce, elevii aveau îndatorirea să meargă în fiecare zi la biserică.

După liceu, a mers la Facultatea de Medicină din București, pentru că idealul în Frățiile de Cruce era ca fiecare să facă ceva pentru popor. Ca student, s-a întărit în credință și a încercat să urmeze o linie de rugăciune mai adîncă și de jertfă pentru aproapele.

După doi ani de studenție a fost arestat, pe 21 mai 1948, pentru că a adăpostit la cămin pe un prieten de liceu, șef al Frăților de Cruce din Tulcea. Acuzat, el și alți studenți, de activitate împotriva siguranței statului, a stat închis la Securitate până la proces, în toamnă, când **a primit opt ani de temniță grea și a fost trimis la Pitești.** Atunci nu și-a putut explica suferința pe care, nevinovați fiind, trebuiau să o îndure, ci a socotit că așa era voia lui Dumnezeu cu el și cu ceilalți.

La Pitești, cel puțin 80-90% erau legionari. "*Viața noastră în închisoare a fost foarte curată, poate mai curată decât afară. (…) duhul nostru s-a întărit în credință*" spune Părintele Calciu; aveau chiar program de rugăciune, activități intelectuale – până la reeducare. Se învăța Evanghelia pe de rost, s-a organizat rugăciunea continuă. Erau toți foarte impresionați de sfințenia lui Valeriu Gafencu, a lui Ioan Ianolide, a lui Costache Oprișan, a lui Gheorghe Jimboiu, a Maicii Mihaela, martiri ai Bisericii, pentru a căror necanonizare, spune la bătrînețe Părintele Calciu, "*ierarhia va răspunde în fața lui Dumnezeu*!"

Părintele Gheorghe Calciu și alții au supraviețuit foamei, frigului, torturilor, teroarei, prin credință, fiindcă, spune el, "*în închisoare, fără Dumnezeu, fără rugăciune și fără iertare nu puteai să supraviețuiești*." **În 1949, de Crăciun, la Pitești a început reeducarea.** De teroare, de foame, de bătăi sălbatice, nici nu mai putea să se roage și a început să-l bântuie gândul sinuciderii.

"*Pe urmă,* spune Părintele*, a fost numai întuneric. O perioadă de întuneric mare!",* fiindcă *"toată reeducarea a fost o lucrare satanică!" "Oricum, tortura era așa de mare, încât inima noastră s-a golit. Sufletul nostru a murit, sau cel puțin a amorțit. Și asta a fost căderea noastră. De aici încolo nu te mai interesa nimic. Nici măcar instinctul de conservare nu mai lucra. Cea mai mare bucurie pentru noi ar fi fost să murim, decât să trecem prin ceea ce treceam atunci*." Și îndepărtarea aceasta de Dumnezeu a durat vreo doi ani.

Ținta teroarei de la Pitești a fost sufletul încarceraților. S-a voit uciderea sufletului, demonizarea oamenilor, transformarea lor în sclavi idiotizați. "*Singura noastră salvare a fost rugăciunea."*

”Eu știu că am căzut. Dar (…) Dumnezeu m-a ridicat.” ”Treptat-treptat ne-am refăcut. Și, fără îndoială, spun eu, că am fost mai buni după ce ne-am refăcut.” ”Dumnezeu a îngăduit căderea ca să ne arate cât suntem de slabi și să ieșim mai buni.” ”Noi am fost țapul (…). S-a pus pe noi mâna țării acesteia, ca să plătim pentru tot poporul.” La Pitești, spune Părintele, ”*a fost lucrarea diavolului. A fost un război între bine și rău*.” Dar, continuă Sfinția sa, ”*ultima bătălie n-a fost la Pitești. Ultima bătălie a fost în inima noastră, atunci când am scăpat de Pitești. Și, pentru cei mai mulți, în inima celor mai mulți, ultima bătălie a fost câștigată de Dumnezeu*”, iar eu am ieșit din ea îmbogățit duhovnicește.

Aici a fost bătut, de nu mai știa literele, nici Tatăl Nostru. Intrat în închisoare la 22 de ani, a trăit într-o continuă teroare. ”*Nădejdea în oameni se spulberase, nădejdea în noi se spulberase. Nu mai rămânea decât nădejdea în Dumnezeu*.”

Și-a revenit cu greu din cădere, dar mai înainte a fost dus la Gherla, unde a stat mai bine de un an. Schimbarea, ridicarea totală s-a petrecut când s-a înscenat procesul reeducării, dându-se vina pe legionari. Atunci, Părintele a pledat nevinovat. Și atunci a fost momentul de har pe care, dacă l-ar fi pierdut, pierea definitiv. Dar l-a păstrat. Și nu și-a mai permis nici un moment de îndoială. Și, ca să reziste acele 7-8 luni cât a durat ancheta, s-a rugat continuu, zi și noapte. Și a ieșit întărit sufletește.

În iulie 1958 a ajuns la Jilava, la secția specială, Casimca. Casimca era închisoare la 7 metri sub pământ, o secție de exterminare, într-o hrubă strâmtă, fără lumină, fără aer. A stat în celulă cu Costache Oprișan, ”*un adevărat sfânt*” pentru Părintele, o ”*inteligență genială*”, un om care ”*răspândea lumină în jurul lui ca sfinții”, care ”trăia într-o rugăciune permanentă*”. Fiind în ultimul hal de ftizie, Părintele Calciu l-a spălat, l-a hrănit, l-a îngrijit până a murit. Acolo a întreprins cea mai uluitoare încercare de a salva un om: tăindu-și o venă, a adunat sângele în gamelă, ca să ofere hematiile prietenului, ca să nu moară, și acest lucru în condițiile de subnutriție extrem de severă din acea hrubă a morții. Gestul a părut nebunesc și tovarășilor de celulă, dar Părintele trăia și acționa după comandamente morale și religioase absolute, cu un curaj și cu o încredere în iubire absolute.

Și acolo, la Jilava, nu s-a mai îndoit și n-a mai șovăit, ca să nu se prăbușească (întrucât era slab), să nu se piardă, să nu înnebunească. După infernul căderii, simțea raiul recuperării, lua bătaie pentru Oprișan, dar nu-l mai durea.

Părintele spunea că Oprișan, prin sfințenia lui mută, i-a unit și i-a salvat de la moarte. Și a simțit din plin prezența lui Dumnezeu. A stat acolo trei ani.

De la Casimcă a fost trimis la Aiud, unde a rămas pînă la eliberare, în 1963. Acolo a stat aproape tot timpul numai la Zarcă, cu Părintele Tudor Beju, Părintele Grebenea, profesorul George Manu. Părintele Beju, care avea și împărtășanie ascunsă în cămașă, avea curajul să slujească Liturghia în celulă. Despre aceste zile, scrie Părintele Calciu: "*Închisoarea este ca un purgatoriu (…) care te curăță de păcate și mai ales te înalță spiritual. Niciodată n-am fost, nici măcar acum, mai apropiat de Dumnezeu decât am fost în închisoare! (…) Dacă aveai în celulă (…) un Gafencu sau un Oprișan, sau dacă aveai un preot, se instala o atmosferă sacră și vorbeam cu Dumnezeu mai mult și simțeam prezența lui Dumnezeu mai mult decât acum*."

După 15 ani de temniță este eliberat și i se fixează domiciliu obligatoriu în Bărăgan, la Viișoara, într-o casă părăginită. L-au ajutat s-o refacă și i-au dat lucruri de trebuință și de mâncare părintele Constantin Sîrbu și oamenii din sat. A lucrat la ferma de stat, ca să se întrețină. După Bărăgan, a mers acasă, la Mahmudia, apoi la București, unde a făcut Facultatea de Franceză, dar era nefericit, pentru că în închisoare făgăduise lui Dumnezeu că, dacă scapă, se face preot, numai că nu putea să intre la Teologie, fiindcă fusese deținut. Dar Patriarhul Iustinian l-a ajutat să fie admis și s-o absolve. După licență a fost hirotonit și și-a început activitatea de preot-profesor la Seminarul Teologic din București. Seminariile erau supravegheate să nu se abată de la linia partidului, dar între Părintele Calciu și elevi s-a stabilit o legătură extraordinară. Elevii îl simțeau aproape de ei și veneau la el în toate împrejurările.

La cutremurul din 1977, doi elevi din Seminar fuseseră prinși sub dărâmături și nimeni nu avea curajul să meargă să-i scoată. Alertat la telefon de un elev, Părintele a plecat de acasă pe jos, vreo 7 km. A ajuns spre ziuă. Cu mâinile însângerate, a luptat jumătate de zi cu molozul și scândurile, până a ajuns la ei. Plângea și el, plângeau și ceilalți elevi de durere și bucurie că au fost salvați și că între ei s-a născut și s-a lămurit în focul jertfei o asemenea iubire. Când făcea excursii, cântau în tren sau în autobuz cântece bisericești, antrenând și pe ceilalți călători. La Seminar a organizat un grup de rugăciune și de comentare a Bibliei, care a atras tot mai mulți tineri.

Între timp, regimul comunist a început dărâmarea bisericilor. **Și atunci a inițiat, în Postul Mare, cele Șapte predici**. Înainte de asta s-a rugat mult, pentru că ceea ce avea de gând să facă era foarte primejdios.

Și în același timp voia să ajungă la inima elevilor și tinerilor și să-i scoată din rutină, să le insufle o credință vie. Departamentul Cultelor, Securita-tea, colegii, s-au speriat. A fost amenințat de mai multe ori, el și familia, dar n-a renunțat.

S-a cerut consiliului profesoral să-l excludă din învățământ. Elevii au fost și ei amenințați și terorizați și li s-a interzis să participe și să dețină foi cu predicile. **La al patrulea Cuvânt, s-a încuiat ușa bisericii.** Le-a vorbit din pridvor. La al cincilea Cuvânt s-au închis și porțile, dar studenții au sărit peste ziduri, iar cei din Seminar, încuiați în dormitoare, au sărit pe ferestre. Părintele Calciu îndrăznea să acuze regimul că împiedică libertatea oamenilor, le lezează demnitatea și îi oprește de la cunoaștere. La al șaptelea Cuvânt au deschis porțile și a predicat din nou în biserică.

Elevii s-au solidarizat cu profesorul lor, hotărând că vor merge cu el la închisoare, dacă-l vor aresta. A venit vacanța și au început amenințările cu moartea asupra lui și a familiei. S-a terminat vacanța și, când să înceapă al optulea Cuvânt, a fost alungat din școală. Episcopul nu l-a sprijinit și nimeni din ierarhie. Știa că va fi arestat. Între timp era strict supravegheat de Securitate. După arestare, a fost dus la Securitate și i-au spus că e condamnat la moarte.

La repetatele anchete foarte dure, intenționând să-l înnebunească și să-l demoralizeze, a început să spună rugăciunea inimii și să tacă. Și n-a mai simțit nici foamea, nici oboseala, nici setea, nici nevoia de toaletă, nici durerea, nici somnul, datorită harului lui Dumnezeu. Apoi a urmat procesul. Dar cum deja se tipăriseră predicile și în străinătate și începuseră protestele, **i s-au dat zece ani și a fost trimis la spitalul de nebuni de la Jilava.** Aici și-a făcut program de rugăciune intensă și de post. Îndemnat stăruitor și din afara țării să ceară grațiere, Părintele a refuzat, pentru că ar fi însemnat că se consideră vinovat.

De la Jilava a fost dus la Aiud. Se făceau intervenții internaționale pentru el, dar administrația închisorii se străduia să-l extermine prin frig, foame, teroare, izolare. Și, în acele condiții de înfometare, miercurea și vinerea ținea post negru. În închisoare a slujit Sfînta Liturghie în fiecare duminică, cu toate insultele și grosolăniile și amenințările. Și s-a rugat tot timpul, chiar și când intrau gardienii în celulă. Cel mai intens se ruga în anchete. Iar cel mai greu a suportat izolarea și să vadă chinurile altui om.

În mai 1981, Părintele Calciu a făcut cea mai lungă grevă a foamei din întreaga detenție, 26 de zile, cerând pentru soție și copil dreptul de a emigra în Occident. Era hotărât să moară.

După eliberarea, care a avut loc pe 20 august 1984, a fost caterisit și urmărit, păzit și supravegheat continuu de Securitate.

”*Dar n-am putut nici în cele mai dureroase gânduri ale mele să-mi imaginez că, abia scăpat din închisorile comuniste, după ce ierarhii mei m-au calomniat fără motiv și fără a ține cont de cel mai elementar adevăr istoric, că după toate acestea, sufletul meu va mai suferi o lovitură*

inumană, dată de chiar ierarhia Bisericii Ortodoxe Române, de fraţii mei. Ei au socotit că mă despoaie, printr-un decret de caterisire, de harul preoţiei…"

Expulzat din ţară în 1985, în Statele Unite, la un an după eliberare, n-ar fi plecat, dar familia sa nu mai putea suporta teroarea la care era supusă. A locuit întâi la nişte prieteni, apoi la mănăstirea "*Schimbarea la Faţă*", iar la sfîrşitul anului 1985, s-au mutat la Cleveland, în casa parohială a comunităţii româneşti, unde au rămas patru ani.

În această perioadă au dus-o greu din punct de vedere material. Părintele a lucrat ca preot misionar în cadrul Episcopiei "*Vatra Românească*", a slujit şi a predicat în numeroase biserici din America. Mai târziu, **a călătorit şi în Europa, conferenţiind, acordând interviuri şi scriind numeroase articole în presa occidentală.** A dus o viaţă de osteneală şi smerenie, **lucrând ca zidar şi tâmplar şi locuind pe la cei care-l angajau, văzându-şi familia la 2-3 săptămâni.** A lucrat din greu în construcţii, cărând în spate saci de ciment, ca un biet salahor. Această situaţie a durat patru ani.

În 1988 s-a mutat cu familia la Washington, aici Părintele şi-a continuat activitatea misionară, dar şi munca în construcţii, preluând şi parohia "*Sfînta Cruce*" de aici, căreia a reuşit să-i plătească datoriile şi s-o organizeze.

Statul american i-a acordat Părintelui cetăţenia de onoare, dar nici un ajutor, aşa că 3-4 zile pe săptămână muncea în construcţii, apoi cerceta pe enoriaşii bătrâni sau bolnavi, aduna de mâncare şi o împărţea la săraci, sfârşitul săptămânii fiind dedicat bisericii. În 2-3 ani parohia şi-a lichidat datoriile, iar numărul enoriaşilor a crescut la 50 de familii, apoi biserica a devenit neâncăpătoare pentru numărul credincioşilor pe care Părintele i-a adus la credinţă şi i-a cucerit cu dragostea şi blândeţea sa.

A făcut pelerinaje la mănăstiri şi rugăciuni cu călugării de acolo, pentru că socotea mănăstirile ca izvoare ale credinţei. Biserica "*Sfânta Cruce*" a devenit, prin dragostea Părintelui, un cămin primitor şi drag pentru mulţi ortodocşi sau convertiţi la Ortodoxie, pentru că Părintele a adus la Hristos o mulţime de suflete crescute în pustiul materialist al Americii. Şi a putut face aceasta, pentru că trăia miracolul insuflării de Duhul lui Dumnezeu.

Revenit în ţară după 1989, Părintele a fost întâmpinat cu ostilitate, urmărit, alungat din nou din biserica Radu Vodă, ameninţat cu moartea. Dar, spune Părintele, "*Anual, duhul iubirii de ţară şi de oamenii ei, de mănăstiri, de trăitorii din ele şi de neamurile mele mă mână spre locurile copilăriei, ale bucuriilor şi ale suferinţelor trăite acolo, comoara cea de preţ a vieţuirii mele în România vreme de 60 de ani, până la timpul înstrăinării acum 18 ani.*

Parcă o prăpastie fără fund mi-a despărțit viața în 1985, mai adâncă și mai lată decât prăpastia închisorilor. Poate pentru că, fie și în închisoare, viața mea se petrecea în pământul țării."

Toată viața, Părintele Gheorghe Calciu a fost o măsură a curajului, a rugăciunii și a grijii pentru alții. În persoana sa se simțea, după mărturiile atâtora, prezența lui Dumnezeu. A fost unul din cei mai mari duhovnici ai Bisericii noastre: un suflet tânăr, cald și foarte deschis, un om cu adevărat frumos, cu minte sclipitoare și privire adîncă, smerit, dar și aspru la nevoie, cu darul de a aduna oamenii în jurul său, mai ales pe tineri. Un om trăind ca o jertfă continuă întru Hristos, cu o deosebită putere a rugăciunii, prin care mulți bolnavi și-au găsit alinarea, mulți rătăciți s-au întors la Biserică, s-au împăcat certuri, s-au reunit familii, s-au rezolvat situații disperate. La spovedanie îngenunchea cu cel spovedit și se ruga cu el, dăruindu-i nu numai iertare, dar și putere de a lupta împotriva păcatului.

La Spitalul Militar din București, monahiile Paraschiva și Mihaela mărturisesc că o lună de zile, cât au stat lângă Sfinția sa, n-a cerut calmante, nu s-a plâns că-l doare ceva, fața nu i s-a crispat și nu s-a încruntat, dimpotrivă, ele au simțit nevoie de dragostea lui, ca și cum ele erau cele bolnave. Și aproape seară de seară, în ultimele două săptămâni petrecute la spital, Părintele, susținut de două persoane, cerceta pe bolnavii din secție. Apoi a fost internat la **Spitalul Fairfax din Virginia, America. Marți, pe 21 noiembrie 2006, de sărbătoarea Intrării în Biserică a Maicii Domnului, Părintele Calciu și-a dat ultima suflare.** Ceruse să fie înmormântat cu veșmintele preoțești cumpărate din țară.

Anii de exil au fost mai grei, a mărturisit Părintele, decât anii de tortură prin pușcării. Dar acum trupul său se odihnește în pământul țării, în curtea mănăstirii Petru Vodă.

Prin viața sa, Părintele Gheorghe Calciu a biruit comunismul lui Ceaușescu, a biruit reeducarea de la Pitești și Aiud, materialismul și ateismul, indiferentismul și comoditatea zilelor noastre, bazate pe autonomismul drepturilor omului, ridicându-se la statura celor mai mari mărturisitori ai Creștinătății. Poate singură viața de mărturisitor a Părintelui Calciu a scos Biserica Ortodoxă Română din rușinea colaboraționismului cu regimul comunist.

Părintele Gheorghe Calciu a fost un sfânt, un mare sfânt. Prin viața și învățăturile sale, el ne-a lăsat mesajul că trăirea în Hristos e singura soluție spirituală pentru vremurile noastre și a demonstrat prin jertfa și suferința sa că celui ce rămâne neclintit în credința ortodoxă, nici o dictatură, opresiune, Securitate, boală, nici diavolul n-au ce să-i facă.

Prin Părintele Gheorghe Calciu neamul românesc și-a îndeplinit misiunea dată lui de Dumnezeu, istorică și divină, și s-a ridicat la înțelegerea rostului individului în cadrul neamului și al neamului în cadrul Bisericii.

FRAGMENTE DIN CELE 7 CUVINTE PENTRU TINERI - 1978

Sursa - *Preot Gheorghe Calciu – 7 cuvinte către tineri, ediție îngrijită de Răzvan Codrescu, Editura Anastasia, București, 1996*

Rememorând epopeea celor 7 cuvinte, părintele Gheorghe Calciu relatează într-un amplu interviu că „*în momentul când am hotărât să încep acțiunea cu cele șapte Cuvinte, m-am rugat foarte mult lui Dumnezeu, pentru că instinctul meu de conservare mă reținea. Era ca și cum m-aș fi aruncat cu capul în prăpastie. Pe de altă parte, era ceva în mine care mă mâna. Văzusem viața de la Seminar, știam că elevii erau supuși la tot felul de influiențe și ispite, că Departamentul de Culte îi obliga să facă un fel de curs – de educație socială, ziceau ei – dar în care se făcea elogiul Partidului și al situației din țară. Asta era obligația, n-aveai ce-i face! Și mă gândeam că toți copiii aceștia așteptau ceva nou. Era o rutină la Seminar, a profesoratului mai ales, și atunci am pornit acțiunea aceasta, încercând să schimb ceva. Nu le ziceam lucruri noi, ceea ce făceam eu era să le spun într-un mod nou lucrurile pe care le cunoșteau deja. Să ajung la inima lor. Să reușesc să-i scot din această amorțeală, din rutina aceasta a credinței, pe care o practicasem și eu într-o vreme, rutină care te osifica, pentru că nu mai era o credință vie*."

În acest sens, primul cuvânt rostit a fost sugestiv intitulat "Chemarea", adresat exclusiv elevilor seminariști. Ulterior au început să vină și studenți de la alte facultăți.

Fiecare cuvânt al părintelui dura câteva ore pentru că după fiecare predică, urmau discuții cu tinerii veniți, așa încât Cuvântul se termina pe la 12 sau chiar 1 noaptea. La sfârșit seminariștii se îndreptau spre dormitoarele lor iar cei veniți de la alte facultăți îl conduceau pe părintele Calciu până la acasă. Nefiind vreun mijloc de transport la orele acelea, iar părintele fiind îmbrăcat cu reverenda, veneau deseori bețivi care îl înjurau că este „*popă*" care „*înșeală lumea*", și alte ofense. Însă părintele era înconjurat și protejat de acei tineri, pe care îi considera îngerii săi păzitori.

Chemarea (cuvântul 1)

A venit acum vremea, tinere, să auzi un glas care te cheamă. Un glas pe care nu l-ai mai auzit; sau poate da, dar pe care nu l-ai înţeles şi nu l-ai ascultat. Este glasul lui Iisus! Nu tresări, nu te mira, nu zâmbi neîncrezător, tânărul meu prieten!

Glasul care te cheamă nu este al unui mort, ci al unui înviat. **El nu te strigă din istorie, ci din adâncul propriei tale fiinţe.** Cuvintele acestea, rostite şi scrise aici, sunt din străfundurile tale, pe care nu ţi le cunoşti. Ţi-a fost poate ruşine sau teamă să cobori în adâncul tău şi să le descoperi. Ai crezut că în tine zace o fiară, un mormânt al instinctelor din care se ridică strigoii înspăimântători ai patimilor, şi nu ţi-ai văzut faţa de înger, căci tu înger eşti.

Dacă nu ţi-a spus-o nimeni până acum, ţi-o spune Iisus, şi mărturia lui este adevărată, căci nimeni nu L-a dovedit vreodată de minciună. **Ce ştii tu, tinere, despre Hristos?** Dacă tot ceea ce ştii ai învăţat la şcoală, la orele de ateism, ai fost frustrat cu rea-credinţă de un adevăr – de singurul Adevăr care te poate face liber. **Ce ştii tu despre Biserica lui Hristos?** Dacă tot ceea ce ştii se reduce la Giordano Bruno, despre care ţi s-a vorbit la educaţia aşa-zis „*ateist-ştiinţifică*", ai fost privat în mod neomenos de lumina adevăratei culturi, de strălucirea spiritualităţii, care este garanţia libertăţii tale de om.

Unde ai auzit, prietene, cuvintele acestea: *„Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă bleastămă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi rugaţi-vă pentru cei ce vă vatămă şi vă prigonesc"*? Dacă nu le-ai auzit niciodată, cine şi cu ce drept ţi le-a interzis? Cine ţi-a interzis să ştii că există o cale mai bună, mai dreaptă şi mai simplă decât cea pe care rătăceşti orbecăind acum? Cine ţi-a pus vălul peste ochi, ca să nu poţi vedea lumina cea minunată a dragostei propovăduite şi trăite de Iisus până la ultimele ei consecinţe?

Te văd pe stradă, prietene, tânăr şi frumos, şi deodată, totul se schimbă în tine, faţa ta se schimonoseşte, instinctele îţi răbufnesc în afară, răvăşindu-ţi fiinţa ca o dezlănţuire de stihii, şi devii violent… De unde ai învăţat violenţa, tinere? De la cine? Ţi-am văzut mama blândă şi cu ochii în lacrimi, ţi-am văzut tatăl cu faţa împietrită de durere – şi am ştiut că nu de la ei ai învăţat-o… Atunci, de unde? **Pleacă-ţi urechea şi ascultă chemarea lui Iisus, chemarea Bisericii Lui.**

Afară, pentru violenţa ta nesăbuită, te aşteaptă tribunalele şi închisoarea, unde sufletul tău poate fi iremediabil ucis. Te-am văzut cu durere înaintea tribunalelor, unde faptele tale căpătau dimensiuni de oroare. Te-am văzut speriat, sau cinic, sau bravând – şi toate aceste atitudini ale tale îmi arătau cât de aproape de marginea prăpastiei te aflai; şi m-am întrebat, încă o dată, cine este vinovat pentru căderea ta.

Vino la Biserica lui Hristos! Numai aici vei găsi consolare pentru fiinţa ta răvăşită, numai în ea vei afla certitudinea; fiindcă numai în Biserică vei auzi glasul lui Iisus spunându-ţi cu blândeţe: *„Fiule, iertate îți sunt ţie greşelile tale, pentru că mult ai suferit. Iată, te-ai făcut sănătos; de acum să nu mai greşeşti"*…

Nimeni nu ţi-a scris vreodată cuvintele acestea, dar acum le auzi. Ţi s-a vorbit de ură de clasă, de ură politica, de ură şi mereu de ură. Cuvântul „**iubire**" ţi-a sunat străin, dar acum Biserica lui Hristos îţi arată o cale mai bună, o cale a dragostei. Ai fost până acum sclavul instinctelor tale, trupul tău a fost un simplu instrument prin care ele s-au exteriorizat. Şi acum poţi să auzi acest glas al lui Iisus, Care grăieşte prin gura Apostolului Său:
„Au nu ştii că tu eşti templul lui Dumnezeu, că în tine locuieşte Duhul lui Dumnezeu?".

Ţi s-a spus că descinzi din maimuţă, că eşti o fiară care trebuie dresată, iar acum afli un lucru uluitor: tu eşti templul lui Dumnezeu, în tine sălăşluieşte Duhul lui Dumnezeu! Eşti rechemat, tinere, la demnitatea ta de om metafizic; eşti ridicat de acolo de unde educaţia greşită te-a coborât din sacrul oficiu, de a fi temple în care să locuiască Dumnezeu. Noi te chemăm la puritate. Dacă nu ai uitat cuvântul „**inocenţă**", dacă au mai rămas zone de copilărie neîntinată în tine, nu vei rezista acestei chemări. **Vino în Biserica lui Hristos! Vino să înveţi ce este inocenţa şi puritatea, ce este blândeţea şi ce este iubirea.** Vei afla care este rostul tău în lume, care este scopul existenţei noastre. Spre stupoarea ta, vei afla că viaţa noastră nu sfârşeşte în moarte, ci în înviere; că existenţa noastră este spre Hristos şi că lumea nu este doar un moment gol, în care să stăpânească neantul. Vei avea o nădejde și nădejdea te va face tare. Vei avea o credinţă şi credinţa te va mântui.
Vei avea o dragoste şi dragostea te va face bun. Aceasta este, tânărul meu prieten, cel dintâi cuvânt pe care Iisus ţi-l adresează prin tumultul lumii, prin desişul patimilor cu care nimeni niciodată nu te-a învăţat să te lupţi, prin transparența viselor tale de inocență, care te mai bântuie din când în când. Iisus te caută, Iisus te-a aflat! ……..
Cuvânt rostit în Biserica Radu-Vodă, în miercurea din "Săptămâna brânzei", la 8 martie 1978.

Să zidim biserici! (cuvântul 2)

Îţi aduci aminte, tinere, când ţi-am spus că un glas nou te cheamă şi că este glasul lui Iisus? Dar unde şi la ce te cheamă? Ce făgăduinţă ademenitoare pentru setea ta de cunoaştere şi de adevăr îţi face Mântuitorul? Glasul lui Iisus te cheamă la Biserica Lui. Trăieşti într-o familie, într-o societate, într-o lume.

Te leagă de familia ta acel inefabil glas al sângelui, pe care nu-l poţi renega şi care se răzbună prin suferinţa ta, atunci când îl trădezi. Trăieşti în mijlocul neamului tău, pe care îl simţi ca pe o entitate metafizică; nu ca pe o grupare de indivizi izolaţi ci ca pe un suflet imens şi unic, în care tu eşti totul şi totul trăieşte prin tine. Exişti într-o lume cu bucuriile şi durerile ei şi vibrezi la aceste bucurii şi dureri fiindcă este ceva

în tine care te leagă şi te unifică inextricabil cu toţi semenii tăi. **Unde este atunci Biserica lui Hristos, la care eşti chemat?** Ea este peste tot. Ea cuprinde în sine toate fiinţele omeneşti ba mai mult: şi toate fiinţele cereşti căci Biserica nu cunoaşte istorie: istoria ei este prezentul spiritual.

Familia, societatea poartă în ele destinul tragic al limitării lor prin circumscriere în istorie. **Istoria este, prin definiţie, cronologia nefericirii şi drumul spre salvare. Dar tu, tânărul meu prieten, eşti chemat la Biserica lui Hristos, care a fost gândită din veşnicie în Dumnezeu şi care poartă în ea desăvârşirea, aşa cum lumea îşi poartă în ea propria esenţă.** Societatea te socoteşte un simplu element constitutiv, o cărămidă între celelalte cărămizi; libertatea ta este de a fi o cărămidă odată pentru totdeauna fixată. Libertatea aceasta este libertatea constrângerii şi aici începe drama ta, fiindcă libertatea este în tine, dar tu nu ştii s-o descoperi în sensurile ei adevărate, nici s-o foloseşti atunci când, în sfârşit, vei fi descoperit-o. Ţi s-a spus că tu nu ai libertate, că libertatea ta este înţelegerea necesităţii, iar necesitatea îţi este impusă de un element cu totul exterior ţie, ca într-o construcţie moartă. **Biserica lui Hristos este vie şi liberă. În ea ne mişcăm şi trăim prin Hristos, Care este cap al Bisericii, având libertate deplină, căci în ea cunoaştem Adevărul, iar Adevărul ne face liberi** (Ioan 8:32).

Când surâzi unui întristat; când ajuţi unui bătrân să păşească mai uşor; când dai pomană săracului şi-l vizitezi pe bolnav; când rosteşti: „**Doamne, ajută-mă**!" – eşti în Biserica lui Hristos. Când eşti bun şi îngăduitor; când nu te superi pe fratele tău, chiar dacă acesta ţi-a rănit sensibilitatea; când zici: „**Doamne, iartă-l**!" – eşti în Biserica lui Hristos. Când munceşti cinstit acolo unde te afli şi când seara te întorci ostenit, dar cu zâmbetul pe buze la ai tăi, aducând cu tine o lumină caldă şi plină de omenie; când răscumperi răul prin iubire – eşti în Biserica lui Hristos. **Vezi dar, tânărul meu prieten, cât de aproape eşti de Biserica lui Hristos?** Tu eşti Petru şi Dumnezeu îşi zideşte Biserica Sa pe tine. Tu eşti „**piatra**" Bisericii Lui, pe care nimeni şi nimic nu o va clinti, pentru că eşti o „*piatră*" liberă, un suflet care se realizează pe sine în această Biserică, nu un condamnat la încremenire.

Să zidim biserici, prietene al meu! Să zidim biserici din inimile noastre fierbinţi, în care străfulgeră soarele cel luminos al dreptăţii, Hristos, Cel ce ne-a spus că prin credinţă suntem liberi de păcat.

Să zidim bisericile credinţei noastre, pe care nici o putere omenească nu le poate zdruncina, fiindcă temelia ultimă a Bisericii este însuşi Hristos. Să-l simţi pe semenul tău alături de tine, mereu prezent, şi să nu te întrebi niciodată: „Cine este omul aceasta? ", ci să-ţi spui: „Nu este un străin. Este fratele meu. Este Biserica lui Hristos, ca şi mine ".

Priveşte înapoi, prietene, şi te cutremură! Priveşte înainte şi te bucură! Istoria este un şir de evenimente osificate din care se ridică, din când în când, mărturiile vii ale credinţei voievodale, întruchipate în biserici şi mănăstiri. Tezaur al sufletului românesc şi creştin, ele reprezintă duhul ce dă viaţă tradiţiei noastre naţionale. Tot ce cade în afara acestei spiritualităţi este sortit pieirii. **S-au prăbuşit munţi, au ars păduri, au pierit popoare. Dar bisericile au rămas vii, iar mănăstirile sunt căţuia din care urcă încontinuu spre cer fumul rugăciunilor.**

Nu putem afirma continuitatea unei spiritualităţi româneşti, nu putem susţine că am preluat nealterate tradiţia şi sufletul neamului, dacă vom dărâma bisericile care le-au exprimat plenar. **Nu putem vorbi de voievozii români dărâmându-le ctitoriile; nu putem vorbi de Mihai Viteazul făcând să dispară într-o singură noapte Biserica Enei!** Nici o cramă, nici o cârciumă „*Dunărea*", nouă sau veche, nu poate echivala măcar o singură piatră din temelia Bisericii Enei. Nici o doctrină ateistă, nici un argument aşa-zis „*ştiinţific*" nu te poate opri, tinere prieten, de la interogaţia despre existenţă şi sensul ei, despre Dumnezeu şi mântuire. Această interogaţie este dovada libertăţii tale faţă de orice constrângere, faţă de materia însăşi; este drumul tău spre Biserică şi poarta prin care pătrunzi în ea. Nu ezita în prag, prietene! Intră! De atâţia ani stai pe pragul Bisericii, fără să ştii.

De atâţia ani auzi glasul lui Iisus spunându-ţi „*Pe cel ce vine la Mine nu-l voi da afară*". Lumea te alungă, te oprimă, te alienează. Iisus te primeşte, te mângâie şi te redă ţie însuti. Vino să construieşti biserici alături de noi! Să reconstruim în suflet o Biserică a Enei, hristică şi voievodală, vie şi nemuritoare, până ce o vom vedea ridicată şi aievea, pe locul ei – mărturie straşnică a credinţei noastre creştine şi a afirmării noastre naţionale! Fără biserici, fără mănăstiri, suntem [ca nişte] venetici. Cine dărâmă biserici, dărâmă însuşi argumentul dăinuirii noastre materiale şi spirituale pe acest pământ hărăzit nouă de Dumnezeu.
Tinere prieten, nu mai eşti singur. Eşti în Biserica lui Hristos. ……

Cuvânt rostit în Biserica Radu-Vodă, în prima miercuri din Postul Mare, la 15 martie 1978.

Încă de la primul cuvânt elevii seminariști au fost puternic mișcați de predica părintelui Calciu astfel încât au vestit mai departe intenția celor 7 Cuvinte, în acest fel aflând și tinerii de la facultățile laice. Cei mai mulți dintre cei care au început să vină erau de la facultățile tehnice, mai mulți decât de la Litere sau Filosofie. De aici încolo, de la predică la predică au început să vină din ce în ce mai mulți studenți, până la 300-400 tineri.

Cer şi pământ (cuvântul 3)

Mă adresez din nou ţie, tinere, pentru că pe tine te-am ales dintre toţi cei cărora m-aş fi putut adresa; căci tu eşti cel mai apt să asculţi cuvântul lui Hristos, tu eşti nobil şi pur, deoarece educaţia ateistă nu a reuşit încă să întunece cerul din tine. Tu încă mai priveşti în sus, tu încă mai poţi auzi chemările înalte; zborul tău spre sferele cereşti nu a putut fi zăvorât de gratiile unor concepţii arbitrare. **Pentru tine aspiraţia spre cer există, materia nu te-a făcut prizonierul ei. De aceea, tinere, te chem de şapte ori, căci şapte sunt laudele zilei către Dumnezeu, aşa cum spune Psalmistul:** *„De şapte ori pe zi Te-am lăudat pentru judecăţile dreptăţii Tale”*.

Vom vorbi astăzi despre cer şi despre pământ. Nu te voi înfricoşa, prietenul meu, cu tablourile zguduitoare ale sfârşitului lumii. Zilnic ne stă moartea în faţă: prezenţa ei e mai sufocantă decât viaţa, mai reală decât ea, căci moartea e coşmarul nostru de fiecare clipă. Trăieşti cu moartea lângă tine, prietene, şi încă nu te-ai obişnuit cu ea, fiindcă eşti viu şi autentic, mai viu şi mai autentic decât îţi închipui tu însuţi. Un cer şi un pământ…

Tocmai despre acest cer vreau să-ţi vorbesc aici, prietenul meu. „*La început a făcut Dumnezeu cerul şi pământul*”. Spune-mi, tinere, cât de mult ai crezut în afirmaţia pe care ai auzit-o repetată până la obsesie în şcoală, la radio, la televizor, prin ziare, la adunările de tineret, anume că te tragi din maimuţă? Şi cât te-a onorat oare o asemenea descendenţă? Noam Chomsky (lingvist american, părintele gramaticii generative) spune că „*oamenii cei mai stupizi învaţă să vorbească, dar cea mai inteligentă dintre maimuţe nu va ajunge niciodată să o facă*”…

Şi acum, iată, un glas din cer ţi se adresează: „*Tu eşti fiul Meu*!” Şi, ca şi lui Iisus pe când vieţuia în lume, glasul îţi confirmă: „*Te-am proslăvit şi iarăşi te voi proslăvi*”. Eşti pământ şi cer, întuneric şi lumină, păcat şi har. Ştiu, prietene, că te chinuiesc interogaţiile despre sensul existenţei tale în lume şi despre rostul acestei lumi, în general. La întrebarea ta limitată, te-a putut oare satisface răspunsul gata fabricat şi impus prin autoritarism: „*Cerul este o ficţiune, materia este totul; ea îţi vorbeşte prin simţurile tale interne şi externe*”?

Vezi că până şi cea mai elementară logică te obligă să admiţi o inteligenţă din afara lumii? **Dar eu te chem la un zbor mult mai înalt, la abandonarea ta totală, la curajul care sfidează raţiunea; te chem la Dumnezeu**. La ceea ce transcede lumea, ca să cunoşti cerul infinit, cu bucuriile lui duhovniceşti, cerul pe care îl bâjbâi acum în iadul tău, în căutarea ta şi chiar în starea ta de revoltă nedeliberată. **Să nu crezi, tinere, în atotputernicia materiei!**

Pământul este finit, materia o putem epuiza în câteva minute, prin scindări succesive, până la dispariţia ei, ajungând, dacă nu-L admitem pe Dumnezeu, la neant.

Cum ar putea oare întunericul să încarcereze lumina, materia să înăbuşe spiritul, ateismul să anuleze credinţa în Dumnezeu, sau constrângerea să ne facă să pierdem dorul de libertate? Cerul te numără pe tine singur şi numai pe tine, pe fiecare în parte, tu, unică şi nerepetabilă fiinţă, prietene al meu, omule! …….

Cuvânt rostit în Biserica Radu-Vodă, a 2-a miercuri a Postului Mare, la 22 mart 1978.

Credința și prietenie (cuvântul 4)

De ce te-am numit prietenul meu şi de ce mi-am dat sufletul în inima ta, tinere? De ce am crezut în tine până la a te implica în actele mele de credinţă, până la a-mi pune viaţa pentru tine? **Pentru că duhul meu a cunoscut sufletul tău, încă înainte de a-mi fi auzit tu cuvintele şi încă înainte ca eu să te fi văzut.**

Îţi ştiam neliniştea şi frământarea, nefericirea şi suferinţa. Înţelesesem că răutatea ta era un scut împotriva lumii, iar bravada ta – o apărare pentru rănile tale. Pentru că tu eşti prietenul meu; ne leagă o prietenie pe care nimic şi nimeni n-o poate desfiinţa, deoarece libertatea noastră este garantată de Iisus, iar temelia iubirii noastre este El, Cel Înviat, Care ne-a spus: „*De acum nu vă voi mai numi slugi, căci sluga nu ştie ce face stăpânul ei; ci vă voi numi pe voi prieteni, pentru că toate câte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscute*” (Ioan 15, 15).

Cine ţi-a mai mărturisit asemenea adevăruri? Din toate părţile te înconjoară o atmosferă de mister, ca un complot urzit de cei mari. O reţea selectivă nu lasă să ajungă la tine decât ceea ce aserveşte unei singure idei sau concepţii impuse. Unde este libertatea ta de opţiune şi unde este cuvântul tău? Unde este nobila libertate dată ţie de Dumnezeu, în baza căreia poţi avea satisfacţia de a răspunde în fața istoriei? Atunci de ce să mă mir că nu ştii ce este libertatea, nici cum s-o foloseşti? De ce să mă mir că nu ştii cu adevărat ce înseamnă prietenia şi iubirea, nici cui să le dai, nici cum să le păstrezi? **Cine din lumea aceasta îţi este prieten adevărat, sau cine „*şi-ar pune sufletul*” pentru tine?**

Sclavajul de idei este la fel de greu ca orice sclavaj. Iisus îţi oferă, prin Biserică, taina adâncă a dumnezeirii şi a prieteniei Lui. Nu mai eşti rob, ci prieten, de vreme ce ţi se dezvăluie taina lucrurilor divine. **De mult eziţi să-L alegi pe Iisus ca prieten. Îţi era poate teamă de oceanul de libertate în care trebuia să te afunzi.**

Dar Iisus te alesese cu mult înainte ca tu să-l fi auzit glasul: „*Nu voi M-aţi ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi şi v-am rânduit să mergeţi şi roadă să aduceţi, iar roada voastră să rămână*” (Ioan 15, 16).

Alegerea a fost făcută demult, fiindcă Hristos te-a iubit dintotdeauna, tinere, iar acum tu ai răspuns chemării Lui. De-acum eşti rânduit să mergi şi să aduci roade care să rămână. Să fii, pentru lumea în care trăieşti, un profet al lui Hristos. Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi şi fiecare om să-ţi fie prieten. Să propovăduieşti prin actele tale această iubire unică şi nelimitată, care-l ridică pe om de la treapta de rob la aceea de prieten al lui Dumnezeu. **Să fii profetul acestei iubiri liberatoare, care te scoate de sub orice constrângere, redându-te ţie integral, pentru ca tu însuţi să te oferi lui Dumnezeu.**

Fraze ca „*Religia a fost creată de clasele exploatatoare*" nu mai sunt astăzi în stare să stârnească nici măcar un zâmbet. Ele sunt pur şi simplu ignorate. **Libertatea înseamnă eliberarea de păcat şi de moarte în Hristos, iar în plan social lupta ideilor. La noi, ateismul are un curs forţat tot mai restrâns. Viaţa nu stă în autoritatea de stat. Credinţa este însă în plin asalt. Autoritarismul aserveşte, credinţa eliberează.**

Cuvânt rostit în Biserica Radu-Vodă, a 3-a miercuri din Postul Mare, la 29 mart. 1978.

Preoția și suferința umană (cuvântul 5)

Poate că te-ai întrebat, tânărul meu prieten, de ce tocmai eu m-am adresat ţie şi în numele cui îţi vorbesc. Ce drept am la acest cuvânt care te tulbură şi te obligă la întrebări neliniştitoare? De ce am venit să-ţi confirm spaimele tale neînţelese şi să-ţi deschid nişte perspective atât de noi şi de neaşteptate încât să-ţi strice fragilul tău echilibru de apărare? Poate că, descoperindu-ţi puritatea şi inocenţa pe care nu ţi le cunoşteai, te-am făcut mai vulnerabil la răutatea lumii. Te-am făcut mai deschis pentru suferinţă şi este firesc să te întrebi care este rostul ei. Are ea o finalitate, sau este doar o întâmplare oarbă, un destin trasat de stele, un ocean nesfârşit în care să înoţi fără nădejdea de-a ajunge la vreun ţărm?

Îţi vorbesc în numele lui Hristos şi al Biserici Lui. În numele preoţiei la care Iisus m-a chemat. Fiindcă nimic din ceea ce se petrece în lumea aceasta nu este un joc al întâmplării inconştiente şi arbitrare, ci toate pornesc de la o cauză şi tind spre o finalitate care se află în afara lumii.

Dacă ne-am născut să fim robii materiei, ba încă printr-o justificare filosofică, atunci finalitatea vieţii este sclavia. Dacă iubirea noastră se reduce la lupta pentru existenţă, iar sacrificiul nostru la perpetuarea speciei, atunci ele nu sunt decât sclavaj. Şi în toată această înşiruire, tinere prieten, unde este locul sufletului tău?

Cuvânt rostit în Biserica Radu-Vodă, a 4-a miercuri a Postului Mare, la 5 aprilie 1978.

CAP 8 - ARHIMANDRITUL Ioanichie Bălan (1930-2007)

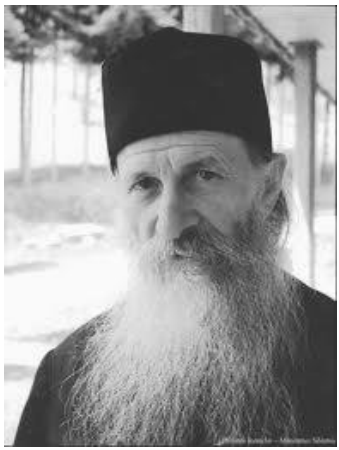

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA – sursa – *Mi-e dor de cer - Viața Părintelui Ioaniche Bălan*, Editura Măn. Sihăstria, 2010

Părintele Ioanichie Bălan s-a născut în data de 10 februarie 1930 în localitatea Stănița, județul Neamţ, primind, la Botez, numele de Ioan. A fost al doilea copil al bunilor creștini Constantin și Elena Bălan. Părinţi lui erau ţărani simpli. Împreună, ei au avut o familie numeroasă, cu nouă copii, pentru care au muncit din greu ca să le facă un rost în viaţă. Nu au fost săraci, aveau pământ destul şi animale, dar aceasta îi obliga să fie ocupaţi tot timpul anului cu lucrul la câmp şi în gospodărie.

După ce a absolvit Liceul comercial din Roman, în 4 noiembrie 1949, a venit la Mănăstirea Sihăstria. Este tuns în monahism la data de 14 aprilie 1953 și este hirotonit diacon la data de 15 aprilie 1953. Între 1949-1971 îndeplinește în Mănăstirea Sihăstria ascultările de casier, contabil, secretar și ghid al mănăstirii.

Între anii 1971-1990, când comuniştii făceau nenumărate schimbări şi presiuni asupra vieţii bisericeşti, părintele Ioanichie Bălan se mută la Mănăstirea Bistriţa, judeţul Neamţ. Cu acest prilej, între anii 1971-1975, el urmează cursurile Facultăţii de Teologie din Bucureşti, pe care le termină cu lucrarea intitulată „*Chipuri de călugări îmbunătăţiţi din mănăstirile nemţene*”.

În ziua de 2 februarie 1979, ierodiaconul Ioanichie Bălan este hirotonit preot, de către vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist. Mai apoi, în anul 1984, el va fi numit protosinghel, iar în anul 1992, arhimandrit.

Abia în anul 1990 va reveni la Mănăstirea Sihăstria, unde îşi va continua activitatea misionară şi publicistică.

Patericul românesc a rămas până în zilele noastre o carte de referință pentru cei care vor să cunoască spiritualitatea românească. S-a tipărit în cinci ediții. Părintele Ioanichie lărgește aria de documentare, începând cu cea de-a doua ediţie, la secolele IV-XXI, și adăugă de fiecare dată noi biografii ale unor nevoitori care nu fuseseră incluşi cu ocazia celorlalte apariții. Cartea a cunoscut și un ecou internațional deosebit, fiind tipărită integral în limba greacă (1985), și parțial în limbile italiană (1987), franceză (în traducerea Părintelui Nicolae Steinhardt - 1987), engleză (1997) și maghiară (2004).

În anul 1981, stăpânit de râvna de a face cunoscut rolul monahismului în istoria neamului românesc, Părintele Ioanichie a publicat a doua sa carte fundamentală: ***Vetre de sihăstrie românească***. Așa cum menţiona în introducere, lucrarea avea „rolul *de a relata şi dovedi, atât istoric şi documentar, cât şi geografic, etnic, lingvistic şi toponimic începuturile vieţii monahale pe pământul ţării noastre*".

În anul 1984 Părintele Ioanichie publică primul volum din cea de-a treia carte a trilogiei sale închinat spiritualităţii monahale româneşti: ***Convorbiri duhovniceşti***. După mai mult de 10 ani de documentare suplimentară, în care a adăugat noi convorbiri cu mari profesori de la institutele teologice din ţară, precum şi cu alţi părinţi români renumiţi, s-au strâns peste 60 de dialoguri menite „*să răspundă credincioşilor noştri şi călugărilor mai tineri cum trebuie să trăiască pe pământ pentru a moşteni viaţa cea veşnică, oferindu-le experiența și sfaturile vii ale părinţilor bătrâni, sprijinite pe temelia Sfintei Scripturi şi învăţăturile Sfinţilor Părinţi*". Acestea au alcătuit primul volum al *Convorbirilor duhovniceşti,* numărând peste 600 de pagini, în care erau prezente nume de referinţă ale Ortodoxiei româneşti, precum părinţii: Cleopa Ilie, Dumitru Stăniloae, Ioan G. Coman, Constantin Galeriu, Paisie Olaru, Sofian Boghiu, Arsenie Papacioc, Benedict Ghiuş, Teofil Paraian, Petroniu Tanase şi alţii.

Patericul românesc, *Vetrele de sihăstrie românească* şi *Convorbirile duhovniceşti* l-au consacrat definitiv pe Părintele Ioanichie în rândul marilor scriitori bisericeşti de la noi din ţară.

Vizita Părintelui Ioanichie din 1984 în Grecia, Bulgaria, Iugoslavia şi Italia, a constituit şi un prilej de reactualizare a notelor de călătorie consemnate cu ocazia unor pelerinaje mai vechi. Deja în anul 1974, împreună cu Părintele Cleopa şi cu alţi părinţi din Sihăstria, călătorise la *Locurile Sfinte*, iar în anul 1977 În Muntele Athos, în Grecia şi în Italia, însemnările şi impresiile acestor călătorii le-a adunat laolaltă şi le-a tipărit în anul 1986 sub titlul: ***Mărturii româneşti la locurile Sfinte***, o altă carte de mare succes.

Pe parcursul a peste 500 de pagini, ea prezintă pe rând toate obiectivele duhovniceşti din Tara Sfântă, Muntele Sinai şi Muntele Athos, precum şi cele mai importante din Grecia şi Italia.

În anul 1988 apare cel de-al doilea volum al ***Convorbirilor duhovniceşti***. Dintre numele care apar în cele peste 800 de pagini ale acestei noi culegeri de dialoguri menţionăm părinţii: Dumitru Stăniloae, Constantin Galeriu, Iachint Unciuleac, Bartolomeu Anania, Nicolae de la Rohia (Steinhardt) şi alţii.

În 1990, când a revenit la mănăstirea sa de metanie, Părintele Ioanichie avea 60 de ani. Era de acum un scriitor renumit în mediile bisericeşti din toată ţara şi chiar peste hotare. De asemenea, era recunoscut şi ca un duhovnic de seamă şi mare predicator. Acestea vor fi principalele sale lucrări duhovniceşti în anii ce vor urma, prin care îşi va înmulţi necontenit talanţii. Pentru ele a refuzat mereu alte răspunderi mai înalte, cum ar fi stăreţia Mănăstirii Neamţ în 1990, sau scaunele de episcop la Huşi şi de episcop-vicar la Roman între anii 1993-1996.

Părintele Ioanichie a înţeles însă cel mai bine care erau nevoile poporului eliberat de sub opresiunea ateismului. Mulţi oameni erau botezaţi, dar nu-şi cunoşteau credinţa sau şi-o cunoşteau greşit. Era necesară o muncă de apostolat în rândul credincioşilor, care să-i apropie de Biserică, să-i facă să înţeleagă comorile Ortodoxiei să-i apere de prozelitismul sectar şi de ispitele sfârşitului de veac XX. Tocmai pentru aceasta, odată cu venirea sa în Sihăstria, a iniţiat editarea mai multor cărţi de popularizare a credinţei, tipărite în tiraje de zeci de mii de exemplare. La început a publicat mai multe pliante cu subiecte care urmăreau o catehizare elementară a poporului, precum şi diferite cărţi de rugăciuni. Apoi a organizat o mică editură unde erau pregătite pentru tipărit cărţi mai importante.

Astfel i-au apărut, rând pe rând, următoarele titluri sub semnătură proprie: *Istorioare duhovnicești* (1991), *Cuvinte duhovniceşti* (1992), *Călăuză ortodoxă în biserică* (1992), *Călăuză ortodoxă în familie şi societate* (1993), *Rânduiala Sfintei Spovedanii şi a Sfintei Împărtăşanii* (1993), *Părintele Paisie duhovnicul* (1993), *Puterea Sfântului Maslu* (1993), *Convorbiri duhovniceşti cu teologi ortodocşi din străinătate* (1995), *Viaţa Părintelui Cleopa* (1999), *Sfântul Episcop Ioan* (1999), *Sfintele Moaşte din România* (1999), *Sfintele Icoane făcătoare de minuni din România* (1999), *Moșul Gheorghe Lazăr* (2001), *Ieroschimonahul Ioanichie Moroi - egumenul Sihăstriei* (2002), *Sfântul Paisie de la Neamţ* (2002), *Sfânta Teodora de la Sihla* (2003), *Versuri duhovniceşti* (2006).

Un proiect ambiţios, care s-a întins pe durata mai multor ani, a fost tipărirea ***Vieților Sfinţilor*** **în 12 volume**, a căror ultimă ediţie apăruse între anii 1901-1911.

Încă din anul 1990, Sfântul Sinod a aprobat retipărirea acestora, părintele fiind numit redactor responsabil al întregii colecţii aghiografice reuşind, între anii 1990-1998, să tipărească această monumentală lucrare, adăugându-i şi un volum inedit, în care erau enumeraţi, atât în ordinea zilei de prăznuire, cât şi în ordine alfabetică, toţi sfinţii recunoscuţi la acea dată: *Sinaxar ortodox general şi dicţionar aghiografic.*

Începând cu anul 1993, Părintele Ioanichie a iniţial şi editarea unor serii de cărţi care au devenit foarte populare: ***Ne vorbeşte Părintele*** *Cleopa* (16 volume), *Ne vorbeşte Părintele Arsenie* (3 volume), *Ne vorbeşte Părintele Sofian, Ne vorbeşte Părintele Teofil, Ne vorbeşte Părintele Dumitru Stăniloae.* Prin aceasta el a contribuit la popularizarea marilor noştri duhovnici ai sfârşitului de veac XX. Sfinţia sa a compus şi slujbele şi acatistele Sfintei Teodora de la Sihla, a Sfântului Ioan

O altă latură a activităţii misionare a Părintelui Ioanichie au fost conferinţele pe care le-a susţinut de-a lungul anilor ’90 în toată Moldova. Cuvintele sale sincere, directe, l-au făcut foarte iubit de cei aflaţi în căutare de viaţă duhovnicească în primii ani de libertate după căderea regimului comunist. În anul 1992, ca o recunoaştere a întregii sale activităţi, Părintele Ioanichie a fost hirotesit arhimandrit.

Însă cu cât devenea mai cunoscut prin cărţile sale şi prin activitatea sa, Părintele Ioanichie se simţea mai responsabil pentru soarta întregului neam şi nu putea rămâne nepăsător la durerile şi încercările care se abăteau asupra acestuia. Astfel, în nenumărate rânduri, el a iniţiat acţiuni de protest împotriva principalelor probleme cu care se confrunta ţara: natalitatea redusă, pomografia, avorturile, divorţurile, alcoolismul, mişcările sectare, drogurile etc. încercând să coalizeze şi alţi mari duhovnici în lupta împotriva acestor flageluri naţionale, el a înaintat numeroase memorii către autorităţile centrale bisericeşti şi de stat, în care prezenta detaliat situaţia gravă existentă în ţară, propunea măsuri împotriva acestor stări de lucruri şi cerea rezolvarea urgentă a problemelor mai sus menţionate. De asemenea, a intervenit alături de alte personalităţi pentru ca religia să fie predată în mod obligatoriu în şcoală.

În cursul vieții sale, parintele s-a uitat pe sine, pentru a-i salva de la uitare pe marii părinți ai trecutului și ai prezentului Bisericii noastre. S-a micșorat pe sine, pentru a-i înălța pe înaintașii săi.

Începând din anul 2000, boala şi durerile s-au accentuat de la an la an, astfel încât din anul 2002 părintele nu a mai putut să slujească şi nici să mai predice. Au urmat ani în care boala se împletea cu urcuşul duhovnicesc de taină al părintelui: din ce în ce mai multă rugăciune şi mai stăruitoare, lipsită de grijile vieţii dinainte şi îndreptată numai spre cer. În jurul lui se simţea o atmosferă de bucurie şi de pace, care trăda pe nevoitorul ce dobândise harul Duhului Sfânt.

Din anul 2005 părintele a încetat să mai spovedească, nu mai ieșea din chilie, nu mai vorbea, având nevoie de ucenici care să-l îngrijească. La câteva zile după împlinirea a 58 de ani de viaţă monahală, starea părintelui s-a agravat. După o săptămână în care a slăbit din ce în ce mai mult, la 22 noiembrie 2007 Părintele Ioanichie a părăsit lumea aceasta. Era în noaptea de după praznicul Intrării Maicii Domnului în Biserică şi credem că nu a fost o zi întâmplătoare. În data de 24 noiembrie 2007 a avut loc înmormântarea părintelui în prezența a mii de oameni veniţi din toată ţara şi din străinătate. Trupul său a fost înmormântat în cimitirul Mănăstirii Sihăstria, alături de ceilalţi părinţi iubiţi ai săi şi de Părinţii Paisie şi Cleopa, cărora le-a fost vrednic urmaş. În fiecare an, în primele zile ale lunii decembrie, se face pomenirea acestor trei mari apostoli ai Ortodoxiei româneşti, care prin lucrarea lor au adus nenumărate suflete la Hristos.

Părintele Ioanichie nu numai a scris despre sfinţi, ci a şi trăit sfinţenia. Nu a fost o contradicţie între ceea ce propovăduia şi ceea ce trăia. Iar ceea ce el trăia era dorul după Dumnezeu, dorul după cer.

Fie ca lucrarea Părintelui Ioanichie să ne rămână tuturor drept pildă şi călăuză în viaţa duhovnicească, în drumul spre cer.

SFATURI ȘI ÎNDEMNURI - aceeași sursă

RUGĂCIUNEA - Cea mai mare harismă o ai când te rogi mult. Să ne învăţăm cu rugăciunea. Orice ar fi, cine se roagă are numai de câştigat. Cine vorbeşte, păgubeşte. Cine vorbeşte mult, păgubeşte mult.

Rugaţi-vă mai mult. Când un popor se roagă, fie şi numai unu la sută, Dumnezeu cruţă ţara.

Te rogi mai mult, devii veşnic. Vrei să aduci o contribuţie majoră familiei tale şi neamului în care te-a născut Dumnezeu? Roagă-te mai mult. Să începem cu rugăciunea. Teoria e pe planul doi. Nu te întreb câtă carte ştii şi nu-ţi spun câtă ştiu eu. Eu te întreb: „*Cât te rogi, frate?",* şi de acolo îmi dau seama de ce ai sau nu ai linişte. Trebuie să ne întoarcem la rugăciunea părinţilor noştri. N-aţi avut mame şi bunici acasă? Când ne-om ruga noi ca bunicuţele noastre, se schimbă situaţia în România. Nu vă aduceţi aminte? Cine nu ştie? Bunica punea broboada pe cap, stătea în genunchi şi se ruga şi plângea în basma şi se ştergea cu capătul broboadei. Ea nu ştia decât Tatăl nostru şi vreo două rugăciuni, dar rugăciunea ei oare o am eu? Părintele Dimitrie Bejan şi Părintele Cleopa au văzut o ţărancă cu opinci în picioare care se ruga şi avea o flacără mare de foc deasupra capului. La această rugăciune trebuie să ajungem noi. **Ori e foc, ori e nimic**.

Şi atunci nu mai trebuie să facem cereri la parlamente să ne dea cutare. Apelăm la Dumnezeul luminii şi la focul rugăciunii.

Ţăranii sunt cei mai mari teologi ai României. Ei nu ştiu teorie multă, dar când se apucă să facă metanii, când se apucă de rugat şi încep să curgă lacrimile..., asta e teologia adevărată.

Întâi să vă rugaţi şi după aceea să vă apucaţi de orice acţiune. Dacă nu te-ai rugat mult, nu reuşeşti în ziua aceea mult. Faceţi încercarea aceasta. Și eu am observat aceasta. Când ai făcut numai pe jumătate rugăciunea, primeşti numai pe jumătate. Când e făcut tot, parcă toate uşile se deschid şi reuşeşti. Rugaţi-vă mai mult, să vedeţi cum reuşiţi. **Rugaţi-vă mai mult şi să vedeţi cum Dumnezeu le rezolvă prin îngerii lui.**

Fără rugăciune devenim crispaţi, supăraţi, întunecaţi, mândri.

Totul este să-l slăvim pe Dumnezeu. Nu-i nevoie să-i ceri lui Dumnezeu ce-ţi trebuie. Slăveşte-l pe Dumnezeu şi El îţi dă şi ce-ţi trebuie ţie. Nici nu te aştepţi şi găseşti blidul cu mâncare pe masă.

Când începi o casă nouă, când începi o familie nouă, când începi să faci ceva de folos pentru casa ta sau pentru alţii, nu începe până nu te rogi şi nu posteşti. O zi, două, trei, o săptămână, până seara, după cum poţi, dar cu binecuvântarea duhovnicului tău. Când avem necazuri multe şi mari şi nu ni se împlineşte nici o cerere, să promitem lui Dumnezeu ceva: că vom ajuta la o biserică, că vom creşte un copil orfan, că vom merge pe la cei săraci. Fiecare cât poate, să nu promită ce nu poate. Cât poţi şi cât crezi că ai. Să vezi ce repede ţi se împlineşte cererea.

SFÂNTA LITURGHIE - Cât se mai face Sfânta Liturghie pe pământ preţuiţi biserica şi nu staţi în timp de sărbătoare sau duminica pe la porţi, pe la nunţi, pe la cumătrii sau afaceri. Să stai la Sfânta Liturghie este mai de folos decât a face metanii, a citi la Psaltire sau a face altă nevoinţă.

TRĂIREA ÎN HRISTOS - Viaţa omului este o taină, nici omul nu-şi cunoaşte taina vieţii lui. Trăieşti cu Hristos, fără să ştii că eşti chiar lângă El, dar simţi ceva, simţi bucuria, simţi pacea şi aceea e prezența lui Hristos.

Hristos e cu noi! Asta este bucuria noastră. Nu câtă avere ai şi câte mașini în poartă, ci câtă bucurie ai în Hristos, cât te hrăneşti din rugăciune, vorbind cu Hristos. Legătura ta cu Domnul, cu cerul, cu veșnicia. Asta contează.

Faceţi milostenie sufletească în fiecare zi că milostenie trupească nu prea avem de unde. Ce înseamnă milostenie sufletească? Să iei o carte sfântă și să mergi la o bătrânică, la un om sărac şi să îi citeşti de acolo un capitol sau să faceţi rugăciune.

Deci fă milostenie nu cu bani, ci fără bani, că e mai mare milostenia sufletească, să mângâi un om, să mergi la un bolnav, să-i duci o carte bună, să-i duci o cruciuliţă, sau, mai ales, să duci la preot pe o rudă de a ta, sau bărbatul, sau soţia, sau copilul, sau fata, că poate nu sunt spovediţi de mulţi ani de zile. Deci, a duce un om, care nu s-a spovedit de mult timp, la preot, este cea mai mare milostenie. Să fie şi el spălat, curăţit şi împăcat. Sau pe altul să-l îndemni la biserică duminica, să nu lucreze, sau pe altul să-l îndemni să meargă la un spital, pe altul să-l îndemni să se împace cu soţia, cu copiii. Îndemnaţi lumea spre biserică, spre duhovnic, spre Hristos. Nu îi oferi bani, nu îi oferi cadouri, ci îi oferi pe Hristos, care e mai scump decât toate. Deci iată atâtea fapte de milostenie pe care puteţi să le faceţi.

Schimbarea lumii nu vine nici din Japonia, nici din America, nici de la Moscova. **Schimbarea lumii vine din casele noastre, din inimile noastre.** Foarte greu poţi trage un suflet din păcat la fapta bună, din iad în rai, din necredinţă sau din sectă să-l tragi la Hristos și la biserică. Sau să-l scoţi pe altul din cârciumă şi să-l faci creştin bun, să iubească Biserica şi pe Hristos. Este cel mai greu dar cel mai răsplătit lucru în viaţa asta.

Drumul crucii este drumul mântuirii. Salvarea nu va veni nici de la răsărit, nici de la apus, ci numai de sus. Dar nu se mai uită nimeni în sus, cică de sus nu vine nici un dolar. Salvarea o dă Hristos, dar prin cruce, prin jertfă personală, dacă o accepţi. Dacă nu o accepţi, eşti un spectator, ca şi cum te uiţi la un film, şi a trecut filmul, a trecut viaţa şi te-a cărat cineva la mormânt. Păcat de tine!

De aceea nu merge bine lumea aceasta, ca noi vrem să facem o altă lege, nu legea Evangheliei. Nu luăm pe Hristos de model, ca să ne jertfim şi noi, căci atunci s-ar naşte copii, ar fi societatea echilibrată. Aşa, două vorbe şi un cuvânt şi hai la tribunal, ne-am despărţit; hai la doctor, am scăpat de copii.

Ferească Dumnezeu să ne ajungă blestemul pomului celui fără de roade. Să trăim o viaţă întreagă fără roade, apoi hai că în sfârşit s-a nimerit să nasc un copil şi cam cu atâta merg. Nu te poţi mântui aşa.

Duşmanul nostru este numai diavolul. Dar de diavolul mă pot apăra cei din Apus sau cei din Răsărit? Nu, numai crucea mă apără, numai faptele mele bune, numai smerenia, numai trăirea cu Hristos.

Să nu mai judecăm. Mai bine să ajutăm cu rugăciunea. Ajutaţi cum puteţi. Întâi cu cuvântul, că e mai scump cuvântul decât banul. Cuvântul iese din inimă, banul iese din buzunar. Dar şi banul trebuie, că el este legat de Marta. Trebuie şi Marta, dar întâi de toate Maria.

Când ieşim afară din inimă, vai ce tristă e lumea aceasta! Când te uiţi numai în afară şi nu ai izvorul în inima ta, tare-i tristă lumea!

Parcă ţi-ar fi dor să pleci mai degrabă din lumea aceasta sau să te duci prin alte ţări din Apus şi din Răsărit! Unul ca acesta gândeşte: ***„Tare m-aş duce în altă parte, că tare m-am săturat de România!”.*** El nu ştie că acolo e mai rău decât la noi. El nu ştie că acolo sunt mai mulţi nebuni ca la noi! El nu ştie că acolo găseşte mai greu, mai rău, mai amar. El se gândeşte că e ciocolată mai multă, că sunt oameni mai buni, că sunt maşini mai frumoase, că sunt spectacole mai tentante etc. Nu, fraţi români! Întoarceţi-vă acasă. Întoarce-te nu la casa mamei tale, întoarce-te în inima ta, caută acolo pe Dumnezeu, caută acolo pe Hristos, descoperă-L pe Hristos în inima ta şi trăieşte credinţa ortodoxă. De astăzi înainte **numai aceia vor supraviețui pe pământ şi vor avea curaj şi bărbăţie şi tărie și fericire să supravieţuiască în societatea de azi, aceia care îl vor avea pe Hristos în inimile lor**. Adică aceia care se vor ruga mai mult.

Cum vine Hristos în inima noastră? Practic. Să explicăm pe înţelesul tuturor. Ce putem face ca Hristos să vină la noi, sau dacă îl simţim, să rămână cu noi? lată! Oare ne-am spovedit? Ne-am împăcat cu fraţii şi surorile? Mi-am cerut iertare de la mama pe care am supărat-o? Sau am iertat pe fiul care m-a jignit şi pe care l-am blestemat?

Cel mai greu mi se pare postul limbii. Limba este o gură de iad. Atâta mai vorbim, atâta mai clevetim, atâta mai povestim, atâta mai mărim minciunile de prin sat pe care le mai auzim, încât ne întrebăm dacă mai aude Dumnezeu sau nu rugăciunea noastră. Ce-ar fi dacă ne-am uita la noi şi în inima noastră, ne-am uita la copilaşii noştri cum îi creştem, că vom da socoteală pentru fiecare!

Când suntem prea liberi omeneşte, suntem robiţi. Libertatea mea este să nu mă stăpânească patima, să nu mă stăpânească diavolul, indiferent prin ce patimă.

Trăirea în Hristos înseamnă să ne curăţim sufletul şi casa şi ţara şi mănăstirile de toate smintelile care au fost, sunt sau care le-au adus alţii în ultima vreme. Să ne curăţim, pentru ca văzduhul acesta să fie curat. Că numai atunci România învie cu adevărat când trăieşte în Hristos. Altfel, înviem gospodăreşte, cu case, cu maşini, cu laude, cu fotografii.

Nu vă risipiţi timpul cu fleacuri. **Ori cu Hristos, ori cu diavolul**. Uşor este a zice: „*Doamne, mă pocăiesc*”, dar mai greu este a zice: „*Doamne, nu ştiu să mă pocăiesc*”.

Părintele Paisie mi-a dat un sfat. care spune foarte multe: „*Ce poţi face astăzi, nu amâna pe mâine, că nu ştii dacă ziua de mâine o mai ajungi în viaţă*”. Ce poţi să faci bun astăzi, astăzi să faci. Ai un ceas de rugat, roagă-te acum, citeşte…. Mâine nu mai este ziua ta.

IUBIREA - Dumnezeu a creat lumea din iubire. Sfinţii se roagă pentru noi pentru că ne iubesc. Dacă ne smerim, dacă iubim, dacă iertăm. Nu e nevoie de rachete. Cea mai teribilă armă împotriva diavolului este iubirea şi crucea. Nu păgânii, ci noi, creştinii, grăbim sfârşitul lumii, pentru că nu ne mai iubim.

Un mare pustnic a zis: „*Ştii când va veni sfârşitul lumii? Când nu va mai fi cărare de la un om la altul*". Când nu va mai fi cărare între tată şi mamă, între părinţi şi copii, între copii şi biserică. Când va pieri iubirea şi ne vom da numai pe afaceri şi numai pe câştiguri şi numai pe minciunării şi numai pe alergări prin alte ţări, doar-doar ne-om îmbogăţi.

Medicamentul lumii nu este streptomicina sau ştiu eu ce alt medicament. **Salvarea lumii, medicamentul lumii este iubirea**. Iertaţi-vă, iubiţi-vă, vizitaţi-vă, încurajaţi-vă, ajutaţi-vă!

SMERENIA SAU MÂNDRIA - Dragostea să nu lipsească dintre noi. Nu să râdem: „*Uite cela ce-a făcut!", „Uite cu cela ce s-a întâmplat!", „Uite femeia aceea!", „Uite omul acela!", „Uite ţiganul acela!*". Să nu zicem aşa, că nu ştim care e întâi. S-ar putea ca tocmai ţiganul pe care uneori noi îl mai mustrăm, tocmai acela să fie înaintea noastră la Hristos.

Defăimându-te pe tine, încetul cu încetul intră sfânta smerenie, intră darul lui Dumnezeu în inima ta, vine câte o lacrimă când şi când, începe să-ţi fie drag să citeşti la Sfânta Psaltire, ţi-e tot mai dragă slujba la biserică, ţi-s dragi cântările de la strană, parcă ar cânta îngereşte, şi sufletul tău este împăcat, liniştit, ca o apă care curge încet, încet.

Fiecare dintre noi mai întâi să ne rugăm lui Dumnezeu să ne dea darul smereniei, că nici o virtute nu intră în om fără rugăciune, fără a o cere de la Dumnezeu. Sunt şi virtuţi din naştere, dar acelea sunt foarte uşor cuprinse de demonul mândriei. Iar noi să începem a ne smeri nu prin altceva, ci întâi prin rugăciune, cerând de la Dumnezeu darul smereniei, darul umilinţei şi poate şi al lacrimilor. Şi cu ajutorul lui Dumnezeu, cu sfatul duhovnicului şi cu rugăciunile celorlalţi din jur şi cu ocara sau mustrarea părinţilor bătrâni, fiecare se poate modela ca să lepede din el cel mai cumplit diavol, care se cheamă mândria.

PREOŢIA - Suntem datori să cinstim pe preoţi, să cinstim pe slujitorii sfintelor altare, indiferent de neputinţele sau slăbiciunile lor, căci Dumnezeu va judeca. Să cinstim pe arhiereii care slujesc Biserica, pe sfinţiţii noştri episcopi, mitropoliţi şi patriarhi, care apără Ortodoxia de 2000 de ani. Să-i pomenim la rugăciunile noastre fiecare pe ierarhul locului şi pe patriarhul ţării respective. Nu uitaţi aceasta.

Sfinţenia la preoţi se arată mai întâi prin harul preoţiei. Cine e hirotonit preot şi slujeşte cu credinţă şi cu frică de Dumnezeu, el are parte

la sfinţenia divină. De aceea îi sărutăm mâna preotului. De aceea cerem binecuvântare de la părintele. De aceea îl chemăm să ne sfinţească locuinţa, să ne pună mâna pe cap nouă şi copiilor că să ne fie mai bine.

Alţi preoţi mai adăugă pe lângă harul sfinţeniei şi harul personal al faptelor bune, deosebite, poate unele de taină sau altele cunoscute: fac milostenii, cercetează bolnavii, merg pe la azile... şi aceasta este tot o harismă, un har sfinţitor pe care trebuie să-l aibă preotul. Alţii au şi altceva mai mult, au darul cuvântului. Sunt preoţi care prin predică au transformat o lume întreagă şi au fost şi sunt căutaţi, iar oamenii se hrănesc şi se bucură de cuvintele pline de bărbăţie şi de îndrăzneală duhovnicească. Dar alţii, mult mai puţini, mai au parte de încă o harismă, încă un dar al lui Dumnezeu: să sufere pentru Evanghelie. Cred că pe lângă harul preoţesc, ar urma harul acesta al suferinţei pentru cruce, pentru Evanghelie, pentru cuvântul lui Dumnezeu, pentru mântuirea celor mulţi.

Dacă ne depărtăm de Dumnezeu, atunci şi Dumnezeu ne ia duhovnicii, îi lasa mai puţini, le ia darul cuvântului, le dă frică să n-aibă curaj să mustre păcatul pe faţă şi ne ceartă cu boli, cu necazuri. Şi în locul Duhului Sfânt şi al duhovnicilor profunzi, se înmulţesc sectele de tot felul.

Iubiţi-vă preoţii şi rugaţi-vă pentru ei, cu rugăciune îi veţi face mai buni, nu cu cârteala sau cu cleveteala. Şi mai postiţi şi pentru preotul satului şi se va face mai bun şi ne va merge şi nouă mai bine şi îi va da Dumnezeu cuvânt pentru mântuirea noastră.

LECTURI DUHOVNICEŞTI - Citiţi Vieţile Sfinţilor. După Sfânta Evanghelie, cele mai sfinte cărţi pe care trebuie să le citească oamenii sunt Vieţile Sfinţilor. Cele 12 volume cu Vieţile Sfinţilor de peste tot anul. Este Evanghelia pusă în practică. Învăţaţi aici şi istorie, găsiţi aici şi combaterea sectelor şi exemple de sacrificiu, găsiţi aici martiri, icoane de mame vii, chipuri de fecioare, oameni desfrânaţi, femei căzute în ultima stare de desfrâu, care apoi au ajuns la culmea sfinţeniei. Nu-i nevoie de filosofie multă, aici e filosofia sfinţilor, trăirea sfinţilor.

E vremea să citiţi o seară capitolul 24 de la Matei şi seara următoare capitolul 21 de la Luca. Sunt două capitole care se completează unul pe altul şi vorbesc de vremurile în care trăim şi care ne aşteaptă de acum încolo.

VIAŢA DE FAMILIE - A venit la mine o mamă cu 14 copii. Să vezi filosofia omului de la ţară, care este cea mai înaltă filosofie. Are Socrate mai multă filosofie decât țăranca aceasta? Să vedeţi fericirea unei mame cu 14 copii şi să vedeţi deznădejdea unei mame cu doi copii născuţi - şi aceia sfijiti şi uscaţi şi betegi - şi cu 20 de avorturi.

Să vedeți tristeţea ei şi bucuria unei ţărance cu copii mai mulţi. Copiii dau părinţilor o bucurie extraordinară, îl aduc pe Dumnezeu în casa aceea.

Naşteţi copiii; ei vă duc în rai, iar lipsa lor vă duce în iad. Ai luat jugul căsătoriei? Atunci nu te juca cu focul. Aceasta nu este un sport, nu este o experienţă oarecare, aceasta este o viaţă în Hristos. Trăieşti în Hristos, naşti pentru Hristos, te binecuvântează Hristos, ai un soţ, ai fericirea şi ai câţiva copilaşi în vatra casei tale şi n-ai trăit degeaba pe pământ. Altfel ce laşi în urmă? Vorbe? N-aţi văzut că mama care are copii mulţi trăieşte mai mult? Nu vedeţi că mai mult trăiesc mamele decât bărbaţii? Pentru că ele nasc şi dau viaţă şi primesc viaţă din viaţa copiilor lor şi Dumnezeu le dă viaţă îndelungată.

Nu mai cheltuiţi ore întregi la această ticăloasă ispită pe care o aveţi în casă: televizorul. Îmi spun femeile, oamenii şi copilaşii la spovedanie că privesc acolo la icoana lui antihrist de la o oră până la şase ore. Spune aşa într-o profeţie: *în vremea de pe urmă toţi oamenii vor avea în casele lor icoana lui antihrist.* Şi nu mai spune care. Şi dacă credem cuvântul bătrânilor noştri, al marilor noştri duhovnici şi al tuturor cuvioşilor care au trăit şi mai trăiesc în această vreme, ne dăm seama că **televizorul este icoana lui antihrist**. Şi fiecare daţi jertfă o oră, două, trei şi până la şase ore. Chiar femei de la ţară zic: „*Părinte, am stat la televizor până la ora două noaptea". „Dar de ce, femeie, ţărancă? Mamă-ta avea aşa ceva?". „Nu". „Câţi copii avea?". „Nouă". „Câţi ai?". „Doi". „Cum ţi-s?". „Răi". „De ce?*". Şi a înţeles de ce. Dacă nu poţi să-ţi stăpâneşti casa şi copiii, aruncă-ţi televizorul, dă-l într-o râpă undeva. Nu-l da la altul cadou, că bagi diavolul în casa altuia.

Dacă familia se destramă, adio Ortodoxie. Familia este obştea cea mai binecuvântată de Dumnezeu încă de la început, din care ne-am tras cu toţii: şi sfinţi, şi nesfinţi, şi buni, şi răi, şi păcătoşi. Am ajuns cu natalitatea la marginea prăpastiei. Căutăm orice şi umblăm după toate, după maşini, după vile..., dar nu putem naşte un înger în plus în casa noastră. De aceea îngerii pleacă din casele acelea unde unul se naşte şi şapte îi duci la doctor. Nu stau îngerii acolo şi dacă nu stau îngerii cum o să stea Hristos acolo?

PELERINAJ - Când intri într-o mănăstire întâi du-te şi te roagă. Nu merge la mănăstire mâncat, dacă se poate mergi mai flămând, fă câteva metanii în biserică, du-te şi la cimitir, închină-te, căci or fi poate nişte sfinţi pe acolo, poate aprinzi o lumânare. Nu vorbi cu nimenea, roagă-te, măcar un ceas stai în meditaţie şi în rugăciune, după aceea începi să întrebi unde să mănânci, unde să te culci. Trăieşte atmosfera harică, sacră, a unei mănăstiri străbune. Nu este mănăstire unde să nu fi fost şi sfinţi, dar îi ştie Dumnezeu din cer, îngerii şi pământul.

Pentru sfinţenia românească nu s-a făcut publicitate, a rămas aşa, mai mult anonimă, dar fiecare lăcaş dumnezeiesc are ascunşi în pământ unii sfinţi.

ROMÂNIA - Aţi mai văzut alte ţări? Dacă aţi văzut, aţi văzut cu ochiul laicului, însă eu am văzut cu ochiul monahului, care vede altfel. E tragedie ce e în alte ţări. Noi încă mai avem o ţară cu oameni curaţi în ea. Cu cât e mai naiv românul, cu atâta e semn că mai are oleacă de curăţie în el. Ce să-i spui la o mătuşă de la ţară care se roagă şi plânge înaintea unei icoane? Ea e curată. Ce? Să ştie vicleşugurile şi minciunăriile lumii acesteia? Nu trebuie să le ştie, că ai pierdut-o, săraca.

Vreţi să faceţi ceva pentru România? Faceţi întâi începând cu familia dumneavoastră. Avem un popor de aur. Un popor pe care îl cruţă Dumnezeu. Uitaţi-vă în istoria Europei şi vedeţi câte popoare au fost mai statomice ca românii. Este un popor liniştit şi nu ne-a scos nimeni din Carpaţi. Numai Dumnezeu ne poate scoate. Când? Când ne vom depărta de El. Dumnezeu e cu cei smeriţi.

Nu găsiţi în altă parte pacea pe care o are romanul aici. Pâine mai puţină, gologani mai deloc, dar omul dacă e creştin e fericit. Du-te în Occident, au tot ce le trebuie - şi câte şapte maşini - şi dimineaţa se anunţă câţi s-au spânzurat în noaptea aceea. Păi dacă tu mănânci banane, dacă tu ai trei-sapte maşini, dacă tu ai toţi dolarii, de ce te agăţi de grindă? Ce ai? Uite, eu mă duc la mătuşa Ileana care are trei lemne, nişte vreascuri, coace două barabule, mănâncă, bea o gură de apă, face o cruce mare, zice Tatăl nostru, şi e fericită. Păi atunci nu e păcat că noi, cu o ţară atât de frumoasă, să ne uităm în alte părţi şi să visăm mălaiul uscat de acolo?

Întoarceţi-vă la rugăciune, umpleţi bisericile, munciţi cât puteţi. Când vedeţi că fabrica nu mai merge, cela a mai furat-o, altul a jecmănit-o, alţii se sfădesc la guveme că nu mai ştiu cum să-şi împartă banii, atunci nu-i de ruşine viaţa la sat. Să ştiţi, o să treacă şi timpul acesta. Acum să se umple ei, graşii, să se îngraşe ei bine aşa, asta e vremea lor. Tăceţi din gură şi rugaţi-vă lui Dumnezeu. Și El, pentru credinţa poporului şi a dumneavoastră, o să vă dea tot ce vă trebuie, numai cât trebuie, nu mai mult, cât trebuie, şi e suficient.

Deocamdată în Occident este gol. Tragedia este mult mai mare decât ne-o închipuim noi. Să vedeţi acolo câtă pustiire este. Să vedeţi la biserică o secetă religioasă extraordinară. Cam aşa e în tot Occidentul. E o dramă. La noi, din mila lui Dumnezeu, cât de cât e un popor care arde pentru Hristos. Se roagă, stau în genunchi, se închină, postesc, mănâncă fără ulei. La ei nu există aşa ceva.

Vrei să fie România mai frumoasă şi mai binecuvântată şi Ortodoxia mai tare? Schimbă-ţi viaţa ta, eu să mi-o schimb pe a mea şi, toţi la un loc, într-o frăţie şi o credinţă să cântăm lui Dumnezeu şi să-l slăvim. Eu am fost prin mai toată Europa. Nu dau România pentru nici o ţară. Nici chiar pentru Țara Sfântă, căci România este Țara Sfântă a noastră. Dacă n-ar fi ţăranii ăştia, s-ar duce România de râpă. Vin oameni de o evlavie rară. Puţini, dar aceştia te uimesc. Eu totdeauna la spovedanie nu-i învăţ, ci învăţ de la ei smerenie.

Pentru ce se luptau Ştefan cel Mare şi Mircea cel Bătrân, Matei Basarab, Vasile Lupu şi toţi marii noştri voievozi? Sau pentru ce şi-a dat viaţa ca martir Sfântul Constantin Brancoveanu cu cei patru copii ai lui? Pentru ce? V-aţi pus întrebarea? Pentru ca să facă ţara lor mai mare? Niciodată! Pentru ca să apere Ortodoxia aici unde au fost moşii şi strămoşii noştri! Să nu intre aici păgânul, să nu intre turcul, să nu intre tătarul care era păgân şi să ne păgânizeze pe noi. Ca să rămânem ortodocşi legaţi de Hristos şi de cruce şi de cer.

Toată salvarea unui om, mântuirea lui, a unui neam, a lumii întregi, nu vine de la oameni, să nu credeţi una ca asta. Noi avem un singur Dumnezeu Căruia ne închinăm: Iisus Hristos, Mântuitorul lumii. Deci frăţie da, dar robie nu! Să trăim în armonie da, dar să vină unii mai mari ca să zică că noi vă stăpânim pe voi... Ne-am săturat de atâtea robii: şi ateiste, şi comuniste, şi sub turci, şi sub tătari, şi sub alții care au mai trecut pe aici, doar ştiţi istoria. Dar uite că ei au murit şi România n-a pierit. Spunea cineva ca noi, **românii, am mâncat coliva la câteva imperii**. S-ar putea să aibă dreptate. Ei au mâncat, au furat, au murit şi nu mai sunt acum, iar acest popor smerit şi blând, legat de Hristos şi de cruce şi de credinţa ortodoxă, supravieţuieşte.

Ce puteţi face dumneavoastră pentru ţara aceasta? Întâi să vă faceţi oameni buni, adică creştini curaţi, smeriţi, sinceri, iubitori de oameni, iubitori de Dumnezeu, iubitori de ţară, iubitori de neam, de tot ce e sfânt şi curat. Dacă vă veţi înduhovnici, dacă vă veţi elibera şi nu veţi sucomba în faţa instinctelor trupeşti, dacă veţi refuza total toate practicile păgâne, yoghine, muzica rock, filmele decadente şi pomografice, şi veţi trăi în Hristos, dacă nu veţi lipsi duminică de duminică de la sfânta biserică, afară de cazuri extreme, dacă veţi citi cărţi sfinte şi veţi ţine cât puteţi sfintele posturi şi vă veţi spovedi şi împărtăşi regulat, România este salvată.

Când vrei să ştii care e soarta unui neam, a unei ţări, te duci să vezi câţi sunt la biserică duminica, dacă sunt cârciumi deschise duminica prin sate, câţi sunt acolo şi câţi sunt la biserică. Te duci şi vezi pe la spitale, pe la puşcării, câţi sunt acolo, mulţi, puţini, tineri, bătrâni, şi îţi dai seama ce vrednicie sau nevrednicie are ţara aceea.

Aşa şi noi, dacă suferim - şi vom suferi din ce în ce mai mult, căci aşa sunt semnele pe care le simţim noi de la Dumnezeu şi le şi vedem - e semn că noi încă nu ne rugăm cu lacrimi, cu foc, e semn că noi încă nu postim cum posteau înaintaşii noştri, e semn că păcatele noastre sunt mult prea mari şi prea multe ca să ne meargă mai bine decât ne merge.

Un român, care e căsătorit cu o franţuzoaică şi amândoi sunt mari intelectuali, îmi spunea următoarele: „*Părinte, în Franţa sunt 40.000 de catedrale fără preot, fără liturghie, de mulţi ani de zile. Unele s-au făcut cârciumi, altele sunt pustii, altele le vând la alţii. Lumea occidentală nu mai vrea nici botez la copii"*. Vedeţi catastrofa Occidentului? Noi vrem să mâncăm guma din Occident, dar las' să trăim cu mămăligă românească, pentru că pământul e foarte bun şi Dumnezeu ne hrăneşte.

PATIMI - Când faci un păcat şi te stăpâneşte şi devine patimă, efectiv intră demonul în tine într-un anumit fel şi te chinuie. Şi dacă ai o patimă, să zicem beţia, desfrâul, mânia, răzbunarea, nu ea în sine te chinuie, că patima în sine nu are nici trup, nici suflet, ci demonul care o aprinde, care te bombardează şi te îmboldeşte să o faci, care te îndeamnă: *„Intră aici!", „Răzbună-te pe cutare. Iată-l că vrea să te omoare. Dă-i tu întâi în cap!", „Iată dincolo! Intră în casa păcatului!", „Du-te şi ucide-ţi pruncul!", „Lasă-ţi soţul! Uite te aşteaptă altul sau alta!"*. Nu patima în sine e cea care te chinuie, deşi ea este o deprindere, ci demonul, diavolul. De aceea spune Sfântul Efrem Sirul că la sfârşitul vieţii faptele bune se transformă în îngeri şi faptele rele în diavoli, şi faptele bune îl însoţesc pe suflet de-a dreapta, iar cele rele de-a stânga, până la tronul judecăţii lui Hristos.

BOGĂŢIA ORTODOXIEI - Am ajuns la concluzia că noi înşine nu cunoaştem Ortodoxia românească. Puterea Ortodoxiei noastre rezistă în casa țăranului, a omului simplu de jos, care nu interpretează, nu crede cu capul, el crede cu inima.

Am fost la Vatican. Mi-au arătat muzeul, cărţile pe care le lucrează ei acolo, o bibliotecă extraordinară, cu milioane de cărţi, kilometri. Le-am pus o întrebare simplă: „*Cinstiţi părinţi, sunteţi totuşi mulţumiţi cu atâta cultură câtă aveţi?".* ştiţi ce mi-au zis*: „Părinte, vorbiţi-ne ceva de rugăciunea inimii. Dumneavoastră aveţi mistică, noi avem cultura aceasta, politica, şi ea ne usucă şi ne osifică. Dumneavoastră aveţi duhul, pe care noi nu îl avem*".

Păstraţi tradiţia noastră sfântă, că este lăsată din moşi-strămoşi. Am fost şi prin alte părţi şi să ştiţi că s-a pierdut tradiţia. Noi avem aici mai puţin, dar cât ne trebuie. Țara-i bogată, mănăstirile sunt în jurul nostru, preoţi avem. Am fost în Occident şi ce am văzut m-am îngrozit.

Acolo e gol. E plină masa de bucate şi toată tehnica pe masă, dar n-am văzut mulţi occidentali fericiţi. Să nu le râvniţi viața. Nu au Sfânta Liturghie.

Se vorbeşte în ultimul timp despre o unire a bisericilor. Este imposibilă o unire, aşa sentimentală. Nu putem să scoatem la târg dogmele ortodoxe. Rămânem în bucuria Învierii. Biserica Ortodoxă nu ar putea să fie ortodoxă dacă n-ar fi luptată din toate părțile. Ori trăim Ortodoxia, ori pierim! Cu creştini numai la zile mari, vai de noi!

COPIII ŞI TINERII - Cât e de putemică rugăciunea copiilor! Ştiţi că atunci când e un necaz mare în casă, cel mai important lucru e să pui copiii să se roage? Să vezi ce bine merge în casa aceea unde sunt copii mici, nevinovaţi, şi se roagă. Ai văzut femeie cu copii mulţi bolnavă şi mai ales de boli din acelea fără de leac? Eu n-am auzit. Poate foarte rar, dar de obicei nu. Copiii pe care îi naşte îi dau mamei viaţă, îi dau mamei sănătate şi aduc harul Duhului Sfânt în casa aceea.

Ce facem cu tineretul? Acesta-i viitorul lumii. Copiii aceştia tineri, nevinovaţi, care încă nu sunt muşcaţi de păcat, care sunt curaţi. Salvaţi tineretul! Salvaţi copiii! Dacă nu, intră demonul în ei, în special prin televizor, şi n-o să aveţi ce să le mai faceţi. Salvaţi copiii dumneavoastră, copiii României, copiii neamului, copiii lui Dumnezeu! Că nu-i destul că ați născut puţini şi mai mult de jumătate i-ați dat la doctor. Ochii şi copiii! **Ochii şi elevii de liceu!** Că acolo se strică copiii cel mai tare: acasă la televizor, când sunt lăsaţi de capul lor sau necontrolaţi cu şarpele în casă. Îl ţii în casă, şarpele una ştie. Să muşte, să otrăvească şi să te omoare.

Apoi în liceu. S-a constatat, s-a verificat, se ştie peste tot, că cei mai decăzuţi din societatea noastră creştină sunt tinerii de liceu. E vârsta când tânărul nu e nici copt, nu e nici crud. Cum e mai rău. Şi el are orgoliu, îşi dă aere că e cineva, că ştie totul, că poate. Şi acolo încep desfrâurile, acolo e cuibarul păcatelor, acolo e cuibarul sectelor. Acolo se instalează yoga, acolo vin sataniştii. Acolo încep drogurile. Vin străinii din ţara lor păgână şi vând napolitane cu droguri în ele.

Tinerii pot schimba țara în rău sau în bine. Dacă n-ar fi yoga şi desfrâul în facultăţi, România ar lua-o înaintea multora din punct de vedere spiritual, nu la rachete cosmice. Nouă ne trebuie să mergem la Hristos, nu prin văzduh, să ne plimbăm pălăria pe acolo.

SFATURI PENTRU TINERI ŞI STUDENȚI - **Căutaţi să trăiţi impecabil ortodox. Nu acceptați păcatul, nu faceţi compromisuri de conştiinţă, că le plătiţi mâine**.

Și te mustră conştiinţa şi ţi se mai rup aripile, nu mai ai curajul unui tânăr sau a unei tinere care este curat în faţa lui Hristos. Cel mai greu examen al tineretului nostru şi al studenţimii este **înfrânarea de la instinctele biologice şi trupeşti,** înfrânarea de la desfrâu.

Un student e un tânăr în formare pentru viaţă şi pentru Hristos şi el are nevoie să prindă din toate părţile ce e bun, întâi de la Hristos, pe linia verticală, prin rugăciune. Apoi de la preoţii care îl formează şi de la tata şi mama, care îi dau câte un sfat. El trebuie să primească ce e bun şi să pună în practică. Studentul nu numai studiază, el trebuie să fie şi un om activ, un om de societate, care să ştie cât de cât problemele sociale, ale vieţii şi neapărat cele religioase, ca să cunoască în ce context îşi duce viaţa. Să ştie cum să-şi direcţioneze paşii, să nu fie rupt de realitate.

Când e de muncit şi e în vacanţă, el să fie un om muncitor alături de tata şi de mama, să nu aştepte să-i dea alţii de-a gata. Cea mai sfântă muncă pe care o face omul pe pământ e tot munca de la câmp, întotdeauna te înnobilează. Marii noştri sfinţi au fost păstori de oi şi truditori la câmp, oameni care au trăit în mijlocul naturii. Dacă vreţi să ştiţi, cine este păstor de oi şi de animale, dacă e un om integru şi un creştin bun, ajunge la sfinţenie întotdeauna. Dacă îl pui la o maşină, la o fabrică undeva, la vreun tablou de comandă, nu face nimic. Iese un robot şi un om al fabricii, pe când aici el este liber, e în aer liber, se uită în sus, vede cerul, simte pe Dumnezeu, se uită la animalele cele nevinovate şi îşi reglementează şi el viaţa, că oaia are uneori mai multă morală decât omul. Se uită la florile câmpului şi îl înnobilează, se uită la fluturaşi cum zboară, la păsările cum îşi hrănesc puişorii şi învaţă şi el să fie un om echilibrat. Deci studentul trebuie să fie şi un bun muncitor, legat de pământul străbun. Pământul te înnobilează, te leagă de cer.

După aceea trebuie să fie un om de milostenie. Du-te şi tu, frate student, la un om necăjit din satul tău, du-te la un om care e paralizat, vezi ce zice, ce simte el, cum ai putea să-l mângâi, şi Duhul Sfânt te va învăţa. Să-i duci ceva de mâncare, să-i spui o vorbă bună, să-i cânţi dacă poţi ceva, să plângi puţin cu el, să-i dai un pahar cu apă. Să vezi că ieşi mai înnobilat de acolo. Deci pământul te înnobilează şi vizitarea unui bolnav iarăşi te înnobilează. şi mersul la închisoare, dacă ai voie, să vezi omul care stă după gratii, de ce stă şi cât e de greu acolo. Să te pui în postura lui şi să pui umărul, să vezi cum îl poţi ajuta, măcar cu un sfat.

SĂRĂCIE ŞI BOGĂŢIE - Unde sunt de toate, lipseşte totul. E tare bine că n-avem prea mult. Când avem prea mult, facem pozne prea mari. Cei mai mulţi suntem săraci. Tare e bine că suntem săraci. Chiar dacă nu ne convine vorba asta, dar **tare mai suntem cuminţi când n-avem mult în buzunar.** Asta e cea mai mare filosofie.

Și când noi românii nu putem împlini această filosofie personal, ne ajută Dumnezeu cu greutăți şi ne facem cuminţi şi mergem smeriţi la biserică şi nu uităm de Hristos.

Când oamenii au mai mult, puţini rezistă la avere. Foarte puţini rezistă la patimă. Atunci intervine Dumnezeu ca semn că încă ne mai iubeşte şi ne face mai sărăcuţi, ne mai da o boală într-o coastă şi ne aduce la El. **Înainte eram săraci material, dar foarte bogaţi spiritual**. Iar de când am început să ne îmbogăţim material şi alergăm ca nu ştiu cine după averi şi după mitul acesta al îmbogăţirii, de abia acum am sărăcit spiritual.

Fericirea nu este acolo unde e pântecele plin şi cont mare în bancă. Fericirea este acolo unde este Hristos în inima mea şi în inima ta şi în inima noastră. Părinţii noştri nu căutau averi, ci căutau liniştea şi comuniunea cu Dumnezeu.

ISPITELE VREMII - Prima lege cu care România a intrat în aşa-zisa libertate, după revoluţie, a fost libertatea avorturilor! Crima numărul unu! Deci s-a început libertatea cu o crimă! Sau mai bine-zis cu două, prima în Piaţă - acolo unde au fost omorâţi atâţia tineri - iar a doua - libertatea avorturilor. Se omoară circa două milioane de copii pe an. Cadoul României adus lui Hristos. Este un genocid naţional de care ne îngrozim. Noi încurajăm mamele care nasc, dar deplângem acele femei care nu vor să nască şi care fac crime aşa de cumplite. Ucidem, ne ucidem.

Televizorul şi telefonul (internetul) vor fi doi duşmani în casa dumneavoastră. Dacă vreţi să supravieţuiţi şi să fiţi integri la minte, fugiţi cât puteţi de televizor. La televizor se lucrează cu efecte întârziate. Azi vezi şi altădată „*plesneşte capul*”.

Se observă în ultimii ani mulți tineri demonizaţi. De ce n-a fost treaba asta mai înainte, măcar în urmă cu câţiva ani? E semn că de la televizor intră demonul desfrâului în copiii dumneavoastră, pentru că îi lăsaţi necontrolaţi şi, în loc să le daţi Biblia sau o carte de rugăciuni, îi lăsaţi la televizor, pe motiv că sunt tineri. Televizorul în sine nu este nimic, dar se lucrează la o satanizare în masă a lumii, îndeosebi a tineretului, prin televizor. Atâtea urmări negative are şi atâta îţi detumeaza memoria, mintea, gândul, imaginaţia, toate, încât şi la o săptămână şi o lună ştii şi îţi imaginezi ce ai văzut acolo. Și mulți stau câte 2-4-6 ore în șir.

Televizorul e cea mai mare otravă. Într-un viitor foarte apropiat acest instrument se va transforma în duşmanul oamenilor. Prin televizor și telefon vei putea fi iradiat, dacă vrea cineva să te omoare, de la distanţe foarte mari. Prin televizor tot ce se întâmplă în casele oamenilor, ce se vorbește, se va retransmite în altă parte. Luaţi aminte. Deci în locul lui puneţi o icoană mare şi aruncaţi-l că de multe ori vă înşală.

Noi, românii, nu am fost învăţaţi cu multe informaţii. Vorbărie multă, informaţii multe, ceartă între ziarişti şi ziare, încât omul întotdeauna e tulburat. Dacă ai citi din Sfânta Scriptură un capitol sau dacă ai citi vreo catismă din Sfânta Psaltire, dacă ai citi de la Sfinţii Părinţi un cuvânt şi un acatist sau o altă rugăciune, demonul nu ar intra în casă, copiii tăi ar fi izbăviţi, casa ta ar fi în pace, iar copiii liniştiţi.

Unii spun că ascultă Liturghia la televizor. Măi frate, nu mai sta tolănit pe pat cu ochii la televizor la Sfânta Liturghie, că îţi baţi joc de sfinţenia slujbei. Tehnica asta modemă pe o parte te ajută şi pe trei te strică. Fiţi atenţi că acum este o vreme când o să iasă mulţi hristoşi mincinoşi şi prooroci mincinoşi, adică lucruri fictive şi ficţiuni. E mai rău azi ca ieri, pentru că sunt metode mai diabolice de a distruge pe creştini.

Nu ştiţi dumneavoastră ca părinţi ce ştim noi ca preoţi care-i mai spovedim, ce pozne se întâmplă cu tinerii. Și când veniţi la noi e prea târziu. Când vin oameni la spovedit, eu nu-i întreb de unde sunt, ci le spun: „*Fraţilor, uitaţi cum e, cei care aveţi televizor în casă şi aveţi şi copii şi staţi să priviţi la el nu vă primesc deloc la spovedit*". „*Dar ce să facem, părinte?". „Dacă nu te angajezi că îl demontezi şi îl dezlegi de la cablul acela prin care aduci toţi demonii în casa ta, nu te spovedesc".* Care ne-a ascultat, bine le-a mai mers. Care nu ne-au ascultat, plâng acum în pumni. Ori cu Dumnezeu, ori cu televizorul. Dacă s-ar da lucruri frumoase și creștinești la televizor şi tot ar fi păcat să-ţi duci viaţa numai la televizor.

Aceia vor fi martiri de azi încolo, care vor şti să-şi biruiască întâi instinctele lor fireşti şi care vor şti să înfrunte, fără băț, ci prin comporta-mentul lor moral, prin rugăciune neapărat, să înfrunte şi să îndepărteze din inimă şi din casă şi din jurul lor toate tentative satanice din lumea de astăzi. Cât timp aceste tumori satanice, televiziunile, vor lucra pentru diavolul, pace în ţările noastre nu va fi, nici liniște în case.

Atenţie la desenele animate. Nu ştiţi un lucru. În dosul lor se poate da o dublură de frecvenţă, ne spunea un specialist, cu mai multe imagini pe secundă care nu sunt percepute, în care sunt inoculate numai crime, pomografii, atentate, lucruri de groază, şi care se strecoară direct în creierul copilului. Acolo se înmagazinează şi la un moment dat vezi pe copilul tău cel blând şi liniştit că face o crimă. Înfige cuţitul în taică-său, în maică-sa, în soră-sa, sau cade de minor în desfrâu. Îl învaţă televizorul cu desenele animate sau filmele şi calculatorul cu jocurile. **Scoate televizorul din casă şi ai scăpat de trei sferturi din ispite.**

Dacă aş fi eu mai putemic sau aş merge cu o echipă şi aş distruge toate televizoarele, într-un ceas s-ar rezolva problema. De acolo să ştiţi că se strică tineretul. Aceasta e tragedia noastră, că fiecare om are pe vrăjmaşul acesta în casă, care îi distruge copilaşii şi întinează casele noastre... Cât va fi televizorul în case, nu vom reuşi mai mult.

CAP 9 - RUGĂCIUNI ȘI POEZII PENTRU NEAM ȘI ȚARĂ

Rugăciunea pentru neam a Părintelui Gheorghe Calciu

Stăpâne Doamne, Dumnezeul nostru, Părinte, Fiule şi Duhule Sfinte venim la tine, Doamne, cu pocăinţă şi durere în inimi, să ne rugăm pentru poporul nostru românesc. Ascultă cererea noastră, intră Doamne, ca un împărat ceresc în ţara noastră şi în neamul nostru şi-l scapă Iisuse, de uneltirile vrăjmaşilor văzuţi şi nevăzuţi. Că prigoneşte vrăjmaşul sufletul neamului românesc şi viaţa lui o calcă în picioare.

Făcutu-l-a să locuiască în întuneric ca morţii cei din veacuri, şi sufletul lui este mâhnit de moarte. Că l-au trădat cei puşi de Tine să-l conducă şi au uitat că Tu ai spus ca cel ce vrea să fie întâiul, să slujească tuturor. Şi ei au ştiut acest lucru, dar s-au trufit, au uitat de poporul Tău, l-au asuprit şi l-au jefuit, l-au vândut altor neamuri şi au călcat poruncile Tale, iar pământul acesta, pe care l-ai dat neamului românesc pe veci, l-au înstrăinat. Dar poporul acesta Te slăveşte, Doamne, nu numai cu buzele ci şi cu inima.

Adu-Ţi aminte de el pentru cei ce Te cunosc pe Tine, pentru monahii şi monahiile care zilnic se roagă pentru el şi pentru rugăciunea noastră de astăzi, chiar dacă suntem nevrednici de mila Ta. Pentru că toţi ne-am abătut, toţi am făcut nelegiuire, şi ierarhii, şi preoţii şi credincioşii. Nu mai este nici unul care să facă dreptate, nu mai este nici unul! Ci încetează Doamne, bătaia Ta împotriva poporului românesc. Adu-Ţi aminte, Iisuse, de fraţii noştri care sunt în afara ţării, în exil sau vânduţi odată cu teritoriile cedate, şi-i miluieşte pe ei. Reunifică poporul Tău. Repune-l în cinstea pe care a avut-o la Tine mai înainte, iartă-i păcatele săvârşite, apostaziile, răutăţile, îndemnurile la desfrânare, la neiertare şi la răzvrătire împotriva Ta.

Rugători aducem pentru noi pe Maica Ta cea Sfântă, Pururea Fecioara Maria, Puterile Cereşti, pe Sfinţii Tăi Apostoli, pe mucenicii neamului nostru şi pe toţi mucenicii, sfinţii şi cuvioşii care au slujit Ţie cu credinţă curată. Adu-Ţi aminte, Stăpâne, de toţi cei care s-au jertfit pentru Cruce, Biserică şi Neam; adu-Ţi aminte de sângele lor care s-a vărsat şi pune-l pe acesta în balanţa iertării noastre. Redă poporului nostru pământul care l-a păzit cu grijă şi credinţă prin veacuri, redă-i bisericile şi mânăstirile vândute, redă-i pacea văzduhului şi îmbelşugarea roadelor pământului, stăpânirea de sine, demnitatea lui creştină şi naţională de altădată, conducători buni şi cinstiţi, neasupritori, nemincinoşi şi nelacomi, redă-i arhierei vrednici de Tine, Iisuse Mare Arhiereu, preoţi dăruiţi Bisericii şi Neamului, credincioşi misiunii lor, adevăraţi secerători, aşa cum Îi vrei Tu, Milostive.

Auzi-ne Doamne întru îndurarea Ta! Nu intra Stăpâne la judecată cu robii tăi, ci întoarce-Ţi iar privirea spre noi şi ne ridică din păcat cu dreapta Ta cea mântuitoare. Şi trecând prin patimile toate, curăţaţi prin suferinţă, să ajungem şi la Sfânta Ta înviere Iisuse slăvindu-Te pe Tine împreună cu Tatăl şi Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

POEZII SCRISE ÎN TEMNIȚELE COMUNISTE

Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

de Radu Gyr (1905-1975)

Nu pentru-o lopată de rumenă pâine,
nu pentru pătule, nu pentru pogoane,
ci pentru văzduhul tău liber de mâine,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Pentru sângele neamului tău curs prin şanţuri,
pentru cântecul tău ţintuit în piroane,
pentru lacrima soarelui tău pus în lanţuri,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Nu pentru mânia scrâşnită-n măsele,
ci ca să aduni chiuind pe tăpșane
o claie de zări şi-o căciulă de stele,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Aşa, ca să bei libertatea din ciuturi
şi-n ea să te-afunzi ca un cer în bulboane
şi zărzării ei peste tine să-i scuturi,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Şi ca să pui tot sărutul fierbinte
pe praguri, pe prispe, pe uşi, pe icoane,
pe toate ce slobode-ţi ies inainte,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Ridică-te, Gheorghe, pe lanţuri, pe funii!
Ridică-te, Ioane, pe sfinte ciolane!
Şi sus, spre lumina din urmă-a furtunii,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Îndemn la luptă

Nu dor nici luptele pierdute,
nici rănile din piept nu dor,
cum dor acele brațe slute
care să lupte nu mai vor.

Cât inima în piept îți cântă
ce-nseamnă-n luptă-un braț răpus?
Ce-ți pasă-n colb de-o spadă frântă
când te ridici c-un steag, mai sus?

Cântecul Potirului *de Nichifor Crainic*

Când holda tăiată de seceri fu gata
Bunicul şi tata
Lăsară o chită de spice în picioare
Legând-o cucernic cu fir de cicoare;
Iar spicele-n soare sclipeau mătăsos
Să-nchipuie barba lui Domnu Cristos.

Când pâinea-n cuptor semăna cu arama,
Bunica şi mama
Scoţând-o sfielnic cu semnele crucii,
Purtau parcă moaşte cinstite şi lucii
Că painea, dând abur cu dulce miros,
Părea că e barba lui Domnu Cristos.

Şi iată potirul la gură te-aduce,
Iisuse Cristoase, tu jertfa pe cruce,
Hrăneşte-mă mană de sfânt Dumnezeu.
Ca bobul în spice şi mustu-n ciorchine
Eşti totul în toate şi toate prin tine,
Tu pâinea de-a pururi a neamului meu.

Din coarda de viţă ce-nfăşură crama
Bunica şi mama
Mi-au rupt un ciorchine, spunându-mi povestea;
-Copile, grăiră, broboanele-acestea
Sunt lacrimi de mamă vărsate prinos
La caznele Domnului nostru Cristos.

Apoi, când culesul de struguri fu gata,
Bunicul şi tata
În joc de călcâie jucând nestemate
Ce lasă ca rana şiroaie-nspumate,
-Copile, grăiră, e must sângeros
Din inima Domnului nostru Cristos.

Şi iată potirul la gură Te-aduce,
Iisuse Cristoase, Tu jertfa pe cruce;
Adapă-mă, sevă de sfânt Dumnezeu.
Ca bobul în spice şi mustu-n ciorchine
Eşti totul în toate şi toate prin tine,
Tu, vinul de-a pururi al neamului meu.

Podgorii bogate şi lanuri mănoase,
Pământul acesta, Iisuse Cristoase,
E raiul în care ne-a vrut Dumnezeu.
Priveşte-Te-n vie şi vezi-Te-n grâne
Şi sângeră-n struguri şi frânge-Te-n pâine,
Tu, viaţa de-a pururi a neamului meu.

Confessio

de Valeriu Anania

Doamne, tinde-Ţi patrafirul
peste faţa mea de lut,
sufletu-mi neghiob şi slut
să-l albeşti cu tibişirul
când amurgu-şi toarce firul
peste-un pic de gând tăcut.

Să-Ţi vorbesc, ne-aud vecinii,
iar osanda e păcat;
eu stau pe-un colţ plecat
şi să-mi scriu povara vinii,
pe când Tu, la vremea cinii,
să-mi şopteşti că m-ai iertat

Aciuiaţi pe-o vatră nouă
vom purcede spre nou cânt;
eu, o mână de pământ,
Tu, lumina-n strop de rouă,
migăli-vom cartea-n două:
Tu, vreo trei, eu, un cuvant.

Şi-ncălţându-Te-n sandale
să porneşti pe drum stelar,
într-ale slovelor chenar
eu opri-Te-voi din cale
şi-n minunea vrerii Tale
Te-oi sorbi dintr-un pahar.

POMELNIC

de Zorica Teodosia Laţcu

Pe toţi cei ce în veacuri au căzut luptând
Pentru biruinţa Crucii prea cinstite,
Cei ce în clipa morţii au avut în gând
Numele Treimii prea blagoslovite,
Şi pe toţi aceea care au râvnit
Slava şi cununa mai presus de minte,
Pomeneşte-l Doamne, Tu când vei veni,
În Împărăţia Slavei Tale sfinte.

Pe toţi Mucenicii Neamului, Eroi,
Luptători cu spada sau cu rugi sfinţite,
Toţi cei ce se roagă astăzi pentru noi,
Şi ne scot în grabă tainic din ispite,
Şi pe toţi aceea care pentru neam,
Au trăit în temniţi, ca-n nişte morminte,
Pomeneşte-l Doamne, Tu când vei veni,
În Împărăţia Slavei Tale sfinte.

Pe tot neamul nostru evlavios şi sfânt
Voievozi şi doamne, boieri, jupânese,
Toţi câţi dorm cu trupul în acest pământ
În hotarul ţării noastre prea alese,
Pe părinţii noştri şi pe fraţii dragi
Ce s-au dus la ceruri sus de mai-nainte,
Pomeneşte-l Doamne, Tu când vei veni,
În Împărăţia Slavei Tale sfinte.

Şi pe toţi aceia care neştiuţi
Stinsu-s-au în vremea asprelor prigoane,
Cei ce încă astăzi zac necunoscuţi
Şi-n biserici nu au slujbe şi canoane,
Pe toţi sfinţii care numai Tu îi ştii
Şi al căror nume numai Tu-l ţii minte,
Pomeneşte-l Doamne, Tu când vei veni,
În Împărăţia Slavei Tale sfinte.

BIBLIOGRAFIE - Toate drepturile asupra textelor aparţin autorilor, site-urilor și editurilor, copierea lor în această lucrare este cu scop informativ, fără interese comerciale sau de altă natură, broșura fiind gratuită.

Surse online: basilica.ro, crestinortodox.ro, ro.wikipedia.org,edituradoxologia.ro, doxologia.ro, Istoria.md, manastirea.petru-voda.ro , atitudini.com, pitestiprison.org, adevarul.ro, fericiticeiprigoniti.net, ioaniovan.ro, gheorghecalciu.ro, mitropolia-clujului.ro, valeriugafencu.wordpress.com, manastirea-techirghiol.com, teologiepentruazi.ro

1)Pr.Prof.Univ.Dr. Vasile V. Muntean, *Istoria Bisericii Românești (vol 2: din 1716 până azi)* - curs sintetic, Ed. Marineasa, Timișoara, 2010
2)Răzvan Mihai Neagu, *Înfăptuirea unui ideal - România Mare*, Turda, 2018
3)Părintele Arsenie Boca, *Cuvinte Vii*, Ed.Charisma, 2006
4)Ieromonah Arsenie Boca, *Cărarea împărăţiei*, Ed. Sfintei Episcopii Ortodoxe Române a Aradului, 1995
5)Cismileanu Ioan, *Mărturii din Țara Făgăraşului despre Părintele Arsenie Boca,* Ed. Agaton, 2004
6)Cișmileanu Ioan, *Noi mărturii despre Părintele Arsenie Boca* , Ed. Agaton, 2005
7) Părintele Ioan Gâscă, Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din sec. XX – *O sinteză a gândirii Părintelui Arsenie în 800 de capete,* Ed. Teognost, 2002
8) Părintele Arsenie Boca, *Fericirea de a cunoaşte calea,* Ed. Credinţa Strămoşească, 2006
9) Părintele Arsenie Boca, *Despre durerile oamenilor vol 1,2,3,4*: *din învăţăturile Părintelui Arsenie Boca*, Credinţa Strămoşească, 2003-2004
10) Părintele Arsenie Boca, *Pravila albă. Sfaturi pentru cei căsătoriţi*, Ed. Agaton, 2006
12)Iată Duhovnicul, Părintele Arsenie Papacioc, vol. 1, 2 şi 3, Ed. Sophia, Bucureşti.
13)Ne vorbeşte Părintele Arsenie, vol 1-3, Ed. îngrijită de Arhim. Ioanichie Bălan, Ed. Mănăstirii Sihăstria, 2004
14)Părintele Arsenie Papacioc, *Mici îndemnuri spre mântuire,* Ed. îngrijită de ierom/ Benedict Stancu, Editura Sophia, Bucureşti.
15)Arhim. Arsenie Papacioc, *Cuvant despre bucuria duhovnicească,* Ed. Eikon, 2003.
16)LOGOS. *Arhiepiscopul Bartolomeu al Clujului la împlinirea vârstei de 80 de ani,* Ed. Renașterea.Cluj-Napoca 2001
17)Eparhia Vadului Feleacului și Clujului la 90 de ani, Ed. Renașterea, Cluj Napoca. 2012
18)Mitropolitul Bartolomeu al Clujului (1921-2011) in memoriam, Ed. Renașterea.Cluj Napoca 2012
19)Arhimandrit Ioanichie Bălan, *Patericul românesc*, Ed. Mănăstirea Sihăstria,
20)Lumina și faptele credinței - convorbiri cu Părintele Cleopa - 415 întrebări adresate de Părintele Ioaniche Bălan – ebook – Doxologia
21)Preot Gheorghe Calciu – *7 cuvinte către tineri*, Ed. îngrijită de Răzvan Codrescu, Editura Anastasia, București, 1996
22)Cristina Stavrofora, *Părintele Ioan Iovan, Mănăstirea ,,Naşterea Maicii Domnului"- Recea de Mureş,* Târgu-Mureş, 2010
23)Remus,Onişor, editorul volumului şi realizatorul interviurilor, *Cuvinte împărtăşite de părintele Ioan şi Maica Stareţă Cristina,* Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007
24) *Mi-e dor de cer- Viața Părintelui Ioaniche Bălan*, Ed. Măn. Sihăstria, 2010
25)Părintele Iustin Pârvu, *Testament pentru Neam,* Ed Babel, Bacău, 2015
26)Arhimandrit Ioanichie Balan, *Părintele Paisie Duhovnicul*, Ed electronică, Apologeticum, 2005
27)Arhim. Teofil Paraian - *Veniti de luati bucurie. O sinteza a gandirii Parintelui Teofil in 1270 de capete* – Ed. Teognost (culegere de Ioan Gânscă)
28)Petru Baciu, *Răstigniri ascunse*, Ed. Fundației Culturale Buna Vestire, Bacău, 2004
29)Marin Naidim, *Studentul Valeriu Gafencu*, "*Sfântul închisorilor din România*". *Studiu, mărturii ale camarazilor de suferință și corespondență,* Ed. îngrijită de Nicolae Trifoiu, Editura Napoca Star, Cluj, 1998,
30)George Popescu - *Sub sabia Cavalerilor Apocalipsului*, Ed. Majadahonda, București, 1997
31)Ioan Ianolide - *Întoarcerea la Hristos. Document pentru o lume nouă*
32)Interviu dat lui Nicolae Itul - *Aiudule, Aiudule*, editie îngrijită de Dragoș Ursu și Ioana Ursu, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2011
33)Ispita lecturii - inedite, ediție îngrijită și cuvânt înainte de Ioan Pintea, Ed. Dacia, Cluj Napoca, 2000
34)Părintele Sofian Duhovnicul, ediție îngrijită de Garoafa Coman, Ed. Bizantină, București, 2012
35)Ne vorbește Părintele Sofian, ediția a II-a, îngrijită de Arhim. Ioanichie Bălan, Ed. Mănăstirea Sihăstria, 2004
36)Părintele Petroniu de la Prodromu. Ediție îngrijită de Preot Constantin Coman și Costion Nicolescu, Ed. Bizantină, 2015
37)„*File de pateric – Părintele Proclu*" Mănăstirea Sihăstria Putnei, 2018
38)George Enache - Revista Puncte cardinale, anul XX, nr. 11-12/239-240, nov-dec 2010

CUPRINS

VOLUMUL I

CAP 1 - DESPRE ISTORIA SECOLULUI XX 3
CAP 2 - IEROMONAHUL Arsenie Boca (1910-1989) 25
CAP 3 - ARHIMANDRITUL Arsenie Papacioc (1914-2011) 39
CAP 4 - I.P.S. MITROPOLIT Bartolomeu Anania (1921 – 2011) 53
CAP 5 - ARHIMANDRITUL Cleopa Ilie (1912-1998) 61
CAP 6 - PR. PROF. ACAD. DR. Dumitru Stăniloae (1903–1993) 76
CAP 7 - PĂRINTELE Gheorghe Calciu-Dumitreasa (1925-2006) 83
CAP 8 - ARHIMANDRITUL Ioanichie Bălan (1930-2007) 98
CAP 9 – RUGĂCIUNI ȘI POEZII PENTRU NEAM ȘI ȚARĂ 116

VOLUMUL II

CAP 1 - ARHIMANDRITUL Ioan Iovan (1922-2006) 3
CAP 2 - ARHIMANDRITUL Iustin Pârvu (1919-2013) 17
CAP 3 - IEROSCHIMONAHUL Paisie Olaru (1897-1990) 46
CAP 4 - ARHIMANDRITUL Teofil Părăian (1929-2009) 60
CAP 5 - MĂRTURISITORUL VALERIU GAFENCU (1921 - 1952) 70
CAP 6 - ALȚI APOSTOLI AI ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI
1) MIȘCAREA „Rugul Aprins al Maicii Domnului“ 85
2) IEROSCHIMONAHUL Daniil Teodorescu (1896-1962) 91
3) PĂRINTELE Nicolae Steinhardt (1912-1989) 93
4) PROTOSINGHELUL Nicodim Mândiță (1889-1975) 96
5) IEROMONAHUL Adrian Făgețeanu (1912-2011) 97
6) PĂRINTELE PROFESOR Constantin Galeriu (1918-2003) 99
7) ARHIMANDRITUL Sofian Boghiu (1912 - 2002) 101
8) ARHIMANDRITUL Ilarion Argatu (1913-1999) 104
9) ARHIMANDRITUL Petroniu Tănase (1914-2011) 105
10) PĂRINTELE Proclu Nicău (1928-2017) 108
11) PĂRINTELE Ilie Lăcătușu (1909-1983) 110
12) MONAHIA Mihaela Iordache (1914-1963) 113

CARTEA SE DISTRIBUIE GRATUIT / VOL 1 - ISBN 978-973-0-32782-3
GRAFICA - portrete și copertă – Maria Rusu

Asociația SOS " Sprijin-Ocrotire-Speranță"
Tel: 0784-212.682 / office@pro-romanesc.ro
www.sos.pro-romanesc.ro

Părintele Grigore MARCHIȘ
grigore.marchis@yahoo.com
www.catedrala-turda.ro

Dacă doriţi să susţineţi tipărirea şi distribuirea gratuită în toată ţară şi în diaspora română a broşurilor și cărților publicate de noi, vă rugăm să depuneţi donaţiile dvs. în contul: Asociaţia SOS "Sprijin-Ocrotire-Speranța" - IBAN RO02 BTRL RONCRT 0335 69 1401 – Banca Transilvania, CUI: 35833666

1) Prima mea carte de rugăciuni și învățături creștine – pentru copii și tineri - broșură A6 – 64 pag - 2017
2) Apărători ai credinței și gliei străbune – file din culisele istoriei neamului meu – broșură A5 - 96 pag - 2018
3) Viețile Sfinților Români – file de pateric românesc – carte A4 – 320 pag - 2019
4) Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca – colecție de scrieri și mărturii – broșură A5 – 96 pag – 2019
5) 12 apostoli ai credinței ortodoxe – lumini și umbre în România sec. XX – broșură A5 – 2 volume - 240 pag - 2020

MIȘCAREA „Rugul Aprins al Maicii Domnului" în temnițele comuniste

Alți mărturisitori români în temnițele comuniste

ACEASTĂ CARTE SE DISTRIBUIE GRATUIT

ISBN 978-973-0-32782-3